

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY CHOCEŇ

„ŠKOLA SETKÁVÁNÍ“

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1	Počet oborů, velikost.....	4
2.2	Historie a současnost.....	4
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	4
2.4	Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce.....	4
2.5	Vybavení školy a její podmínky	4
3	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	6
3.1	Zaměření školy	6
3.2	Vize školy	6
4	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	7
5	VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	9
5.1	Přípravné studium	11
5.2	Studijní zaměření – Hra na klavír.....	16
5.3	Studijní zaměření – Hra na klavír a improvizace	25
5.4	Studijní zaměření – Hra na housle.....	28
5.5	Studijní zaměření – Hra na violu.....	33
5.6	Studijní zaměření – Hra na violoncello.....	36
5.7	Studijní zaměření – Hra na zobcovou flétnu	39
5.8	Studijní zaměření – Hra na příčnou flétnu	42
5.9	Studijní zaměření – Hra na klarinet	45
5.10	Studijní zaměření – Hra na saxofon.....	48
5.11	Studijní zaměření – Hra na trubku.....	50
5.12	Studijní zaměření – Hra na tenor	53
5.13	Studijní zaměření – Hra na trombon	56
5.14	Studijní zaměření – Hra na tubu.....	59
5.15	Studijní zaměření – Hra na kytaru	62
5.16	Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru	66
5.17	Studijní zaměření – Hra na loutnu.....	69
5.18	Studijní zaměření – Hra na akordeon.....	74
5.19	Studijní zaměření – Hra na cimbál.....	78
5.20	Studijní zaměření – Hra na bicí nástroje.....	82

5.21	Studijní zaměření – Sólový zpěv	86
5.22	Studijní zaměření – Sborový zpěv	90
5.23	Studijní zaměření – Hra na harfu.....	93
5.24	Studijní zaměření – Hra na kontrabas	97
5.25	Studijní zaměření – Hra na lesní roh	100
5.24	Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	105
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU	106
6.1	Přípravné studium – Studijní zaměření – Přípravná výtvarná výchova.....	108
6.2	Základní studium	110
6.2.1	Studijní zaměření – Všeobecná výtvarná tvorba	110
6.2.2	Studijní zaměření – Tvorba podle modelu.....	124
6.3	Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	128
6.4	Studium pro dospělé	131
7	VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU	132
7.1	Přípravné studium – Studijní zaměření – Přípravná taneční výchova.....	134
7.2	Základní studium – Studijní zaměření – Taneční tvorba	135
8	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU	139
8.1	Přípravné studium – Studijní zaměření – Přípravná dramatická výchova.....	140
8.2	Základní studium – Studijní zaměření – Interpretace a tvorba.....	140
9	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	143
10	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	144
11	HODNOCENÍ ŽÁKŮ	145
11.1	Zásady a způsob hodnocení žáků	145
12	VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	147

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání
Základní umělecké školy Choceň
„Škola setkávání“

Předkladatel: Základní umělecká škola Choceň
565 01, Choceň, Pernerova 1
IČO: 72 08 78 20
Ředitelka školy: Mgr. Ivona Filipová
Telefon: 465 471 764
E-mail: zus.chocen@seznam.cz

Zřizovatel: Město Choceň
565 01, Choceň, Jungmannova 301
Telefon: 465 461 948
E-mail: e-podatelna@chocen-mesto.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, velikost

V naší škole vzděláváme žáky v oboru hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém. Největším oborem na škole je obor hudební, kde studuje více než 300 dětí, druhým největším oborem je obor výtvarný, v němž se vzdělává více než 100 žáků. Obor taneční navštěvuje přes 80 dětí a obor literárně-dramatický je na naší škole nejmenší a čítá víc než 10 žáků.

2.2 Historie a současnost

V Chocni byla Městská hudební škola otevřena 1. září 1945. 1. září 1961 se změnila na Lidovou školu umění a 1.1.1995 na Základní uměleckou školu. V průběhu historie školy byla zřizovatelem obec Choceň, Okresní národní výbor v Ústí nad Orlicí, Školský úřad v Ústí nad Orlicí a Pardubický kraj. Od 1. ledna 2011 je škola zřizována Městem Choceň, proto byl název zpřesněn na Základní uměleckou školu Choceň. Odloučené pracoviště školy funguje v Brandýse nad Orlicí nepřetržitě od roku 1945.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor vykazuje aktivní přístup k výuce, což dokazují velmi dobré výsledky v práci se žáky školy. Pedagogové podněcují rozvoj individuality každého žáka, snaží se o co nejlepší pedagogickou, metodickou i odbornou činnost. K tomu přispívá zájem učitelů o doplňování kvalifikace i účast na dalších vzdělávacích programech. Učitelé po celý rok aktivně organizují řadu kulturních akcí, zároveň se v nich mnohdy uplatňují i umělecky. Pedagogové pravidelně komunikují s rodičovskou a další veřejností. Stálá poptávka o studium právě v naší ZUŠ dokládá velký zájem žáků o vzdělávání pod vedením našich učitelů. Nejpočetnější část kvalifikovaného pedagogického sboru tvoří učitelé individuální výuky hry na nástroj a hudební nauky (téměř 30 zaměstnanců školy). Výtvarný obor je jištěn dvěma učitelkami, stejně jako taneční obor. Literárně-dramatický obor je veden jedním pedagogem.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Žáci naší školy celoročně účinkují ve značném počtu vystoupení, koncertů, festivalů a loutkových představení. Tradičními se staly žákovské koncerty, Koncerty duchovní hudby, na kterých vystupují žáci i učitelé školy, Setkání hudebních rodin a Koncerty učitelů. K neodmyslitelným akcím školy patří výstavy výtvarného oboru, dílny loutkových divadel, loutková představení a mnoho dalších zajímavých výtvarných projektů. Žáci tanečního oboru prezentují své choreografie každoročně v několikadenním Skorofestivalu tance.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

Základní umělecká škola Choceň sídlí v budově zámku blízko centra města. Její přístupnost je výborná nejen pro choceňské občany, ale také pro občany z okolních obcí. Budova školy postačuje k tomu, abychom v ní mohli vyučovat všechny čtyři nabízené obory. Svými historickými prostory bezesporu inspiruje uměleckou výuku, na druhé straně však památkou chráněná budova zámku přináší určité komplikace. Na bezpečnost je třeba dbát zejména ve vstupních prostorách budovy, a to jak ze strany učitelů, tak ze strany žáků a jejich zákonných zástupců. Pro udržení kvalitních pracovních podmínek musí vedení školy vynaložit poměrně velké úsilí při koordinaci výuky a prostorové uspořádání si vyžaduje také větší vzájemnou ohleduplnost pedagogických pracovníků. Dobré psychosociální vazby mezi pedagogy, pedagogy a žáky i rodiči jsou pěstovány a upevňovány při společných pracovních setkáních (porady, organizace koncertů, výstav a představení), soustředěních a zájezdech. V návaznosti na projekt OPVK „Propojení kolektivní umělecké tvorby s moderními technologiemi ve výuce na ZUŠ Choceň“ (reg. č. CZ.1.07/1.1.28/02.0017, období řešení projektu: 1. 4. 2013–31. 12. 2014, doba udržitelosti: 2015–2016) včleňujeme do výchovně vzdělávacího procesu všechny vytvořené výukové materiály včetně používání pořízených hudebních nástrojů a vybavení.

Na odloučeném pracovišti v Brandýse nad Orlicí poskytujeme výuku pouze v oboru hudebním. Pro žáky zde uskutečňujeme vlastní interní vystoupení a veřejné koncerty, organizujeme paralelně s choceňským pracovištěm ZUŠ přijímací řízení a postupové zkoušky. Rozvrhy hodin sestavujeme s ohledem na žáky dojíždějící ze spádových obcí. Žáci odloučeného pracoviště mají možnost účinkovat jak na pravidelných akcích a koncertech v Brandýse nad Orlicí, tak na vystoupeních, která se konají v Chocni. Za plynulý chod tohoto pracoviště organizačně odpovídá ředitelem školy pověřený pracovník. Odloučené pracoviště ZUŠ sídlí v jedné z budov místní základní školy.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

3.1 Zaměření školy

Záměrem naší školy je aktivní podpora všech čtyř uměleckých oborů.

V hudebním oboru se soustředíme na kvalitně a profesionálně vedenou individuální výuku žáků. Poznatky a dovednosti získané v individuálních hodinách zároveň co nejvíce uplatňujeme v komorních a kolektivních souborech nejrůznějšího typu a složení.

Při tvorbě ve výtvarném oboru vycházíme z citlivého vnímání okolního světa a reflexe podnětů vizuálního umění.

V tanečním oboru vedeme žáky k tomu, aby zdravým ovládním svého těla dosáhli pokory a čistoty v pohybu a schopnosti taneční tvorby.

V literárně-dramatickém oboru tvořivým způsobem rozvíjíme umělecké vlohy žáka, pozitivně směřujeme duševní a odborný vývoj jeho osobnosti a vedeme ho k osvojení dovedností, které prakticky uplatní v sociálních kontaktech.

3.2 Vize školy

Vizí naší školy je

ŠKOLA SETKÁVÁNÍ vnímavých žáků a chápajících učitelů.

ŠKOLA SETKÁVÁNÍ žáků nadšených pro umělecké činnosti a kvalifikovaných, pedagogicky a umělecky zdatných učitelů.

ŠKOLA SETKÁVÁNÍ žáků a učitelů v demokratickém, oboustranně tvořivém procesu výchovy a vzdělávání.

ŠKOLA SETKÁVÁNÍ a spolupráce se vstřícnými rodiči a veřejností.

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

Respektujeme osobnosti žáků a jejich individuální umělecké vlohy a schopnosti a sestavujeme studijní plány s ohledem na jejich věkovou zralost, motorickou vybavenost a vývojový stupeň myšlení.

Upevňujeme, zdokonalujeme a dále rozvíjíme získané vědomosti a vypěstované dovednosti žáků vhodnou volbou studijních materiálů a zadávaných úkolů a dbáme na jejich zdárné nastudování a splnění.

Vedeme žáky k objektivnímu posuzování svých dovedností a k utváření názoru na vlastní interpretaci díla a vlastní tvorbu.

Podněcujeme žáky k utváření a popsání vlastních představ o tvorbě a interpretaci díla a jsme trpělivými průvodci při jejich uskutečňování.

Vyzýváme žáky k hledání osobních postojů k uměleckému dílu.

Napomáháme chápání uměleckého díla, a to metodou konfrontace různých způsobů tvorby a interpretace.

Pro dosažení co nejlepšího výsledku diskutujeme se žáky posoupnost kroků při studiu díla, promýšlíme společně nejvhodnější pracovní postupy.

Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

Osobním postojem k danému oboru, svou zásadovostí, důsledností, zodpovědností a ukázněností jsme našim žákům příkladem.

Vytrvale vedeme žáky k pečlivosti a soustavnosti v domácí přípravě a tu následně při vyučování ověřujeme.

Zážitkem z vlastní vystoupení a pocitem úspěchu z vlastní tvorby rozvíjíme žákovo vědomí o smyslu umělecké činnosti a jejím významu pro něho samého.

Vychováváme žáky k sebekritice a objektivní kritice výkonů a tvorby spolužáků, podněcujeme utváření jejich empatického postoje k druhým.

Přidělováním rolí a úkolů pomáháme žákovi začlenit se do kolektivu, stát se jeho součástí a zároveň neztratit vlastní identitu.

Vysvětlujeme důležitost poslání každého člena kolektivu.

Umožňujeme žákům prezentovat se na veřejnosti. Tříbíme tak jejich způsoby chování a jednání při vystoupeních a výstavách, ale i v sociálních kontaktech.

Nabízíme žákům účast v mezioborových a mezipředmětových aktivitách, tím je směřujeme na cesty smysluplné spolupráce a motivujeme k postihování tvorby jako fenoménu napříč obory.

Strategie pro kompetenci kulturní

Vlastním postojem k umění a kulturním rozhledem podněcujeme zájem žáků o umění, rozvíjíme jejich schopnost vnímat a chápat hodnoty kultury a umění.

Vedeme žáky k návštěvám kulturních akcí, sami se jich účastníme, a učíme je o nich svobodně diskutovat.

Pěstujeme vztah žáků k místní a regionální kultuře a umění, informujeme o kulturním dění v místě a okolí. Učíme žáky orientovat se v nabídce kulturních akcích.

Kultivujeme chování a jednání žáků prostřednictvím návštěv kulturních akcí.

Podporujeme prezentaci žáků na veřejnosti pořádáním koncertů, vystoupení a výstav, jejich účinkování na kulturních akcích základních škol i města.

Organizujeme výchovné koncerty našich žáků a jejich vystoupení pro mateřské a základní školy, zveme žáky na výtvarné dílny, hudební, divadelní a taneční festivaly, které v naší škole pořádáme.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

V hudebním oboru poskytujeme žákům základy ve hře na hudební nástroje a zpěvu. Žáci pod odborným vedením rozvíjejí své hudební schopnosti, získávají dovednosti a návyky pro sólovou, komorní a souborovou interpretaci.

Vzdělávací obsah hudebního oboru členíme do dvou vzájemně provázaných oblastí.

V oblasti Hudební interpretace a tvorba vyučujeme žáky individuálně (sólová hra na nástroj, sólový zpěv) a kolektivně (orchestrální, souborová a komorní hra, sborový zpěv a další). V 1. ročníku I. stupně vyučujeme individuálně ve skupině zobcovou flétnu a sólový zpěv. Při nenaplnění skupiny u studijního zaměření sólový zpěv (2 žáci) rozhodne ředitel o výuce individuální s půlhodinovou dotací. O druhou polovinu této hodiny bude navýšena hodinová dotace v některém z ročníků v průběhu základního studia I. stupně (skupiny a kolektivy tvoří převážně žáci různých ročníků). U studijního zaměření Hra na zobcovou flétnu může ředitel rozhodnout o umístění tří žáků do skupiny.

Vlastní závazný vzdělávací obsah Hudební interpretace a tvorby uskutečňujeme v naší ZUŠ ve studijních zaměřeních – Hra na klavír, Hra na housle, Hra na violu, Hra na violoncello, Hra na kontrabas, Hra na zobcovou flétnu, Hra na příčnou flétnu, Hra na klarinet, Hra na saxofon, Hra na trubku, Hra na tenor, Hra na trombon, Hra na tubu, Hra na kytaru, Hra na elektrickou kytaru, Hra na akordeon, Hra na cimbál, Hra na bicí nástroje, Sólový zpěv, Sborový zpěv, Hra na harfu. Předměty hudební nauka a nepovinný předmět sborový zpěv jsou podrobněji popsány pod studijním zaměřením Hra na klavír (5. 2), předmět Zvuková tvorba je popsán pod studijním zaměřením Hra na kytaru (5.14).

V oblasti Recepce a reflexe hudby prostřednictvím předmětu Hudební nauka umožňujeme žákům orientovat se ve světě hudby, vychováváme poučeného interpreta a vnímavého posluchače hudby. Výuku realizujeme především v kolektivním vyučování v 1. – 5. ročníku. Při studiu dvou (i více) studijních zaměření žák plní hudební nauku jako jeden předmět společný pro obě (i více) studijní zaměření.

Vyučovací předměty a hodinové dotace uvedené v učebních plánech jsou pro žáky povinné. Hodinovou dotaci u předmětů Komorní, Souborová a Orchestrální hra a Komorní zpěv určuje ředitel školy. Dle doporučení svého učitele si žák může zvolit nepovinný předmět (Sborový zpěv, Cimbálová muzika). O zařazení žáka do Komorní hry, Orchestrální hry, Souborové hry, Cimbálové muziky, do Hry v kapele, do Komorního a ansámblového zpěvu rozhoduje učitel. Žáci jsou povinni veřejně vystoupit jedenkrát ve školním roce.

Do ZUŠ přijímáme žáky na základě přijímacího řízení, v němž zájemci prokážou potřebné předpoklady ke studiu. Koná se v měsíci dubnu (pro hudební obor) a v květnu nebo červnu (pro ostatní obory). Do Přípravné hudební výchovy přijímáme šestileté žáky. Termín přijímacího řízení řádně vyhlášíme v měsíci březnu, a to na webových stránkách školy, v Choceňském zpravodaji a zasíláme pozvánky jak do místních mateřských škol, tak do mateřských škol spádových obcí. Sedmileté žáky zařazujeme po přijímacím řízení do PHV 2, žáky osmileté a starší do 1. ročníku I. stupně základního studia. Ve vzdělávacím zaměření Hra na smyčcové nástroje umísťujeme osmileté žáky a starší, kteří nenavštěvovali přípravné studium, do PHV 2.

V hudebním oboru organizujeme postupové zkoušky do vyššího ročníku (viz kapitola Hodnocení). Žák ukončí studium I. a II. stupně absolventským vystoupením, popř. vykoná zkoušku před odbornou komisí.

Pro žáky s hlubším zájmem o obor a pro žáky, kteří se připravují ke studiu na středních a vysokých školách uměleckého nebo pedagogického zaměření, navrhne učitel rozšířenou výuku. Výkon žáka posoudí tříčlenná zkušební komise a jeho hodnocení zapíše do protokolu a katalogu. Posílení hodinové dotace na 1,5 vyučovací hodiny schválí ředitel školy. Pro žáka vytvoříme vzdělávací plán s rozsáhlejším vzdělávacím obsahem. Žák obhájí opodstatněnost rozšířené výuky vždy na konci školního roku při postupové zkoušce.

Starším žákům, kteří nastoupí do 1. ročníku studia, umožňujeme v pololetí vykonat před tříčlennou odbornou komisí postupovou zkoušku do vyššího ročníku. Do katalogu a třídní knihy žákovi zaznamenáme splnění učební látky daného ročníku. Posun závisí na studijních výsledcích žáka a můžeme ho uskutečnit 1 – 3x během studia.

Rozhodne-li se žák změnit studium hry na stávající nástroj, nastoupí do 1. ročníku nově zvoleného studijního zaměření. Studium lze uspíšit, viz výše. V předmětu Hudební nauka žák bude pokračovat kontinuálně dál.

Studium pro dospělé v hudebním oboru neorganizujeme. Klavírní doprovod pro odpovídající studijní zaměření stanoví ředitel školy v rozsahu minimálně jedné vyučovací hodiny týdně na jednu třídu.

5.1 Přípravné studium

Studijní zaměření – Přípravná hudební výchova

V naší škole organizujeme přípravné studium ve dvou ročnících a realizujeme ve vyučovacích předmětech Přípravná hudební výchova 1 a 2 (PHV1, 2) a v předmětu Příprava ke hře na nástroj nebo Pěvecká příprava.

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník	
Přípravná hudební výchova 1, 2	1	1	
Příprava ke hře na klavír	0,5	1	
Příprava ke hře na housle		1	
Příprava ke hře na violoncello		1	
Příprava ke hře na zobcovou flétnu*)		0,5	
Příprava ke hře na kytaru**)		0,5	
Příprava ke hře na loutnu		0,5	
Příprava ke hře na cimbál***)		1	
Příprava ke hře na bicí nástroje		0,5	
Pěvecká příprava		0,5	
Přípravný sborový zpěv****)		1	
Příprava ke hře na akordeon		1	
Příprava ke hře na harfu		1	
Příprava ke hře na kontrabas*****)		1	
Nepovinný předmět:			
Přípravný sborový zpěv		1	1

*) Příprava ke hře na zobcovou flétnu je i přípravou pro hru na dechové nástroje.

***) Příprava ke hře na kytaru je i přípravou pro hru na elektrickou kytaru.

****) Příprava ke hře na klavír může být i přípravou pro hru na cimbál.

*****) Oba ročníky přípravného sborového zpěvu vyučujeme kolektivně v jedné společné skupině.

Poznámka: PHV 1 a 2 a Přípravný sborový zpěv učíme v kolektivu. Přípravu ke hře na nástroj nebo pěveckou přípravu realizujeme individuální výukou.

*****) Přípravou ke hře na kontrabas může být Příprava ke hře na violoncello.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravná hudební výchova

Hravými hudebními činnostmi rozvíjíme žákovu přirozenou hudebnost a jeho hudební předpoklady, tonální a rytmicko-melodickou představu, hudební paměť, smysl pro metrum a tempo.

1. ročník

Žák:

- se orientuje v notách $c^1 - g^2$, rozezná notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtěovou, osminovou
- rozlišuje výšku, délku a sílu tónu, tempo písně
- určí pohyb melodie, pozná známou melodii, opakuje rytmický a melodický motiv
- vytleská rytmus slov, říkadla, odlišuje dvoudobý a třídobý takt
- zvládá přiměřeně pěvecké dovednosti, zpívá v kolektivu dětské písně
- zvládá pohybovou koordinaci svého těla v hudebně pohybových hrách
- zvládá elementární dovednosti ve hře na nástroj

2. ročník

Žák:

- čte noty g – c³, zná notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou
- reaguje na změny ve známé melodii
- vytleská grafický záznam rytmického motivu ve 2/4 a 3/4 taktu, rozlišuje 2/4 a 3/4 takt
- zapíše rytmus slov a slovních spojení, zahraje ostinátní doprovod k písni na Orffovy nástroje
- používá základní pěvecké dovednosti při zpěvu dětských lidových a umělých písní
- zvládá základní dovednosti ve hře na nástroj
- zahraje na nástroj na vystoupení

Příprava ke hře na klavír,

pro studijní zaměření Hra na klavír, Hra na klavír a improvizace, Hra na cimbál

Studijní zaměření Hra na klavír a Hra na klavír a improvizace mají společný předmět Příprava ke hře na klavír a rovněž společné osnovy pro tento předmět v obou ročnících přípravného studia:

1. ročník

Žák:

- zná nástroj, vnímá jeho zvukové možnosti, výškové polohy, atd.
- se orientuje na klaviatuře podle uspořádání černých a bílých kláves
- užívá základní pianistické dovednosti v rámci svých možností
- hraje podle sluchu jednoduše melodizovaná říkadla a snadné písničky
- hraje s úhozem portamento, případně staccato
- naslouchá hře učitele, porozumí náladě a charakteru skladbiček, při své vlastní hře danou náladu vyjádří (vhodným tempem, základní dynamikou, případně způsobem úhozu)
- orientuje se v notovém zápise na elementární úrovni
- začíná hrát z not

2. ročník

Žák:

- užívá základní dovednosti při hře na klavír
- se orientuje na klaviatuře
- hraje s úhozem portamento, staccato a legato v jednoduché sazbě
- hraje dvojhmaty
- používá účelný prstoklad na elementární úrovni
- hraje snadné písně podle sluchu s doprovodem například „dudácké“ kvinty
- rozumí notovému zápisu, zná základní rytmické hodnoty, čte noty v houslovém a basovém klíči v přiměřeném rozsahu
- znalost not a rytmických hodnot uplatňuje při hře snadných skladeb z not
- hraje z paměti vybrané skladbičky
- s pomocí učitele rozpozná charakter studované skladbičky a k jeho vyjádření zvolí přiměřené výrazové prostředky (tempové, dynamické, artikulační, případně agogické, vše na elementární úrovni)
- hraje se svým učitelem čtyřručně
- ve spolupráci s rodiči si je vědom pravidelné a soustavné domácí přípravy

Příprava ke hře na smyčcové nástroje,

pro studijní zaměření Hra na housle, Hra na violoncello, Hra na kontrabas

V PHV u žáka především podněcujeme a prohlubujeme zájem o houslovou hru a hru na violoncello a ověřujeme si jeho schopnosti pro studium tohoto nástroje. Výuka v přípravném studiu probíhá především formou hry.

Příprava ke hře na housle

1. ročník

Žák:

- má osvojené základní prvky správného postoje při hře, držení nástroje a smyčce na elementární úrovni
- hraje středem smyčce
- ovládá na elementární úrovni hru v základním prstokladu dur nebo moll v I. poloze
- je schopen zahrát z paměti jednoduchou lidovou píseň nebo skladbičku

2. ročník

Žák:

- chápe funkci pravé a levé ruky při hře na housle
- dbá na elementární návyky
- hraje celým smyčcem
- zahraje z paměti lidovou píseň a jednoduchou skladbičku

Příprava ke hře na violoncello

1. a 2. ročník

Žák:

- projevuje zájem o hru na nástroj
- hraje rytmická a melodická říkadla, lidové písně, hraje podle sluchu
- pozná jednotlivé části nástroje, dovede s ním správně zacházet a opatrovat ho
- má osvojené základní prvky správného a uvolněného sezení u nástroje, držení smyčce
- zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň

Příprava ke hře na kontrabas

1. a 2. ročník

Žák:

- projevuje zájem o hru na nástroj
- pozná jednotlivé části nástroje, dovede s ním správně zacházet a opatrovat ho
- má osvojené základní prvky správného a uvolněného sezení/stání u nástroje, držení smyčce
- zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň

Příprava ke hře na zobcovou flétnu,

pro studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu, příčnou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, tenor, trombon a tubu.

1. ročník

Žák:

- drží správně nástroj
- zvládá správný postoj
- chápe žeberně brániční dýchání
- nasazuje správně tón (tů)
- se orientuje v hmatech v rozsahu d¹- d²
- hraje noty a dodržuje pomlky celé, půlové a čtvrté

2. ročník

Žák:

- drží nástroj uvolněně, při hře správně stojí
- používá žeberně brániční dýchání
- nasazuje správně tón

- zvládá prstovou techniku, používá tónový rozsah c¹- g²
- opakuje slyšený motiv v rozsahu 3 – 5 tónů

**Příprava ke hře na kytaru,
pro studijní zaměření Hra na kytaru, Hra na elektrickou kytaru**

1. ročník

Žák:

- užívá poznatků získaných v kolektivní přípravné hudební výchově
- dbá na správné držení nástroje, postavení pravé ruky, hraje palcem, prsty i, m, a
- dovede hrát s dopadem i bez dopadu
- popíše části kytary, zná jména prázdných strun
- zahraje s učitelem jednoduché říkadlo na prázdných strunách

2. ročník

Žák:

- dbá na správné držení kytary, postavení pravé a levé ruky vycházející z jeho přirozených anatomických dispozic
- hraje podle not na prázdných strunách
- zvládá hru říkadel, popěveků, lidových písní, případně i vlastních textů
- zahraje z paměti píseň přiměřenou svým schopnostem
- hraje podle sluchu elementární lidové písně
- hraje s doprovodem učitele

**Příprava ke hře na loutnu,
pro studijní zaměření Hra na loutnu**

1. a 2. ročník

Žák:

- užívá poznatků získaných v kolektivní přípravné hudební výchově
- popíše části nástroje
- ovládá správné držení nástroje
- zvládá hru na prázdných sborech
- reprodukuje jednoduché rytmicko-melodické motivy
- předvede postavení levé ruky

Příprava ke hře na cimbál

1. a 2. ročník

Žák:

- projevuje zájem o hru na nástroj
- hraje rytmická a melodická říkadla, lidové písně, krátké skladbičky
- pozná specifikum nástroje
- má osvojené základní prvky správného a uvolněného sezení u nástroje a držení paliček
- zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň

Poznámka: Při nedostatečné fyzické vyspělosti žáka se výstupy shodují s výstupy Přípravy ke hře na klavír.

Příprava ke hře na bicí nástroje

1. ročník

Žák:

- rozezná a pojmenuje vybrané bicí nástroje
- vytleská jednoduché rytmické modely, popřípadě rytmus lidových písní
- pozná paličky
- prokazuje zájem o hru na bicí nástroje

2. ročník

Žák:

- sedí správně a umí držet paličky
- pozná základní údery na malý buben
- zvládá základní techniku odskoku paličky od blány
- rozliší základní dynamické odstíny (f, p)

Pěvecká příprava

1. ročník

Žák:

- dbá na správné držení těla, reaguje na pohybová uvolňovací cvičení
- vyslovuje zřetelně
- zvládá nápěv (melodie, rytmus, text)
- zpívá lidové písně s menším hlasovým rozsahem

2. ročník

Žák:

- dbá na správné nasazení a tvoření tónu
- chápe klidné dýchání na bránici
- rozlišuje vzestupnou a sestupnou melodii
- zpívá jednoduché lidové a umělé písně s doprovodem klavíru

Přípravný sborový zpěv

1. a 2. ročník

Žák:

- zvládá správný pěvecký postoj a sezení, správné pěvecké dýchání
- dbá na správné tvoření tónu
- zpívá v přirozené hlasové poloze
- zazpívá dle svých schopností intonačně a rytmicky čistě jednohlasou píseň s doprovodem
- spolupracuje se sbormistrem, reaguje na jeho požadavky

Příprava ke hře na akordeon

1. ročník

Žák:

- zná nástroj a dokáže ho popsat, vnímá zvukové možnosti nástroje, jak barevné tak výškové
- se orientuje na pravém a levém diskantu v rámci možnosti nástroje
- má osvojené základní držení nástroje a sezení za ním
- začíná hrát podle not a s doprovodem učitele
- hraje podle sluchu jednoduchá melodizovaná říkadla a lidové písně

2. ročník

Žák:

- užívá elementární dovednosti při hře
- orientuje se v notovém zápise a to v rozsahu $c^1 - g^2$
- hraje jednoduché lidové písně s durovým doprovodem
- hraje z paměti
- používá základní druhy artikulace a dynamiky
- zvládá základní basy a akordy C, G, D, F
- porozumí náladě a charakteru skladbiček

Příprava ke hře na harfu

1. a 2. ročník

Žák:

- zná svůj nástroj a jeho zvuk
- projevuje zájem o hru na nástroj
- užívá správné návyky – sezení u harfy, uvolněné držení těla, správné postavení rukou, koordinace rukou
- hraje podle sluchu
- zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň

5.2 Studijní zaměření – Hra na klavír

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební praxe*)				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*)Obsah studijního předmětu Hudební praxe je naplněn prostřednictvím následujících činností: improvizace, čtyřruční hra, komorní hra, hra v hudebním souboru, hra na EKN a Klavírní seminář. O jejich zastoupení v jednotlivých vyučovacích hodinách rozhoduje učitel podle zájmu a aktuálních potřeb žáků. Každý žák se v průběhu studia seznámí s činnostmi improvizace, čtyřruční hra nebo komorní hra tak, aby byly splněny očekávané výstupy uvedené v RVP ZUV. Předmětové činnosti hra v hudebním souboru a hra na EKN jsou nepovinné.

V 1., 2. a 3. ročníku Hry na klavír učitel může zařazovat do výuky prvky improvizace, čtyřruční a komorní hru, a to s ohledem na technickou vyspělost žáka, případně může technicky zdatný žák navštěvovat skupinovou výuku Hudební praxe. Učitel v takovém případě zapíše příslušnou studijní látku do třídní knihy a může daný předmět uvést a klasifikovat na vysvědčení.

Poznámky:

Ze studijního zaměření Hra na klavír lze v pololetí kteréhokoli ročníku nebo po ukončení ročníku přestoupit na studijní zaměření Hra na klavír a improvizace. Žák v takovém případě pokračuje ve druhém pololetí studiem téhož ročníku, nebo pokračuje studiem následujícího vyššího ročníku.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na klavír

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- užívá v rámci svých možností při hře na klavír základní dovednosti (správné sezení u klavíru, přirozené a účelné pohyby rukou i trupu, uvolnění těla a paží, přirozený tvar ruky, koordinace obou rukou)
- s pomocí učitele dbá na kvalitu tónu
- se orientuje na klaviatuře
- rozumí notovému textu, chápe princip rytmického zápisu - hodnoty not i pomlky, takt a jeho členění, cítí metrum skladby, čte noty v houslovém a basovém klíči v přiměřeném rozsahu, zná základní dynamická znaménka - p, mf, f, cresc., decresc. a umí je uplatnit při interpretaci
- užívá úhozu portamento, staccato a legato v jednoduché sazbě
- používá základy účelného prstokladu
- podle potřeby využívá podkladu palce a umí překládat 2., 3. nebo 4. prst
- používá správný prstoklad v durové stupnici
- hraje dvojhmaty a přípravná cvičení pro hru tříhlasých akordů

- s pomocí učitele rozpozná charakter studované skladbičky a k jeho vyjádření zvolí přiměřené výrazové prostředky (tempové, dynamické, artikulační, případně agogické, vše na elementární úrovni)
- hraje z paměti vybrané skladbičky
- spolupracuje s učitelem nebo se spolužákem při interpretaci snadných čtyřručních skladeb
- pod vedením učitele dokáže transponovat jednoduchou melodii nebo píseň
- hraje snadné písně podle sluchu s doprovodem „dudácké“ kvinty nebo T, D

2. ročník

Žák:

- chápe funkci a správné používání pravého pedálu, vhodně ho využívá při interpretaci skladeb
- s pomocí učitele rozpozná a vyjádří charakter skladby, rozumí její dynamické výstavbě, vyhledá dynamické, tempové, případně úhozové kontrasty
- hraje stupnice podle potřeby
- hraje tříhlasý kvintakord a jeho obraty každou rukou zvlášť
- hraje vybrané skladby z paměti
- hraje se spoluhráčem čtyřručně jednoduché skladby
- hraje s pomocí učitele jednoduché melodie z listu
- doprovází jednodušší písně pomocí základních harmonických funkcí (T, S, D, nebo T, D)

3. ročník

Žák:

- uplatňuje správné pianistické návyky a dovednosti
- vyjadřuje různými výrazovými prostředky charakter skladby
- vhodně využívá pravého pedálu při interpretaci skladeb
- hraje skladbičky z různých slohových období, chápe stylové zákonitosti na elementární úrovni
- zahraje jednoduchou, dvojhlasou polyfonní skladbičku
- umí vázat dvojhmaty podle potřeby
- hraje stupnice podle potřeby, kvintakord s obraty oběma rukama dohromady, etudy (nebo technicky zaměřené skladby), případně technická cvičení
- používá rytmické a úhozové varianty pro cvičení technicky obtížných úseků
- podle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- využívá harmonických funkcí v doprovodu písní

4. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu
- zvolí společně s učitelem vhodné výrazové prostředky k vyjádření charakteru skladby
- zvládá v širším rozsahu různé technické prvky
- podle aktuálních potřeb hraje stupnice, kvintakord s obraty, etudy (nebo technicky zaměřené skladby), případně technická cvičení
- hraje skladby různých stylů a žánrů podle potřeby
- hraje vybrané skladby z paměti
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- zná základní akordové značky a umí je využívat při doprovodu písní

5. ročník

Žák:

- uplatňuje dosud získané pianistické dovednosti a znalosti

- společně s učitelem zvolí vhodné výrazové prostředky k vyjádření charakteru skladby
- uvědoměle pracuje s dynamikou i agogikou, zvolí pro studovanou skladbu odpovídající tempo, vhodný úhoz a pedalizaci
- rozumí základním stylovým zákonitostem skladeb z různých slohových období
- nastuduje samostatně jednodušší skladbu
- podle potřeby hraje stupnice, akordy, etudy (nebo technicky zaměřené skladby), případně technická cvičení
- zahraje vybrané skladby z paměti
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu

6. ročník

Žák:

- samostatně pracuje s notovým textem
- s pomocí učitele analyzuje hudební strukturu studovaných skladeb, získané poznatky využívá při hře z paměti
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů, rozumí zákonitostem jednotlivých slohových období
- podle potřeby hraje stupnice, akordy, etudy (nebo technicky zaměřené skladby), případně technická cvičení a oktávy
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- zná základní principy a pravidla domácí přípravy
- dokáže zhodnotit svou vlastní interpretaci

7. ročník

Žák:

- při interpretaci propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje
- dbá na kvalitu tónu a uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- je schopen samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- rozpozná charakter studované skladby a zvolí přiměřené výrazové prostředky k jeho vyjádření (využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku a pedalizaci)
- je schopen interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- zahraje vybranou skladbu nebo více skladeb z paměti
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- se aktivně účastní čtyřruční nebo komorní hry

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje dosud získané dovednosti a znalosti
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů, má povědomí o stěžejních dílech významných českých i světových skladatelů
- respektuje zákonitosti jednotlivých slohových období
- se aktivně podílí na výběru studovaných skladeb a samostatně pracuje s notovým textem
- zná základní principy domácí přípravy
- využívá všech výrazových prostředků k vyjádření charakteru a obsahu dané skladby
- analyzuje hudební strukturu studovaných skladeb, své znalosti využívá při hře z paměti
- zhodnotí vlastní interpretaci
- si vytvoří vlastní názor na hru jiných interpretů, chápe možnost různého pojetí stejných skladeb

- spolupracuje při čtyřruční, komorní, souborové nebo orchestrální hře
- hraje z listu jednoduché skladby
- za školní rok nastuduje 2 skladby z paměti, z nichž alespoň jednu předvede na veřejném vystoupení

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých představ o obsahu a charakteru studovaných skladeb
- vytvoří a zformuluje vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- své dosavadní zkušenosti a znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu dané skladby využívá při hře z paměti
- dokáže uvést příklady skladeb významných světových a českých autorů různých stylových období a žánrů
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí, využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb podle vlastního výběru
- hraje z listu jednoduché skladby
- hraje v duu (čtyřruční hra nebo hra dvou nástrojů), zahraje jednoduché doprovody, spolupracuje při komorní hře, v souborech nebo orchestrech různého složení podle individuálních schopností
- za školní rok nastuduje alespoň 2 skladby z paměti, z nichž jednu předvede na veřejném vystoupení
- zhodnotí svoje výkony i výkony druhých

Hudební praxe

Obsahem osnov pro studijní předmět Hudební praxe jsou osnovy pro jednotlivé volitelné oblasti, které jsou v tomto studijním předmětu zastoupeny:

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Improvizace

Žák:

- využívá základních harmonických funkcí (T, D, S) v doprovodech snazších písní, užívá přitom vhodné obraty kvintakordů
- zná základní akordové značky (např. C, C^{mi}) a umí je používat
- stylizuje doprovod podle charakteru písně

Čtyřruční hra

Žák:

- využívá své dovednosti a znalosti získané v individuální výuce hry na klavír
- spolupracuje se svým spoluhráčem, společně s ním hledá řešení dynamické výstavby, agogiky, pedalizace, artikulace a frázování
- umí přidat doprovodné hlasy nosné melodii
- naslouchá hře svého spoluhráče, reaguje na jeho podněty, učí se vzájemné souhře
- uvědomuje si spoluzodpovědnost za společné dílo

Komorní hra a Hra v hudebním souboru

Žák:

- využívá své dovednosti a znalosti získané v individuální výuce hry na klavír
- respektuje specifika ostatních nástrojů
- reaguje na gesta sólového hráče při doprovodu

- spoluzodpovídá za společné provedení

Klavírní seminář

Žáci:

- provede nastudovanou skladbu před spolužáky
- dokáže pozorně naslouchat a aktivně se zapojit do diskuze, vyjádřit své postřehy a názory
- zvládnou za pomoci učitele rozbor skladby – formální, stylový i výrazový
- jsou schopni zhodnotit zahrané dílo

Hra na EKN

V předmětu Hra na EKN se žák seznamuje s možnostmi praktického využití keyboardu a jeho základní obsluhou.

Žák:

- zná základní barvy zvukové banky a její základní kategorie (nástroje melodické - nemelodické, akustické – elektronické)
- se orientuje ve výběru rytmického doprovodu
- hraje lidové či umělé písně s automatickým harmonickým doprovodem
- orientuje se ve výběru základních funkcí příslušného nástroje

6. a 7. ročník

Improvizace

Žák:

- transponuje jednoduché lidové písně
- zahraje spoj T-S-D-T v durových tóninách (do tří křížků)
- využívá obouručního doprovodu
- přemění melodii z durové tóniny do mollové a naopak

Čtyřruční hra

Žák:

- orientuje se v rozčlenění skladby (takty, repetice) pro snazší komunikaci při nácviu
- přesně dodržuje rytmické hodnoty a pomlky
- dbá na správné udání tempa nebo se naopak umí podřídít spoluhráči
- uvědomuje si spoluzodpovědnost za společné dílo

Komorní hra a Hra v hudebním souboru

Žák:

- pozná způsob hry na nástroj, který doprovází
- podřizuje interpretaci svého partu potřebám celku
- naslouchá ostatním spoluhráčům, reaguje na jejich podněty
- reaguje na pokyny a gesta učitele nebo vedoucího souboru
- spoluzodpovídá za společné provedení

Klavírní seminář

Žáci:

- jsou schopni diskutovat o provedení poslouchaných a nastudovaných skladbách
- mají základní vědomosti o skladbě, skladateli i druhu skladby
- dokáží jasně formulovat své názory

Hra na EKN

Žák:

- orientuje se ve výběru základních funkcí příslušného nástroje
- hraje zejména lidové a umělé písně a skladby, u kterých lze vhodně využít funkcí

- keyboardu
- samostatně mění tempo automatického doprovodu
- hraje zejména lidové a umělé písně a skladby, u kterých lze vhodně využít funkcí keyboardu

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Improvizace

Žák:

- využívá základních harmonických funkcí (T, D, S) v doprovodech snazších písní, užívá přitom vhodné obraty kvintakordů
- transponuje jednoduché lidové písně
- pracuje s harmonickou kadencí v jednodušších tóninách dur i moll
- vytváří druhý hlas k dané melodii v terciích a sextách

Čtyřruční hra

Žák:

- umí podřídit doprovodné hlasy nosné melodii
- reaguje na podněty spoluhráče, učí se vzájemné souhře
- dovede navázat v případě, že udělá chybu

Komorní hra a Hra v hudebním souboru

Žák:

- respektuje specifika ostatních nástrojů
- podřizuje interpretaci svého partu potřebám celku
- společně se spoluhráči vybere vhodné výrazové prostředky k vyjádření charakteru skladby

Klavírní seminář

Žáci:

- podílí se na volbě nahrávek
- dokáží v semináři aktivně vystoupit
- dokáží jasně formulovat své názory
- uplatňují poznatky o hudebních formách a žánrech

Hra na EKN

V předmětu Hra na EKN se žák seznamuje s možnostmi praktického využití keyboardu a jeho základní obsluhou.

Žák:

- zvolí s pomocí učitele stylově správný, popř. efektní zvuk
- zvládá základy aranžování a samostatného vytvoření doprovodu k jednoduchým skladbám

3. a 4. ročník

Improvizace

Žák:

- tvoří druhý hlas k dané melodii protipohybem, s využitím prodlevy
- vytváří vlastní melodii k danému harmonickému schématu
- tvoří doprovod k vlastní melodii

Čtyřruční hra

Žák:

- tempově i rytmicky se sjednotí se spoluhráčem
- pohotově se orientuje v notovém zápisu

- dovede plynule navázat v případě, že udělá chybu
- spoluzodpovídá za společné dílo

Komorní hra a Hra v hudebním souboru

Žák:

- orientuje se v číslování taktů a rozčlenění po hudebně logických částech
- určí přesně takty, kdy hraje sám i místa, kde je souhra náročná na přesnost
- vyjádří svůj osobní názor ke společnému vyznění skladby (tempo, dynamika, agogika)

Klavírní seminář

Žáci:

- jsou schopni individuálně i společně hodnotit zahrané dílo
- rozpoznají barvu nástrojů
- dokáží sledovat text podle znějící hudby

Hra na EKN

Žák:

- umí navrstvit několik zvuků na sebe
- využívá funkcí: Intro, Ending, Fill in, Transpose, Poly 1, Poly 2
- ovládá terminologie v českém i anglickém jazyce

Hudební nauka

V předmětu hudební nauka si žáci osvojují hudební pojmy, upevňujeme a rozvíjíme jejich vědomosti, pěvecké a posluchačské dovednosti především prostřednictvím aktivizačních hudebních činností.

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- čte a napíše noty g - c³, zná a napíše notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou, notu půlovou s tečkou, tvoří 2/4, 3/4, 4/4 takty, vytleská rytmický zápis
- rozlišuje výšku, délku a sílu tónu
- tvoří vlastní melodické a rytmické motivy v hudebních hrách
- označí a porovná tempo (Allegro, Allegretto, Moderato) a dynamiku zpívané písně nebo slyšené skladby (piano, mezzoforte, forte, akcent)
- popíše stavbu durové stupnice, vyjmenuje předznamenání durových stupnic se 2 křížky, 2 be
- užívá při zpěvu základní pěvecké návyky, reaguje na dirigentské gesto
- rozpozná malou formu dětské lidové písně (a b, a b a)
- orientuje se v rozdělení hudebních nástrojů, rozpozná tón houslí, violoncella

2. ročník

Žák:

- zná notu čtvrtovou s tečkou, vytleská a napíše notu šestnáctinovou ve skupině 4, 2
- objasní pojem legato, staccato, ligatura, repetice, prima a seconda volta, fermata
- užívá tempová (a tempo, Andante, rit., accel.) a dynamická označení (pp, ff, cresc., decresc.)
- vyjmenuje předznamenání durových stupnic se 3 křížky, 3 be
- vytvoří kvintakord, vysvětlí jeho stavbu, zazpívá tóny kvintakordu
- sluchově rozezná durový a mollový tónorod zahrané písně
- intonačně se orientuje v rozsahu c¹ – g¹
- zpívá přesně rytmicky a intonačně lidové písně, správně frázuje, rozlišuje pěvecké hlasy

- rozpozná barvu tónu vybraných dechových nástrojů (flétna, klarinet, trubka)
- rozezná poslechem polku, pochod, valčík, menuet a vyjádří své poslechové zážitky

3. ročník

Žák:

- se orientuje v klíči F (malá, velká oktáva) a v klaviatuře (c, c¹, c², c³)
- zná předznamenání durových stupnic se 4 křížky, 4 be
- popíše stavbu mollové stupnice aiolské, harmonické, melodické (s 1 křížkem, 1be)
- vytvoří obraty kvintakordu, chápe odlišnost stavby durového a mollového kvintakordu
- utvoří čisté a velké intervaly (vzestupně), sluchově se v intervalech orientuje
- graficky zaznamená jednoduchý melodický motiv, zpívá dle not v rozsahu kvinty
- orientuje se v nástrojovém obsazení komorního a symfonického orchestru
- vysvětlí stavbu velké a rondové formy, charakterizuje menuet, rondo, koncert, sonátu
- splní zadání k poslechu hudby, vyjádří a zdůvodní své představy o obsahu slyšené skladby

4. ročník

Žák:

- vyjmenuje předznamenání durových stupnic s 5 křížky, 5 be, mollových stupnic se 3 křížky, 3 be, utvoří jejich kvintakordy a obraty, sestaví akord podle akordové značky
- utvoří harmonické funkce v durových tóninách, označí je akordovými značkami
- doplní T, D, S k jednoduchým lidovým písním v durové tónině s pomocí učitele
- rozlišuje píseň lidovou, lidovou v úpravě skladatele a umělou píseň
- vnímá barevné odlišnosti vybraných dechových nástrojů (hoboj, fagot, lesní roh)
- zná nástrojové obsazení klavírního tria, smyčcového kvartetu
- objasní sonátovou formu, stavbu cyklické skladby (symfonie, koncert, sonáta), má povědomí o hudebním klasicismu a baroku

5. ročník

Žák:

- sestaví harmonické funkce v mollových tóninách
- doplní T, D, S k elementárním lidovým písním v mollové tónině s pomocí učitele
- vytvoří dominantní septakord, chápe jeho uplatnění
- transponuje jednoduchou lidovou píseň
- objasní programní hudbu (symfonická báseň, opera – příznačný motiv), má povědomí o hudebním romantismu
- se orientuje v dějinách hudby v souvislosti s vývojovými etapami jiných umění a obecnými dějinami

Poznámky :

Výuku předmětu na odloučeném pracovišti ZUŠ v Brandýse nad Orlicí uskutečňujeme s ohledem na technické zázemí ve smíšených ročnících. Tuto organizaci výuky schvaluje ředitel školy.

Výstupy Hudební nauky jsou pro všechna studijní zaměření všech oborů shodná, proto je dále v textu již neuvádíme.

Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby na II. stupni studia prostupuje všemi předměty, není zvlášť klasifikována.

Sborový zpěv

I. STUPĚN

1. a 2. ročník

Žák

- zvládá pěvecký postoj – správné, přirozené držení těla
- tvoří tón přirozeně, zdravě, zpívá polohlasem

- se správně nadechuje (rychle, neslyšně), zadrží dech, správně vydechuje (pozdvolna)
- správně odměřuje rytmické hodnoty, udržuje stejné tempo, rozlišuje základní dynamiku (p – mf)
- pamatuje si melodii, zpívá čistě unisono s doprovodem
- vyslovuje srozumitelně vokály a koncové konsonanty
- chápe základní technické údaje pro zpěv (tónina, počáteční tón, takt)
- zpívá z paměti a s prožitkem lidové a umělé písně odpovídající věku a možnostem sboru
- zvládá písně v elementární dvojhlasé úpravě s doprovodem
- rozumí a reaguje na dirigentské gesto (zdvih, základní taktovací schéma 2/4, 3/4, 4/4, uzavření)
- chápe význam své pravidelné účasti ve výuce

3. a 4. ročník

Žák

- tvoří správně tón (přirozeně, lehce), zvládá širší hlasový rozsah
- zvládá žeberně – brániční dýchání, prodlužuje dech, hospodaří s dechem
- frázuje správně, váže tóny pro celistvost fráze, zvládá techniku pěveckého legata
- dbá na kvalitu vokálů, vyslovuje pečlivě sykavky a shluky konsonantů, chápe pěveckou výslovnost
- vnímá vztah počátečního tónu a melodie k tónině
- spolupracuje s dirigentem, na základě srozumitelného dirigentského gesta začne zpívat s intonační jistotou a představou správného tempa písně
- zpívá čistě unisono a capella, jednodušší vícehlasé skladby s doprovodem
- dokáže prožít a hlasem vyjádřit náladu vybraných písní
- si je vědom nutnosti vlastní kázně při nácviu písně i při veřejném vystoupení

5.–7. ročník

Žák

- užívá hlavový tón, používá hlas kultivovaně – lehkost výšek, nosnost a krása tónu
- ovládá dechové ústrojí uvědoměle – používá břišní svaly, tvoří zásobu vzduchu, užívá prodloužený dech a přerušovaný výdech, příděch)
- zvládá dle potřeby výrazové prostředky (agogické změny)
- artikuluje správně, dbá dle svých pěveckých dovedností na barevné vyrovnávání vokálů
- vnímá harmonickou stránku skladby
- zpívá intonačně čistě a jistě vybrané písně a capella a vybrané dvoj- a tříhlasé skladby s doprovodem
- orientuje se v pěvecké partituře, vnímá jednotlivé hlasy při zpěvu vícehlasé skladby
- zhodnotí sborové provedení skladby
- si je vědom kolektivní sounáležitosti a odpovědnosti za společný pěvecký výkon

Poznámka:

Výstupy nepovinného předmětu Sborový zpěv jsou pro další vybraná studijní zaměření shodné s výše uvedenými výstupy, proto je v textu již dále neuvádíme. Sborový zpěv učíme ve smíšených ročnících.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.3 Studijní zaměření – Hra na klavír a improvizace

Obsahem osnov pro studijní předmět Hra na klavír a improvizace jsou osnovy pro studijní předmět Hra na klavír (viz kap. 5.2). Studium klavírního repertoáru a technicky zaměřených skladeb nebo cvičení probíhá v menším rozsahu tak, aby se při individuální výuce vytvořil prostor pro jednotlivé improvizáční činnosti. Žák takto vedle nezbytných pianistických návyků a dovedností získává základy klavírní improvizace, který je uveden v jednotlivých výstupech.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír a improvizace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební praxe				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky:

Studijní zaměření Hra na klavír a improvizace je určeno pro žáky, kteří se vedle klasické výuky hry na nástroj chtějí více zabývat různými způsoby improvizace, rádi hrají písně s vlastním doprovodem, případně by se chtěli věnovat také vlastní klavírní tvorbě. V individuálních hodinách se prolíná klasická forma klavírní výuky (- žák studuje vybraný repertoár a osvojuje si správné pianistické návyky) s různými improvizáčními činnostmi.

Obsahem studijního předmětu Hudební praxe jsou volitelné činnosti: čtyřruční hra, komorní hra, hra v hudebním souboru a hra na EKN. O jejich zastoupení v jednotlivých vyučovacích hodinách rozhoduje učitel podle zájmu a aktuálních potřeb žáků. Každý žák se v průběhu studia seznámí s činnostmi čtyřruční hra nebo komorní hra tak, aby byly splněny očekávané výstupy uvedené v RVP ZUV. Předmětové činnosti hra v hudebním souboru a hra na EKN jsou nepovinné.

V 1., 2. a 3. ročníku se žáci mohou se základy čtyřruční a komorní hry seznámit v hodinách individuální výuky. Učitel v takovém případě zapíše příslušnou studijní látku do třídní knihy a může daný předmět uvést a klasifikovat na vysvědčení.

Ze studijního zaměření Hra na klavír a improvizace lze v kterémkoli ročníku přestoupit na studijní zaměření Hra na klavír. V takovém případě je žák zařazen do ročníku podle uvážení příslušného učitele a vedoucího klavírního oddělení.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na klavír a improvizace

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- umí improvizovat melodii na text říkadla na dvou nebo třech tónech, případně na černých klávesách (- využívá pentatonické řady tónů)
- umí k předehranému dvou až čtyřtaktovému předvětí vytvořit závětí
- zná pojem tónika
- dokáže převést jednoduchou melodii nebo píseň z durové tóniny do mollové a naopak
- umí transponovat jednoduchou píseň do jiné tóniny

- doprovází jednoduché melodie nebo písni například „dudáckou“ kvintou nebo dvojjzvuky T a D

2. ročník

Žák:

- umí rytmicky nebo melodicky obměnit danou melodii nebo píseň
- dokáže převést snadnou melodii nebo píseň z durové tóniny do mollové a naopak
- umí transponovat snadnou píseň do jiné tóniny
- zná základní harmonické funkce T, D, S a umí je najít v několika tóninách
- funkcí T, D, S využívá v podobě dvojjzvuků nebo trojjzvuků při harmonizaci snadných písní, užívá přitom vhodné obraty

3. ročník

Žák:

- umí zahrát základní harmonickou kadenci (T, S, D, T) v několika tóninách
- využívá základních harmonických funkcí (T, D, S) v doprovodech snazších písní, užívá přitom vhodné obraty kvintakordů
- stylizuje doprovod podle charakteru písně (hraje rozložené akordy, příznávky nebo ostinátní doprovod, v případě technických potíží může učitel hrát nebo zpívat melodii písně a žák pouze doprovázet)

4. ročník

Žák:

- vedle základních harmonických funkcí vhodně používá i vedlejších kvintakordů (II., III., VI., případně VII. stupně) a jejich obratů v doprovodech písní
- zná základní akordové značky (např. C, C^{mi}) a umí je používat
- stylizuje doprovod podle charakteru písně
- umí vytvořit vlastní jednoduchou melodii k danému harmonickému schématu nebo k ostinátnímu doprovodu
- dokáže improvizovat melodii v rozsahu alespoň pěti tónů na daný jednoduchý, veršovaný text (například říkadlového typu)

5. ročník

Žák:

- vhodně využívá základních harmonických funkcí i vedlejších kvintakordů a jejich obratů v doprovodech písní
- umí doprovázet písni podle základních akordových značek
- vytvoří doprovod k písním také tím způsobem, že pravá ruka hraje akordické tóny, levá basovou linii, melodie je zpívána žákem nebo učitelem
- stylizuje doprovod podle charakteru písně, vhodně používá rozložené akordy, figurace, příznávky nebo jiné způsoby doprovodu
- umí zhudebnit jednoduchý veršovaný text – vytvoří k němu melodii a snadný doprovod

6. ročník

Žák:

- při harmonizaci písní dokáže obohatit případnou melodii v pravé ruce druhým hlasem (používá tercie, sexty, kvinty lesních rohů) nebo akordickými tóny
- levou rukou hraje basovou linii (jednohlasně nebo v oktávách), případně rozložené akordy v těsné, rozšířené nebo široké harmonii
- stylizuje doprovod podle charakteru písně
- zná pojem dominantní septakord a jeho využití, umí jej najít v několika tóninách
- hraje doprovody k písním podle základních akordových značek (např. C, C^{mi}, C⁷)

- umí zhudebnit jednoduchý veršovaný text – vytvoří k němu melodii a snadný doprovod

7. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti
- podle žánru a charakteru dané písně zvolí stylizaci klavírního doprovodu
- hraje doprovody k písním podle základních akordových značek
- dokáže improvizovat na dané harmonické schéma (například T, VI., S, D nebo T, S, II. D)

II. STUPEŇ

IV. a 2. ročník

Žák:

- používá všechny získané znalosti a dovednosti
- doprovází písně podle jejich obsahu a charakteru
- používá podle potřeby další akordové značky
- improvizuje na dané harmonické schéma
- orientuje se v základních formálních pojmech (motiv, téma, figura, věta, perioda)
- dle svých schopností volně improvizuje na daný námět

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá dosud získané dovednosti a znalosti při různých improvizčních činnostech
- různými způsoby doprovodí písně, dokáže k nim podle potřeby vytvořit předebru, případně mezihru nebo dohru
- má povědomí o typické stylizaci doprovodu písně nebo melodie z oblasti taneční, jazzové nebo populární hudby (např. polka, valčík, tango, blues, boogie, rock and roll, slow-rock apod.)
- podle svých schopností krátce volně improvizuje na daný námět

Hudební praxe

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Hudební praxi studijního zaměření Hra na klavír (kapitola 5.2).

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.4 Studijní zaměření – Hra na housle

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra			1	1	1	1	1				
Souborová hra											
Orchestrální hra					2	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinné předměty:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Cimbálová muzika			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra											
Souborová hra	1	1									
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámka: Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do komorní, souborové hry a orchestrální hry od nižších ročníků, o zařazení žáka rozhoduje komise složená z pedagogů smyčcového oddělení.

Žáci naší školy, kteří navštěvují předmět Komorní hra, Souborová hra a Orchestrální hra, tvoří věkově smíšenou skupinu v rámci I. a II. stupně. Toto uspořádání vychází z kapacitních možností smyčcového oddělení.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2.studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na housle

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- má osvojené základní návyky správného postoje při hře, držení nástroje a smyčce
- hraje všemi částmi smyčce – u žabky, středem, u špičky, ovládá hru polovinou a celým smyčcem, zvládá přechody přes struny podle svých možností
- používá smyky détaché a legato
- ovládá hru v mollovém a durovém prstokladu v I. poloze
- využívá koordinaci pravé a levé ruky
- je schopen na upozornění učitele opravit chybnou intonaci
- zahraje z paměti lidovou píseň, nebo kratší skladbičku

2. ročník

Žák:

- má zažité správné návyky při držení nástroje a smyčce

- ovládá na elementární úrovni základní smyčcovou techniku, správně dělí smyčec, používá smyky détaché, martellé, legato s přechodem z jedné struny na druhou
- orientuje se v základních prstokladech dur a moll v I. poloze
- s pomocí učitele použije základní dynamické odstínění – piano, mezzoforte, forte
- hraje relativně čistě, po upozornění chybnou intonaci opraví
- je schopen zahrát z paměti krátkou skladbu
- dle svých možností zahraje z listu lidovou píseň, nebo kratší skladbičku

3. ročník

Žák:

- používá většinu prstokladů v základní poloze v kombinacích na více strunách
- ovládá pohyby pravé ruky, využívá celý smyčec i jeho části, hraje smyky détaché, staccato, legato, tvoří kvalitní tón
- se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky, používá základní dynamiku piano, mezzoforte, forte, crescendo a decrescendo
- je schopen podle individuálních schopností zahrát z paměti jednoduchou skladbu
- se uplatňuje při hře v komorních nebo souborových uskupeních

4. ročník

Žák:

- zvládá nácvik všech prstokladů v I. poloze
- se orientuje ve III. poloze z paměti i podle notového zápisu
- používá jednoduché výměny mezi základní a III. polohou
- dbá na kvalitu tónu a správnou intonaci
- ovládá smyčec ve všech jeho částech, používá smyky détaché, martellé, staccato, legato a jejich kombinace
- hraje jednoduché dvojhmaty s použitím prázdné struny
- vzhledem ke svým schopnostem používá vibrato a dynamiku
- hraje krátké přednesové skladby z paměti
- dle svých možností hraje z listu jednodušší skladby

5. ročník

Žák:

- hraje ve III. poloze a používá výměny mezi polohami
- zvládá další polohy dle zvoleného postupu
- dbá na kvalitu tónu a intonační jistotu a přesnost
- využívá různé druhy smyků – détaché, staccato, martellé, legato a spiccato
- hraje jednoduché dvojhmaty a melodické ozdoby
- správně postupuje při domácím cvičení
- hraje a poznává skladby různých stylových období a žánrů
- pokračuje ve zdokonalování při hře z listu a v souhře s ostatními nástroji

6. ročník

Žák:

- věnuje zvýšenou pozornost kvalitě tónu a sám dbá na správnou intonaci a sluchovou sebekontrolu
- se pohybuje s jistotou v I. – III. poloze a plynule užívá výměny mezi polohami
- se orientuje ve II. poloze
- používá rychlejší tempa, náročnější rytmy a smykové kombinace
- využívá širšího spektra barevného a dynamického odstínění tónu

- uplatňuje správné vibrato
- hraje jednoduché dvojhmaty a akordy
- je schopen zahrát závažnější kratší skladby z paměti
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- se stále více uplatňuje v souborové a komorní hře

7. ročník

Žák:

- ovládá hru ve vyšších polohách včetně plynulých výměn a používá i polohy II. a IV.
- používá technickou zručnost, tónovou kulturu, intonační jistotu a sluchovou představivost při nácviu a interpretaci skladeb
- zvládá zahrát základní dvojhmaty, akordy a melodické ozdoby
- při hře používá výrazové, dynamické a agogické prostředky, vystihne náladu a charakter skladby a obohatí ji o vlastní hudební projev
- s pomocí učitele vnímá a při hře uplatňuje odlišnosti různých žánrů a stylových období
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- zahraje z listu méně obtížné skladby kratšího rozsahu
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- dle svých možností hraje s intonační jistotou a sluchovou představivostí v celém rozsahu nástroje
- neustále usiluje o kvalitu tónu, tvoření vibrata a bohatší odstupňování dynamiky
- využívá širokého spektra smyků a snaží se o jejich správné provedení
- dokáže navrhnout správné použití prstokladů, smyků a výrazové složky studované skladby
- je členem souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku a způsobu interpretace skladeb

3. a 4. ročník

Žák:

- samostatně pracuje a vyřeší otázky nácviu skladeb, pracuje s kvalitou a barvou tónu, vytváří vlastní řešení prstokladů a smyků
- používá rozmanité výrazové prostředky
- na základě poslechu nahrávek a návštěv koncertů si vytvoří názor na kvalitu slyšeného díla a jeho provedení a diskutuje o něm
- podílí se na výběru absolventského repertoáru
- má základní přehled o historii a vývoji svého nástroje
- samostatně nastuduje komorních a orchestrálních partů, své dovednosti a znalosti uplatňuje jako aktivní hráč v souborech a orchestrech nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- během celého studia směřuje k tomu, aby získané teoretické i praktické vědomosti a znalosti uměl uplatnit při hře a studiu nových skladeb i po ukončení ZUŠ

Komorní hra

I. STUPEŇ

3.–5. ročník

Žák:

- využívá svých znalostí a dovedností z individuálního studia
- čte z listu jednoduché melodické linie
- zopakuje snazší rytmický model
- v přiměřeně obtížných skladbách je schopen hrát s dalšími nástroji
- reaguje na základní učitelovo gesto

6. a 7. ročník

Žák:

- čte spolehlivě noty z listu
- spolupracuje se svými spoluhráči po stránce intonační, rytmické a výrazové
- uplatňuje smysl pro kolektivní zodpovědnost vzhledem ke svému věku
- spolehlivě reaguje na gesta učitele

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- využívá svých interpretačních znalostí a dovedností, posluchačských zkušeností a hudebních vědomostí z předchozího studia
- odpovědně spolupracuje na utváření společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- hraje vybrané skladby různých hudebních stylů a žánrů
- dokáže doprovodit a podpořit mladší a méně zkušené žáky a přizpůsobit se jejich hře

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá veškeré získané vědomosti a dovednosti a uplatňuje je ve skupinové interpretaci
- samostatně nastuduje svůj part
- je schopen vést mladšího spolužáka ve skupině
- aktivně pracuje v rámci celé skupiny
- má všeobecný kulturní rozhled, rozliší kvalitu slyšené i interpretované hudby, na základě účasti na různých hudebních akcích se svou skupinou si vytvoří názor na kvalitu slyšeného díla a jeho provedení a diskutuje o něm

Soubořová hra

I. STUPEŇ

3.–5. ročník

Žák:

- je schopen pracovat ve větším kolektivu spoluhráčů
- čte z listu jednodušší melodické linie a zopakuje kratší rytmické celky
- reaguje na změny dynamiky a tempa
- ovládá ladění svého nástroje a zná specifika jeho zápisu v partituře

6. a 7. ročník

Žák:

- uplatňuje své dovednosti získané v individuálním studiu, popřípadě z komorní hry
- vnímá zvuk celého souboru
- pozná základní dirigentská gesta a je schopen podle nich hrát
- čte pohotově notový zápis
- je schopen přizpůsobit se svým spoluhráčům v intonaci, rytmu, dynamice a celkovém přednesu
- si uvědomuje zodpovědnost za společnou práci, zodpovědně spolupracuje na společném zvuku, výrazu a způsobu interpretace

- se uplatňuje dle svých možností v koncertní praxi

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje své dovednosti získané v individuálním studiu, popřípadě v komorní hře
- dokáže hrát rytmicky a intonačně spolehlivě
- je schopen sledovat a vnímat ostatní hlasy
- rozliší melodickou linku od doprovodu
- ve skupině aktivně pracuje

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá veškeré získané vědomosti a dovednosti a uplatňuje je ve společné interpretaci skladby
- samostatně nastuduje svůj part
- se dle svých možností podílí na organizaci zkoušek a vystoupení
- se dokáže vyjádřit ke způsobu provedení skladby
- si uvědomuje zodpovědnost za společnou práci, zodpovědně spolupracuje na společném zvuku, výrazu a způsobu interpretace
- se uplatňuje dle svých možností v koncertní praxi

Orchestrální hra

I. STUPEŇ

Žáci jsou schopni interpretovat skladby různých stylových období. Jsou schopni aplikovat všechny získané interpretační dovednosti v orchestrální hře (dynamika, agogika, kultura tónu). Jsou schopni sledovat gesta dirigenta a reagovat na ně.

II. STUPEŇ

Žáci jsou schopni interpretovat náročnější a rozsáhlejší orchestrální skladby všech stylových období včetně moderní hudby 20. a 21. století. Jsou poučeni o široké škále dirigentských gest a jejich významu pro orchestrální praxi. Vnímají orchestrální skladbu komplexně a jsou schopni rozpoznat funkci jednotlivých nástrojových sekcí.

Poznámka:

Žáci naší školy, kteří navštěvují předmět Komorní hra a Souborová hra, tvoří věkově smíšenou skupinu v rámci I. a II. stupně. Toto uspořádání vychází z kapacitních možností smyčcového oddělení.

Nepovinné předměty:

Cimbálová muzika

I. a II. STUPEŇ

Výstupy jsou shodné s výstupy předmětu Cimbálová muzika studijního zaměření Hra na cimbál.

Komorní a souborová hra

I. STUPEŇ

Výstupy jsou shodné s výstupy předmětu Komorní a Souborová hra studijního zaměření Hra na housle, s ohledem na individuální interpretační možnosti žáka.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.5 Studijní zaměření – Hra na violu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle *)	1	1	1								
Hra na violu **)				1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra			1	1	1	1	1				
Soubořová hra					2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinné předměty:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Cimbálová muzika			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra	1	1									
Soubořová hra											
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*)Hra na housle je přípravou pro Hru na violu.

**)Hra na violu začíná od 4. ročníku po předchozím absolvování tří ročníků Hry na housle.

Poznámka: Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do komorní, soubořové hry a orchestrální hry od nižších ročníků, o zařazení žáka rozhoduje komise složená z pedagogů smyčcového oddělení.

Žáci naší školy, kteří navštěvují předmět Komorní hra, Soubořová hra a Orchestrální hra, tvoří věkově smíšenou skupinu v rámci I. a II. stupně. Toto uspořádání vychází z kapacitních možností smyčcového oddělení.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na violu

I. STUPEŇ

1. – 3. ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy pro 1. – 3. ročník Hry na housle.

4. ročník

Žák:

- čte a hraje v altovém klíči v I. poloze a z paměti se orientuje ve III. poloze
- dbá na kvalitu tónu a celkovou uvolněnost při hře
- vzhledem ke svým schopnostem používá vibrato a dynamiku
- dbá na správnou intonaci
- ovládá smyčec ve všech jeho částech, používá pomalejší tah smyčce, pracuje se smyky détaché, staccato, martellé, legato a jejich kombinace

- hraje jednoduché dvojhmaty s použitím prázdné struny
- zahraje kratší přednesové skladby z paměti
- dle svých možností hraje z listu jednoduché skladby
- zapojuje se v souborové nebo v komorní hře

5. ročník

Žák:

- se orientuje v altovém klíči s přechodem do houslového klíče
- hraje ve III. poloze a používá výměny mezi polohami
- využívá různé druhy smyků – détaché, staccato, martellé, legato a spiccato
- hraje a má povědomí o skladbách různých stylových období a žánrů
- správně postupuje při domácím cvičení
- kontroluje si správnou intonaci
- dle svých schopností hraje z listu a v souhře s ostatními nástroji

6. ročník

Žák:

- věnuje zvýšenou pozornost kvalitě tónu a sám dbá na správnou intonaci a sluchovou sebekontrolu
- se pohybuje s jistotou v I. – III. poloze a plynule užívá výměny mezi polohami
- používá rychlejší tempa, náročnější rytmy a smykové kombinace
- hraje jednoduché dvojhmaty a akordy
- je schopen zahrát závažnější kratší skladby z paměti
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- stále více se uplatňuje v souborové a komorní hře

7. ročník

Žák:

- má při hře správný postoj a uvolněné držení nástroje
- se pohybuje v I., ve III. poloze a orientuje se ostatních polohách do V. polohy s plynulými výměnami
- zvládá základní dvojhmaty, akordy a melodické ozdoby
- využívá možnosti barevného a dynamického odlišení tónu
- hraje obtížnější druhy smyků a jejich kombinací
- s pomocí učitele rozliší výrazové prostředky podle stylového období dané skladby
- samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z paměti
- se zapojuje v souhře s jinými nástroji

II. STUPEŇ

Výstupy se shodují s výstupy pro II. stupeň Hry na housle.

Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Komorní, Souborovou a Orchestrální hru studijního zaměření Hra na housle.

Nepovinné předměty:

Cimbálová muzika

I. a II. STUPEŇ

Výstupy jsou shodné s výstupy předmětu Cimbálová muzika studijního zaměření Hra na cimbál.

Komorní a souborová hra

I. STUPEŇ

Výstupy jsou shodné s výstupy předmětu Komorní a Souborová hra studijního zaměření Hra na housle, s ohledem na individuální interpretační možnosti žáka.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.6 Studijní zaměření – Hra na violoncello

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra			1	1	1	1	1				
Souborová hra											
Orchestrální hra					2	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinné předměty:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Cimbálová muzika			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra	1	1									
Souborová hra											
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámka: Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do komorní, souborové hry a orchestrální hry od nižších ročníků, o zařazení žáka rozhoduje komise složená z pedagogů smyčcového oddělení.

Žáci naší školy, kteří navštěvují předmět Komorní hra, Souborová hra a Orchestrální hra, tvoří věkově smíšenou skupinu v rámci I. a II. stupně. Toto uspořádání vychází z kapacitních možností smyčcového oddělení.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na violoncello

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- sedí správně a přirozeně u nástroje, uvolněnou pravou rukou drží smyčec
- hraje všemi částmi smyčce, ovládá hru polovinou a celým smyčcem, zvládá přechody přes struny podle svých možností
- postaví levou ruku v základní poloze na všech strunách a připravuje se na hru v lubové poloze
- zahraje z paměti lidovou píseň nebo kratší skladbičku

2. ročník

Žák:

- má zažitě správné návyky při držení nástroje a smyčce
- tvoří pravou rukou při tahu smyčce plynulejší výměny u žabky a špičky, používá smyky détaché a legato
- se orientuje v základní poloze, ovládá širokou polohu sníženou a zvýšenou, předvede volný pohyb levé ruky po hmatníku po jedné struně do IV. (lubové) polohy
- s pomocí učitele použije základní dynamické odstínění piano, mezzoforte, forte
- zahraje z paměti vybrané písně nebo krátké skladby

3. ročník

Žák:

- tvoří kvalitnější tón, používá smyky détaché, martellé, legato s přechodem z jedné struny na druhou
- má intonační jistotu v základní a široké poloze, zahraje v pomalém tempu jednoduché stupnicové pochody do IV. polohy a umí zahrát přirozený flageolet
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- je schopen podle individuálních schopností zahrát z paměti jednoduchou skladbu s doprovodem klavíru
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

4. ročník

Žák:

- tvoří poměrně kvalitní tón s využitím naučené dynamiky z předešlých ročníků, předvede uvolněnou pravou ruku při výměně smyku
- hraje ve IV. poloze a používá výměny mezi polohami, poznává další polohy, dbá na správnou intonaci
- hraje jednoduché dvojhmaty s použitím prázdné struny
- vzhledem ke svým schopnostem používá vibrato a dynamiku
- dle svých možností hraje z listu jednodušší skladby
- zapojuje se v souborové a komorní hře

5. ročník

Žák:

- využívá různé druhy smyků – détaché, staccato, martellé, legato a spiccato
- se orientuje na hmatníku v dosud probraných polohách
- dbá na kvalitu tónu a intonační jistotu a přesnost
- hraje jednoduché dvojhmaty a melodické ozdoby
- správně postupuje při domácím cvičení
- hraje a poznává skladby různých stylových období a žánrů
- pokračuje ve zdokonalování při hře z listu a v souhře s ostatními nástroji

6. ročník

Žák:

- věnuje zvýšenou pozornost kvalitě tónu a sám dbá na správnou intonaci a sluchovou sebekontrolu, vibrato používá i ve vyšších polohách
- používá rychlejší tempa, náročnější rytmy a smykové kombinace
- umí číst noty v tenorovém klíči
- využívá širšího spektra barevného a dynamického odstínění tónu
- dovede samostatně nastudovat skladbu, která je přiměřená jeho technickým možnostem
- se stále více uplatňuje v souborové a komorní hře

7. ročník

Žák:

- zvládá ladění nástroje
- využívá při hře základní smyky, jejich kombinace a smyky vyšší obtížnosti, používá všechny části smyčce ve všech dynamických odstínech a používá vibrato
- provádí plynule výměny do všech probraných poloh, zvládá základní dvojhmaty, akordy a melodické ozdoby
- se orientuje v zápisu interpretovaných skladeb, rozeznává základní členění hudební formy, tóninové vztahy a stavbu melodie
- pod vedením učitele vytvoří vlastní hudební představy a vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, přichází s vlastními podněty pro prstoklady, dynamiku a frázování
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- pod vedením učitele si utvoří vlastní hudební představy a je schopen vnímat odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů

- využívá při hře všechny možnosti barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu a obtížnější způsoby smyku
- samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu
- využívá plynulé výměny do středních a vyšších poloh, zvládá základní dvojhmaty, akordy a melodické ozdoby
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- je členem do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku a způsobu interpretace skladeb

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru
- zapojuje do studia skladeb všechny zvládnuté technické, smykové i výrazové prvky
- orientuje se v notovém zápise a na hmatníku, samostatně řeší prstokladové varianty, kontroluje intonaci
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku a způsobu interpretace skladeb

Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Komorní, Souborovou a Orchestrální hru studijního zaměření Hra na housle.

Nepovinné předměty:

Cimbálová muzika

I. a II. STUPEŇ

Výstupy jsou shodné s výstupy předmětu Cimbálová muzika studijního zaměření Hra na cimbál.

Komorní a souborová hra

I. STUPEŇ

Výstupy jsou shodné s výstupy předmětu Komorní a Souborová hra studijního zaměření Hra na housle, s ohledem na individuální interpretační možnosti žáka.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.7 Studijní zaměření – Hra na zobcovou flétnu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu	1*)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra			0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Výuku uskutečňujeme ve skupině dvou žáků.

Poznámka: O zařazení žáků do komorní hry rozhoduje učitel na základě interpretační zralosti žáka.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na zobcovou flétnu

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- osvojuje si správné návyky pro hru – tvoření tónu, dechovou techniku, uvolněné držení nástroje, prstovou techniku, správný postoj
- používá artikulační slabiky Tý, Dý
- používá staccato a legato
- používá tónový rozsah c1 – d2, včetně fis1
- interpretuje lidové písně a tance přiměřeně svým schopnostem a dovednostem
- prokazuje rytmickou samostatnost při dvojhlasé hře s učitelem

2. ročník

Žák:

- uplatňuje ve hře na nástroj správné návyky
- pracuje vědomě s dechem
- se orientuje v taktech 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8
- zvládá tónový rozsah c1 - e2, včetně fis1, b1, cis 2,
- umí používat noty a pomlky celé až osminové, také noty s tečkou
- dokáže pracovat s náladou skladeb
- pracuje s prstovými hrami na uvolnění a koordinaci prstů

3. ročník

Žák:

- postupně zdokonaluje podle svých možností hbitost prstů a rychlost jazyka s důrazem na kvalitu tónu
- dbá na barvu tónu
- seznamuje se s melodickými ozdobami (nátryly, trylky)
- prokazuje samostatnost v domácí přípravě
- respektuje správné dýchání a práci s tónem
- používá tónový rozsah c1 – a2 chromaticky
- interpretuje některé skladby a stupnice v rychlejším tempu
- fyziologicky vyspělí žáci mohou začít hrát na altovou zobcovou flétnu
- dodržuje při komorní hře rytmus a tempo skladby
- účinkuje na veřejném vystoupení

4. ročník

Žák:

- ovládá sopránovou zobcovou flétnu v rozsahu c1 – d3, diatonicky
- uplatňuje hru na altovou zobcovou flétnu podle svých možností
- dokáže vyjádřit náladu skladby
- na sopránovou zobcovou flétnu dokáže zahrát vybrané skladby dle odpovídající úrovně
- podle svých možností zahraje na altovou flétnu stupnice, cvičení a jednoduché skladby
- zhodnotí výkon svůj i svých spolužáků

5. ročník

Žák:

- si vybere vhodný repertoár po poradě se svým učitelem
- používá aktivně sopránovou i altovou zobcovou flétnu
- zdokonaluje prstovou techniku
- zdokonaluje práci s dechem
- zdokonaluje artikulační techniky
- rozlišuje různé hudební styly
- uplatňuje své interpretační dovednosti v komorní hře

6. ročník

Žák:

- si vybere repertoár podle úrovně svých interpretačních schopností a dovedností
- ovládá altovou flétnu v celém rozsahu
- aplikuje své hudební zkušenosti při studiu přednesových skladeb
- nastuduje skladbu samostatně a je schopen hledat vhodný způsob cvičení
- řeší dynamiku, vhodné nádechy a vhodné výrazové prostředky při správné interpretaci skladeb
- využívá své pracovní návyky a technické dovednosti v komorní hře

7. ročník

Žák:

- ovládá prstovou a dechovou techniku, neustále ji zdokonaluje
- nacvičí přednes na absolventský koncert, při studiu skladby dbá na techniku a interpretaci
- provede skladbu tvůrčím způsobem
- dokáže analyzovat vlastní provedení skladby
- zformuluje názor na hru spolužáka

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- použije ve hře interpretační zkušenosti získané studiem na I. stupni
- se podílí na výběru repertoáru
- užívá interpretačních dovedností k samostatnému studiu skladeb

3. a 4. ročník

Žák:

- uplatňuje své schopnosti v oblasti artificiální a nonartificiální hudby
- zvládá hru z listu
- nastuduje skladbu pro absolventský koncert

Komorní hra

I. STUPEŇ

3. a 4. ročník

Žák:

- je schopen vnímat a udržet metrum
- se orientuje v partiturách
- zahraje jednoduchý part
- poslouchá své spoluhráče
- zná a používá pravidla správného chování na pódiu

5.–7. ročník

- se orientuje v partiturách
- využívá svých interpretačních znalostí, dovedností a zkušeností z individuálního studia
- při chybě se dovede rychle zorientovat a pokračovat ve hře
- dovede dát nástup a společně začít hrát se spoluhráči

II. STUPEŇ

1.–3. ročník

Žák

- hraje skladby různých stylů a žánrů
- pohotově čte náročnější party
- je schopen posoudit kvalitu a stylovost provedené skladby
- pohotově reaguje na gesto vedoucího hráče

4. ročník

Žák

- dokáže hrát z listu i složitější party
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispět ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon
- dodržuje pravidla pro kolektivní spolupráci (včasná docházka, ohleduplnost a kázeň)

Souborová hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Souborovou hru studijního zaměření Hra na příčnou flétnu.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.8 Studijní zaměření – Hra na příčnou flétnu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu *)	1	1									
Hra na příčnou flétnu			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra											
Orchestrální hra											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Hra na zobcovou flétnu je přípravou pro Hru na příčnou flétnu.

Poznámka: O zařazení žáků do komorní hry rozhoduje učitel.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPEŇ

Hra na zobcovou flétnu

1., 2. ročník

Výstupy se shodují s výstupy 1. a 2. ročníku pro Hru na zobcovou flétnu.

Hra na příčnou flétnu

3. ročník

Žák:

- zvládá správné držení nástroje
- dovede při hře správně stát
- používá základy dechové techniky ze hry na zobcovou flétnu
- tvoří správně tón, nasazuje "T"

4. ročník

Žák:

- dovede správně držet nástroj a správně stát při hře
- prodlužuje délku výdechu pomocí dechových cvičení
- užívá rozehrávací cvičení pro kvalitnější tvoření tónu
- dbá na správné frázování
- zahraje skladby odpovídající jeho interpretačním dovednostem

5. ročník

Žák:

- zdokonaluje tvoření tónu
- frázuje přesně, čistě intonuje
- zahraje podle sluchu jednoduché písně
- hraje skladbu s doprovodem nástroje
- zhodnotí vlastní provedení skladby

6. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu
- hraje staccato, legato

- využívá dynamická znaménka
- používá prstová cvičení ke zdokonalení technických dovedností
- hraje s jiným nástrojem
- uplatňuje přirozenou soutěživost mezi spolužáky při provedení stejné skladby

7. ročník

Žák:

- zvládá dvojité staccato
- využívá agogiku ve skladbách
- zahraje etudy a přednesové skladby odpovídající jeho interpretačním dovednostem
- dovede zhodnotit vlastní hudební výkon i spolužákům
- nastuduje skladbu na absolventský koncert

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- nasazuje a hraje tón kvalitněji
- intonuje čistě
- pracuje samostatněji
- zvládá hru z listu
- se podílí na výběru repertoáru

3. a 4. ročník

Žák:

- dokáže čistě intonovat
- předvede technickou zručnost hry
- používá získané interpretační dovednosti a návyky v sólové a komorní hře
- uplatňuje své schopnosti v oblasti umělé a neumělé hudby
- nastuduje skladbu pro absolventský koncert

Komorní hra

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- je schopen vnímat a udržet metrum
- se orientuje v partu
- dbá na správné frázování
- vnímá při hře své spoluhráče
- přizpůsobí se v tempu a dynamice svým spoluhráčům

6. a 7. ročník

Žák:

- doladuje intonaci podle spoluhráčů
- se při chybě dovede rychle zorientovat a pokračovat ve hře
- zvládne dát nástup a začít hrát společně se spoluhráči
- zná a používá pravidla správného chování na pódiu

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- zvládá samostatně naladit nástroje v seskupení
- dovede samostatně udávat tempa a nástupy

- používá automaticky pracovní a interpretační návyky získané v individuální hře

3. a 4. ročník

Žák:

- dokáže hrát z listu i složitější party
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon
- dodržuje pravidla pro kolektivní spolupráci (včasná docházka, ohleduplnost a kázeň)
- zapojuje se při organizaci vystoupení, zkoušek a společných aktivit

Soubořová hra

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- zvládá hru svého partu a současně vnímá zvuk souboru
- hraje rytmicky a intonačně přesně
- reaguje na změny tempa a dynamiky

6. a 7. ročník

Žák:

- pohotově čte notový zápis
- využívá v souhře získané technické a výrazové dovednosti
- zodpovědně spolupracuje se svými spoluhráči
- zná a používá pravidla správného chování na pódiu

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- hraje z listu
- prokazuje samostatnost při interpretaci skladby
- spolupracuje na utváření společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb

3. a 4. ročník

Žák:

- samostatně nastuduje svůj part
- využívá při hře svých posluchačských a interpretačních dovedností
- hraje vybrané skladby různých stylů a žánrů

Orchestrální hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Orchestrální hru studijního zaměření Hra na trubku.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.9 Studijní zaměření – Hra na klarinet

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu *)	1										
Hra na klarinet		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Hra na zobcovou flétnu je přípravou pro Hru na klarinet.

Poznámka: O zařazení žáků do komorní a orchestrální hry rozhoduje učitel.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPEŇ

Hra na zobcovou flétnu

1. ročník

Výstupy se shodují s výstupy 1. ročníku pro Hru na zobcovou flétnu.

Hra na klarinet

2.–3. ročník

Žák:

- umí nástroj správně sestavit a rozložit, dovede popsat jeho části, zvládá základní údržbu
- dovede při hře správně stát
- používá základy dechové techniky
- tvoří správně tón, nasazuje „T“
- zvládá tónový rozsah g – a¹

4. ročník

Žák:

- drží nástroj uvolněně
- ovládá dechová cvičení ke zdokonalení délky výdechu
- zvládá hrát legato, staccato
- zahraje skladby odpovídající jeho interpretačním schopnostem
- zvládá základy přefukovaných tónů

5. ročník

Žák:

- využívá rozsah e – e²
- zahraje skladbu s doprovodem učitele (klarinet, klavír)
- dovede samostatně nastudovat jednoduchou skladbu
- zahraje etudy a přednesové skladby odpovídající jeho interpretačním dovednostem

6. ročník

Žák:

- zahraje v tónovém rozsahu e – c³
- umí pracovat s dynamikou a agogikou
- účinkuje na veřejném vystoupení
- posoudí vlastní hudební výkon

- aplikuje své dovednosti v komorní hře

7. ročník

Žák:

- zahraje v tónovém rozsahu po e³ a výše, podle svých schopností
- používá prstová cvičení ke zdokonalení technických schopností
- zvládá základní melodické ozdoby (opora, příraz, nátryl, skupinka)
- dbá na zvukovou a intonační vyrovnanost ve všech rejstřících
- nastuduje přednesovou skladbu na absolventský koncert
- uplatňuje své dovednosti a návyky v komorní hře

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- ovládá nástroj v celém rozsahu i s pomocnými hmaty
- umí pracovat s výrazovými aspekty hry na klarinet (dynamika, frázování, artikulace)
- používá získané interpretační dovednosti a návyky v sólové a komorní hře
- se podílí na výběru repertoáru

3. a 4. ročník

Žák:

- tvoří kvalitní a vyrovnaný tón ve všech rejstřících
- zvládá hru z listu
- pracuje samostatněji při nácvičce etud a přednesových skladeb
- transponuje in C, in A
- nastuduje skladbu na absolventský koncert

Komorní hra

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- poslouchá své spoluhráče
- orientuje se v partu
- dbá na správné frázování
- používá základní dynamiku p, mf, f

6. a 7. ročník

- umí samostatně naladit nástroj v seskupení
- se přizpůsobí spoluhráčům v rytmu, dynamice a přednesu
- je schopen při hře vnímat gesta vedoucího hráče a reagovat na ně

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- umí samostatně udávat tempa a nástupy
- používá pracovní a interpretační návyky získané v sólové hře

3. a 4. ročník

- doladuje intonaci podle spoluhráčů
- dovede společně s ostatními spoluhráči samostatně nastudovat skladbu
- hraje z listu složitější party
- dodržuje pravidla pro kolektivní spolupráci (včasná docházka, ohleduplnost a kázeň)

Orchestrální hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Orchestrální hru studijního zaměření Hra na trubku.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.10 Studijní zaměření – Hra na saxofon

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu *)	1										
Hra na klarinet **)		1	1	1	1						
Hra na saxofon						1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Hra na zobcovou flétnu je přípravou pro Hru na klarinet.

***) Hra na klarinet je přípravou pro Hru na saxofon.

Poznámka: O zařazení žáků do komorní a orchestrální hry rozhoduje učitel na základě interpretační zralosti žáka.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPEŇ

Hra na zobcovou flétnu

1. ročník

Výstupy se shodují s výstupy 1. ročníku pro Hru na zobcovou flétnu.

Hra na klarinet

2., 3., 4., 5. ročník

Výstupy se shodují s výstupy 2., 3., 4. a 5. ročníku pro Hru na klarinet.

Hra na saxofon

6. ročník

Žák:

- dokáže použít všech znalostí, které získal předchozím studiem
- má povědomí o historii nástroje a zná jeho užití v artificiální a nonartificiální hudbě
- dovede správně sestavit a rozložit nástroj
- ovládá základní údržbu nástroje
- používá základy dechové techniky získané předchozím studiem
- se orientuje ve správné výslovnosti „T“ a „D“ v rytmickém frázování (synkopy, trioly, ligatury)
- ovládá základní hmatovou tabulku v rozsahu jeho fyzických možností
- užívá své dovednosti a návyky v komorní hře

7. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu a správné nasazení
- dovede kontrolovat intonaci v celém rozsahu nástroje
- zvládá hmatovou techniku s pomocnými hmaty
- zahraje etudy a přednesové skladby odpovídající jeho interpretačním dovednostem
- využívá dynamická znaménka a agogiku
- nastuduje přednesovou skladbu na absolventský koncert
- uplatňuje své dovednosti a návyky v komorní hře

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- ovládá nástroj v celém rozsahu i s pomocnými hmaty
- umí pracovat s výrazovými aspekty hry na saxofon (dynamika, frázování, artikulace)
- používá získané interpretační dovednosti a návyky v sólové a komorní hře
- vnímá základní harmonické postupy
- se podílí na výběru repertoáru

3. a 4. ročník

Žák:

- tvoří kvalitní a vyrovnaný tón ve všech rejstřících
- pracuje samostatněji při nácvičce etud a přednesových skladeb
- zvládá hru z listu
- uplatňuje improvizaci
- nastuduje skladbu na absolventský koncert

Komorní hra

I. , II. STUPEŇ

Výstupy se shodují s výstupy Komorní hry pro hru na klarinet.

Orchestrální hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Orchestrální hru studijního zaměření Hra na trubku.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.11 Studijní zaměření – Hra na trubku

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámka: Při nedostatečné fyzické vyspělosti žáka v 1. ročníku ZUŠ (8 let) lze pokračovat ve hře na zobcovou flétnu, viz výstupy studijního zaměření Hra na zobcovou flétnu, po dobu prvního pololetí (tzn. žák musí zvládnout učební látku celého 1. ročníku Hry na trubku za II. pololetí 1. ročníku) i po dobu celého školního roku (tzn. žák musí zvládnout učební látku prvního i druhého ročníku Hry na trubku během 2. ročníku studia Hry na trubku). Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do orchestrální hry již od 3. ročníku. O zařazení žáků do orchestrální hry rozhoduje učitel. Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na trubku

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zvládá správný postoj při hře, drží nástroj správně
- chápe základy správného tvoření tónu – tzv. bzučení, přirozeně nasazuje tón jazykem a vyslovuje slabiku „tá“
- dbá na správné žeborně brániční dýchání
- hraje a dodržuje noty a pomlky (celé, půlové, čtvrtové)
- hraje lidové písně z paměti

2. ročník

Žák:

- užívá základní nátiskové a dechové návyky
- zvládá širší tónový rozsah
- hraje tenuto, staccato, legato
- zvládá retní vazby, hraje vydržované tóny
- zvládá hru v celých, půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- hraje lidové písně, popř. snadné přednesové skladby

3. ročník

Žák:

- používá správně nátiskové svalstvo
- zvládá vydržované tóny, retní vazby
- užívá podle svých schopností širší tónový rozsah
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- je schopen kontrolovat vlastní hru a zhodnotit svůj výkon

4. ročník

Žák:

- klade důraz na intonaci a kvalitu tónu
- hraje retní vazby v půlových a čtvrtových hodnotách
- hraje vydržované tóny s dynamickým odstíněním
- uplatňuje nátiskové dovednosti
- hraje durové a mollové stupnice do 2 křížků a 2 be
- zhodnotí vlastní interpretaci i výkony spolužáků
- hraje vybrané etudy odlišného charakteru, nacvičí přednesové skladby
- uplatňuje získané dovednosti v orchestrální hře

5. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti
- hraje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- udržuje tóny s dynamickým odstíněním
- zvládá náročnější nátiskové dovednosti a širší tónový rozsah
- dovede zahrát durové a mollové stupnice do 2 křížků a 3 be
- správně frázuje
- hraje písně a skladby z listu i z paměti

6. ročník

Žák:

- má hlubší vědomosti o hudbě a svém nástroji
- dbá na kvalitu tónu v dynamice p-f
- udržuje tóny s dynamickým odstíněním
- zahraje durové a mollové stupnice do 3 křížků a 3 be
- se soustředí na svůj interpretační výkon
- hraje ve školních souborech

7. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu v dynamice p-mf-f
- uplatňuje získané nátiskové dovednosti
- hraje intonačně čistě
- hraje durové a mollové stupnice do 4 křížků a 4 be
- transponuje snadné písně in C
- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje přiměřeně náročné skladby různých stylů a žánrů
- je schopen vyjádřit vlastní názor na svůj výkon a výkon spolužáků
- nacvičí přednesovou skladbu na absolventský koncert

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje interpretační dovednosti a návyky získané studiem I. stupně
- používá získané vědomosti o hudbě a svém nástroji
- řeší samostatně problematiku výrazu při nácvičce a interpretaci skladeb (dynamika, frázování, artikulace)
- hraje z listu i z paměti
- transponuje in C, in D
- hraje ve školních souborech různého stylového zaměření

3. a 4. ročník

Žák:

- zvládá hru násobného staccata – dvojitý a trojitý jazyk
- dbá na kvalitu a barvu tónu
- dokáže použít své dovednosti, vědomosti a dosavadní interpretační zkušenosti k samostatnému výběru a nácvičce skladeb
- zformuluje vlastní názor na interpretaci skladeb
- nastuduje repertoár na absolventské vystoupení

Orchestrální hra

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- získává základní návyky v orchestrální hře
- uplatňuje své interpretační znalosti, dovednosti a zkušenosti získané v individuálním studiu
- se snaží o přesnost v souhře s ostatními hráči
- intonuje čistě, poslouchá své spoluhráče

6. a 7. ročník

- reaguje na dirigentské gesto
- se účastní veřejných vystoupení
- si uvědomuje kolektivní zodpovědnost za společné dílo
- chápe základy orchestrální interpretace skladeb různých stylů a žánrů

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- navazuje na získané návyky z 1. stupně orchestrální hry
- aplikuje své dosud získané interpretační znalosti, dovednosti, návyky a zkušenosti z individuálního studia
- intonuje čistě, poslouchá své spoluhráče
- přistupuje zodpovědně k interpretaci skladeb orchestrální hry (společný zvuk, výraz, způsob provedení), je si vědom zodpovědnosti za společné dílo

3. a 4. ročník

- dále rozvíjí vlastnosti orchestrálního hráče (smysl pro společnou práci, zodpovědnost, tolerance)
- interpretuje správně skladby různých stylů a žánrů
- jde příkladem mladším spoluhráčům a je zároveň jejich oporou

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.12 Studijní zaměření – Hra na tenor

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na tenor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámka: Při nedostatečné fyzické vyspělosti žáka v 1. ročníku ZUŠ (8 let) lze pokračovat ve hře na zobcovou flétnu, viz výstupy studijního zaměření Hra na zobcovou flétnu, po dobu prvního pololetí (tzn. žák musí zvládnout učební látku celého 1. ročníku Hry na tenor za II. pololetí 1. ročníku) i po dobu celého školního roku (tzn. žák musí zvládnout učební látku prvního i druhého ročníku Hry na tenor během 2. ročníku studia Hry na tenor). Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do orchestrální hry již od 3. ročníku. O zařazení žáků do orchestrální hry rozhoduje učitel na základě interpretační zralosti žáka.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na tenor

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zvládá správný postoj při hře, drží nástroj správně
- chápe základy správného tvoření tónu – tzv. bzučení, přirozeně nasazuje tón jazykem a vyslovuje slabiku „tá“
- dbá na správné žeborně brániční dýchání
- hraje a dodržuje noty a pomlky (celé, půlové, čtvrtové)
- hraje lidové písně z paměti

2. ročník

Žák:

- užívá základní nátiskové a dechové návyky
- zvládá širší tónový rozsah
- hraje tenuto, staccato, legato
- zvládá retní vazby, hraje vydržované tóny
- zvládá hru v celých, půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- hraje lidové písně, popř. snadné přednesové skladby

3. ročník

Žák:

- používá správně nátiskové svalstvo
- zvládá vydržované tóny, retní vazby
- užívá podle svých schopností širší tónový rozsah
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- je schopen kontrolovat vlastní hru a zhodnotit svůj výkon

4. ročník

Žák:

- klade důraz na intonaci a kvalitu tónu
- hraje retní vazby v půlových a čtvrtových hodnotách
- hraje vydržované tóny s dynamickým odstíněním
- uplatňuje nátiskové dovednosti
- hraje durové a mollové stupnice do 2 křížků a 2 be
- zhodnotí vlastní interpretaci i výkony spolužáků
- hraje vybrané etudy odlišného charakteru, nacvičí přednesové skladby

- uplatňuje získané dovednosti v orchestrální hře

5. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti
- hraje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- vydrží tóny s dynamickým odstíněním
- zvládá náročnější nátiskové dovednosti a širší tónový rozsah
- dovede zahrát durové a mollové stupnice do 2 křížků a 3 be
- správně frázuje
- hraje písně a skladby z listu i z paměti

6. ročník

Žák:

- má hlubší vědomosti o hudbě a svém nástroji
- dbá na kvalitu tónu v dynamice p-f
- vydrží tóny s dynamickým odstíněním
- zahraje durové a mollové stupnice do 3 křížků a 3 be
- se soustředí na svůj interpretační výkon
- hraje ve školních souborech

7. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu v dynamice p-mf-f
- uplatňuje získané nátiskové dovednosti
- hraje intonačně čistě
- hraje durové a mollové stupnice do 4 křížků a 4 be
- transponuje snadné písně in C
- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje přiměřeně náročné skladby různých stylů a žánrů
- je schopen vyjádřit vlastní názor na svůj výkon a výkon spolužáků
- nacvičí přednesovou skladbu na absolventský koncert

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje interpretační dovednosti a návyky získané studiem I. stupně
- používá získané vědomosti o hudbě a svém nástroji
- řeší samostatně problematiku výrazu při nácvičce a interpretaci skladeb (dynamika, frázování, artikulace)
- hraje z listu i z paměti
- transponuje in C, in D
- hraje ve školních souborech různého stylového zaměření

3. a 4. ročník

Žák:

- zvládá hru násobného staccata – dvojitý a trojitý jazyk
- dbá na kvalitu a barvu tónu
- dokáže použít své dovednosti, vědomosti a dosavadní interpretační zkušenosti k samostatnému výběru a nácvičce skladeb
- zformuluje vlastní názor na interpretaci skladeb
- nastuduje repertoár na absolventské vystoupení

Poznámka: Výstupy I. a II. stupně základního studia pro Hru na tenor jsou totožné s výstupy Hry na trubku. Ve výstupech 7. ročníku I. stupně a ve výstupech 1.–2. ročníku II. stupně není nutná transpozice.

Orchestrální hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Orchestrální hru studijního zaměření Hra na trubku (kapitola 5.12).

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.13 Studijní zaměření – Hra na trombon

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku *) , **)	1	1	1	1							
Hra na trombon					1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Hru na trubku (1. – 4. ročník) vyučujeme jako přípravný nástroj pro studijní zaměření Hra na trombon.

**) Při nedostatečné fyzické vyspělosti žáka v 1. ročníku ZUŠ (8 let) lze pokračovat ve hře na zobcovou flétnu, viz výstupy studijního zaměření Hra na zobcovou flétnu, po dobu prvního pololetí (tzn. žák musí zvládnout učební látku celého 1. ročníku Hry na trubku za II. pololetí 1. ročníku) i po dobu celého školního roku (tzn. žák musí zvládnout učební látku prvního i druhého ročníku Hry na trubku během 2. ročníku studia Hry na trubku).

Poznámka: Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do orchestrální hry již od 3. ročníku. O zařazení žáků do orchestrální hry rozhoduje učitel.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPĚŇ

Hra na trubku

1. ročník

Žák:

- zvládá správný postoj při hře, drží nástroj správně
- chápe základy správného tvoření tónu – tzv. bzučení, přirozeně nasazuje tón jazykem a vyslovuje slabiku „tá“
- dbá na správné žeborně brániční dýchání
- hraje a dodržuje noty a pomlky (celé, půlové, čtvrtové)
- hraje lidové písně z paměti

2. ročník

Žák:

- užívá základní nátiskové a dechové návyky
- zvládá širší tónový rozsah
- hraje tenuto, legato
- zvládá retní vazby, hraje vydržované tóny
- se orientuje v notaci v basovém klíči
- zvládá hru v celých, půlových a čtvrtových hodnotách
- hraje lidové písně, popř. snadné přednesové skladby

3. ročník

Žák:

- používá správně nátiskové svalstvo
- zvládá vydržované tóny, retní vazby
- užívá podle svých schopností širší tónový rozsah
- zná notaci v basovém klíči
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- je schopen kontrolovat vlastní hru a zhodnotit svůj výkon

4. ročník

Žák:

- klade důraz na intonaci a kvalitu tónu
- hraje retní vazby v půlových a čtvrtových hodnotách
- hraje vydržované tóny s dynamickým odstíněním
- uplatňuje nátiskové dovednosti

- hraje durové a mollové stupnice do 2 křížků a 2 be
- zhodnotí vlastní interpretaci i výkony spolužáků
- hraje vybrané etudy odlišného charakteru, nacvičí přednesové skladby
- uplatňuje získané dovednosti v orchestrální hře

Hra na trombon

5. ročník

Žák:

- zvládá správný postoj při hře, drží nástroj správně
- využívá při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti
- hraje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách na I. – IV. poloze
- vydržuje tóny s dynamickým odstíněním
- zvládá náročnější nátiskové dovednosti a širší tónový rozsah
- dovede zahrát durové a mollové stupnice do 2 křížků a 3 be
- správně frázuje
- hraje písně a skladby z listu i z paměti

6. ročník

Žák:

- má hlubší vědomosti o hudbě a svém nástroji
- používá všech sedmi poloh
- zvládá snížcové legato
- dbá na kvalitu tónu v dynamice p-f, vydržuje tóny s dynamickým odstíněním
- zahraje durové a mollové stupnice do 3 křížků a 3 be
- se soustředí na svůj interpretační výkon
- hraje ve školních souborech

7. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu v dynamice p-mf-f
- uplatňuje získané nátiskové dovednosti
- tvoří správně retní, snížcové a smíšené legato
- hraje intonačně čistě
- hraje durové a mollové stupnice do 4 křížků a 4 be
- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje přiměřeně náročné skladby různých stylů a žánrů
- je schopen vyjádřit vlastní názor na svůj výkon a výkon spolužáků
- nacvičí přednesovou skladbu na absolventský koncert

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje interpretační dovednosti a návyky získané studiem I. stupně
- používá získané vědomosti o hudbě a svém nástroji
- řeší samostatně problematiku výrazu při nácvičce a interpretaci skladeb (dynamika, frázování, artikulace)
- hraje z listu i z paměti
- hraje ve školních souborech různého stylového zaměření

3. a 4. ročník

Žák:

- zvládá hru násobného staccata – dvojité a trojité jazyky
- dbá na kvalitu a barvu tónu

- dokáže použít své dovednosti, vědomosti a dosavadní interpretační zkušenosti k samostatnému výběru a nácvičku skladeb pod dohledem učitele
- zformuluje vlastní názor na interpretaci skladeb
- nastuduje repertoár na absolventské vystoupení

Orchestrální hra

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Orchestrální hru studijního zaměření Hra na trubku (kapitola 5.12).

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.14 Studijní zaměření – Hra na tubu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku *) , **)	1	1	1	1							
Hra na tubu					1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Hru na trubku (1. – 4. ročník) vyučujeme jako přípravný nástroj pro studijní zaměření Hra na tubu.

**) Při nedostatečné fyzické vyspělosti žáka v 1. ročníku ZUŠ (8 let) lze pokračovat ve hře na zobcovou flétnu, viz výstupy studijního zaměření Hra na zobcovou flétnu, po dobu prvního pololetí (tzn. žák musí zvládnout učební látku celého 1. ročníku Hry na trubku za II. pololetí 1. ročníku) i po dobu celého školního roku (tzn. žák musí zvládnout učební látku prvního i druhého ročníku Hry na trubku během 2. ročníku studia Hry na trubku).

Poznámka: Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do orchestrální hry již od 3. ročníku. O zařazení žáků do orchestrální hry rozhoduje učitel.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPĚN

Hra na trubku

1. ročník

Žák:

- zvládá správný postoj při hře, drží nástroj správně
- chápe základy správného tvoření tónu – tzv. bzučení, přirozeně nasazuje tón jazykem a vyslovuje slabiku „tá“
- dbá na správné žeborně brániční dýchání
- hraje a dodržuje noty a pomlky (celé, půlové, čtvrtové)
- hraje lidové písně z paměti

2. ročník

Žák:

- užívá základní nátiskové a dechové návyky
- zvládá širší tónový rozsah
- hraje tenuto, legato
- zvládá retní vazby, hraje vydržované tóny
- se orientuje v notaci v basovém klíči
- zvládá hru v celých, půlových a čtvrtových hodnotách
- hraje lidové písně, popř. snadné přednesové skladby

3. ročník

Žák:

- používá správně nátiskové svalstvo
- zvládá vydržované tóny, retní vazby
- užívá podle svých schopností širší tónový rozsah
- zná notaci v basovém klíči
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- je schopen kontrolovat vlastní hru a zhodnotit svůj výkon

4. ročník

Žák:

- klade důraz na intonaci a kvalitu tónu
- hraje retní vazby v půlových a čtvrtových hodnotách
- hraje vydržované tóny s dynamickým odstíněním
- uplatňuje nátiskové dovednosti

- hraje durové a mollové stupnice do 2 křížků a 2 be
- zhodnotí vlastní interpretaci i výkony spolužáků
- hraje vybrané etudy odlišného charakteru, nacvičí přednesové skladby
- uplatňuje získané dovednosti v orchestrální hře

Hra na tubu

5. ročník

Žák:

- drží nástroj správně, tvoří správně tón
- uplatňuje nátiskové dovednosti v hlubší poloze
- zvládá náročnější nátiskové dovednosti a širší tónový rozsah
- hraje retní vazby v půlových a čtvrtových hodnotách
- vydržuje tóny s dynamickým odstíněním
- hraje tenuto, staccato, legato
- dovede zahrát durové a mollové stupnice do 2 křížků a 3 be
- správně frázuje
- hraje písně a skladby z listu i z paměti dle svých schopností

6. ročník

Žák:

- má hlubší vědomosti o hudbě a svém nástroji
- užívá širší tónový rozsah
- dbá na kvalitu tónu v dynamice p-f
- vydržuje tóny s dynamickým odstíněním
- zahraje durové a mollové stupnice do 3 křížků a 3 be
- se soustředí na svůj interpretační výkon
- hraje ve školních souborech

7. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu v dynamice p-mf-f
- uplatňuje získané nátiskové dovednosti
- hraje intonačně čistě
- hraje durové a mollové stupnice do 4 křížků a 4 be
- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje přiměřeně náročné skladby různých stylů a žánrů
- je schopen vyjádřit vlastní názor na svůj výkon a výkon spolužáků
- nacvičí přednesovou skladbu na absolventský koncert

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje interpretační dovednosti a návyky získané studiem I. stupně
- používá získané vědomosti o hudbě a svém nástroji
- řeší samostatně problematiku výrazu při nácvičce a interpretaci skladeb (dynamika, frázování, artikulace)
- hraje z listu i z paměti
- hraje ve školních souborech různého stylového zaměření

3. a 4. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu a barvu tónu

- dokáže použít své dovednosti, vědomosti a dosavadní interpretační zkušenosti k samostatnému výběru a nácvičku skladeb
- zformuluje vlastní názor na interpretaci skladeb
- nastuduje repertoár na absolventské vystoupení

Orchestrální hra

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Orchestrální hru studijního zaměření Hra na trubku (kapitola 5.12).

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.15 Studijní zaměření – Hra na kytaru

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra			0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na kytaru

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- správně sedí, drží správně kytaru
- zvládá hru prstů pravé ruky s dopadem i bez dopadu
- hraje dvojhlas
- koordinuje pohyby prstů obou rukou
- hraje podle not v I. poloze
- hraje jednooktávové stupnice v I. poloze
- hraje základní akordy bez notace
- hraje z paměti drobnou skladbičku nebo píseň
- hraje s doprovodem učitele

2. ročník

Žák:

- hraje vícehlas dohromady i rozloženě
- drží správně levou ruku
- se orientuje na hmatníku v I. poloze i s použitím křížků a be
- dbá na čistotu hry, používá základní dynamiku
- zahraje z paměti drobnou skladbu
- používá jednoduché akordy k doprovodu písně
- hraje snadná dueta s učitelem, nebo jiným žákem

3. ročník

Žák:

- hraje hbitěji dosud probrané technické prvky
- dbá na kvalitu tónu, používá bohatší dynamiku
- se orientuje na hmatníku do V. polohy na melodických strunách
- hraje rozložené akordy v drobných skladbách nebo při doprovodu písně
- dbá na zvukovou vyrovnanost a plynulost hry
- účastní se přehrávek spolužáků, zhodnotí jejich interpretační výkony
- hraje v komorní hře

4. ročník

Žák:

- používá základní prvky kytarové hry, synchronizuje prsty pravé i levé ruky
- orientuje se na hmatníku ve vyšších polohách
- hraje legato, staccato, přirozené flažolety
- hraje vyrovnaněji technicky i rytmicky

- doprovází podle notového zápisu i akordových značek zpěv nebo druhý nástroj
- sestaví za pomoci učitele repertoár ze skladeb různých slohových období
- vystupuje na školních vystoupeních nebo jiných akcích
- zahraje alespoň jednu skladbu z paměti
- hraje v komorní hře dle svých schopností

5. ročník

Žák:

- hraje dokonaleji probrané technické a výrazové prvky
- hraje v polohách a dbá na správnou techniku levé ruky při jejich výměně
- hraje přirozené flažolety, velké barré, legato, vibrato
- rozumí stavbě nacvičované skladby, vytvoří si hudební představu o celé skladbě
- dovede interpretovat skladby různých slohových období a stylů
- užívá získané dovednosti v komorní hře
- umí zhodnotit výkon svůj i svých spolužáků

6. ročník

Žák:

- zvládá prstovou techniku střední obtížnosti (rozklady, pasáže, výměna poloh a jiné)
- se orientuje v dalších kytarových technikách (umělé flažolety, pizzicato, rasguado)
- vytříbeněji užívá dynamického odstínění hry
- si naladí kytaru sám podle sluchu
- respektuje hlavní zásady při interpretaci skladeb různých slohových období a žánrů, a to v sólové i komorní hře
- realizuje vlastní hudební představy ve skladbách, které hraje
- nacvičí alespoň jednu skladbu z paměti
- používá při doprovodu akordy rozšířené kadence, aplikuje dle svých schopností hmaty barré
- vytvoří vlastní doprovod k jednoduché písni
- se uplatňuje podle svých možností ve hře různých komorních souborů
- si zhodnotí s pomocí učitele vlastní provedení skladby

7. ročník

Žák:

- užívá různá technická a rytmická cvičení pro interpretační jistotu prováděných skladeb
- zapojí se do muzicírování s jinými nástroji dle svých interpretačních schopností
- dokáže zhodnotit vlastní výkon a porovnat s výkony ostatních
- předvede svůj absolventský repertoár

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- používá znalosti a dovednosti získané předchozím studiem I. stupně
- zvládá nové technické prvky, prstovou techniku vyšší obtížnosti
- udržuje rovnováhu mezi technickou a výrazovou složkou hry
- hraje stupnice v různých rytmických a dynamických variantách v rychlejším tempu
- ovládá interpretační dovednosti a návyky a uplatňuje je jako sólista, doprovodný hráč nebo člen souboru ve škole i mimo školu
- zhodnotí vlastní výkon v sólové, komorní i souborové hře

3. a 4. ročník

Žák:

- je schopen detailní práce při studiu nové skladby
- hraje z listu pohotověji
- je schopen vlastní stylově čisté interpretace skladeb na základě poslechu nahrávek známých kytaristů
- předvede svůj absolventský repertoár

Komorní hra

I. STUPEŇ

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá instrumentálních znalostí a dovedností získaných v individuální výuce
- dbá prostřednictvím sluchové sebekontroly na kvalitu tónu
- má vytvořen návyk pravidelných zkoušek
- si je vědom spoluzodpovědnosti za kvalitu hry celého kolektivu
- může být na základě svého zájmu a svých schopností zařazen do souboru renesančních louten
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

5.–7. ročník

Žák:

- využívá instrumentálních znalostí a dovedností získaných v individuální výuce
- zvládá svůj part při současném znění dalších hlasů
- uvědomuje si obohacení zvuku vícehlasé hry
- přistupuje samostatně ke studiu partu
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje své vědomosti a dovednosti získané v individuální výuce
- klade důraz na rytmickou preciznost, kultivovanost tónu a výraz
- dokáže při interpretaci projevit své hudební citění a fantazii
- má zájem o poznávání nových skladeb a jejich správnou interpretaci
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

3. a 4. ročník

Žák:

- uplatňuje své vědomosti a dovednosti získané v individuální výuce
- klade důraz na rytmickou preciznost, kultivovanost tónu a výraz
- dokáže při interpretaci projevit své hudební citění a fantazii
- vybere s pomocí učitele repertoár z různých slohových období a žánrů
- dokáže na základě poslechu nahrávky domácích i světových interpretů vyjádřit vlastní názor na interpretaci
- účinkuje veřejně na různých akcích a koncertech

Poznámka:

Žáci naší školy, kteří navštěvují předmět Komorní hra, tvoří věkově smíšenou skupinu v rámci I. a II. stupně. Toto uspořádání vychází z kapacitních možností kytarového oddělení. Žák může být na základě svého zájmu a svých interpretačních schopností zařazen do souboru renesančních louten.

Zvuková tvorba

I. STUPEŇ

4.–5. ročník

Žák:

- dokáže jednoduše vysvětlit podstatu, jak vzniká a jak se šíří
- rozpozná zvuk od tónu, rozpozná rozdíly ve výšce a intenzitě zvuku
- rozliší barevně odlišné zvuky a především tónbr různých nástrojů
- používá při své práci na základní úrovni dostupnou výpočetní techniku a vhodné periferie, včetně příslušných nahrávacích programů

6.–7. ročník

Žák:

- je schopen pořídit zvukový záznam pomocí dostupné techniky
- dokáže zpracovat nahraný zvukový záznam (kopírování, střih, úprava a export)
- používá různé zvukové formáty s ohledem na účel nahrávky (vhodný nosič, požadavky interpreta)
- vzhledem k prostoru správně volí nastavení nahrávací techniky a rozmístění nástrojů

II. STUPEŇ

1.–2. ročník

Žák:

- je schopen pořídit zvukový záznam pomocí dostupné techniky
- dokáže soustředěně sledovat určitou zvukovou stopu v kompozicích s větším nástrojovým obsazením
- zná normy platné pro zákonnou ochranu autorského díla a respektuje je
- umí přehrát vytvořený záznam na běžně užívaných nosičích a zařízeních
- dokáže samostatně vytvořit zvukový záznam bez neopravitelných chyb v úrovni signálu

3.–4. ročník

Žák:

- orientuje se v běžných obsazeních vokálních i instrumentálních ansámblů a má povědomí o ladění a rozsahu nástrojů a pěveckých hlasů
- je schopen vytvořit audiovizuální záznam z představení a koncertu
- umí verbalizovat postupy své tvorby
- používá pokročilejší editační techniky (mix, prolínání zvuků a videa, synchronizace zvuku a videa apod.)

Poznámka:

Předmět Zvuková tvorba je na naší škole pojat v intencích modulu B vzdělávacího zaměření Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba podle RVP (modul B – Technika záznamu, zpracování a reprodukce zvuku). Výstupy nepovinného předmětu Zvuková tvorba jsou pro další vybraná studijní zaměření shodné s výše uvedenými výstupy, proto je jinde v textu již neuvádíme. Zvukovou tvorbu učíme ve smíšených ročnících.

5.16 Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru *)	1	1									
Hra na elektrickou kytaru			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hra v kapele				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Hra na kytaru je přípravou pro Hru na elektrickou kytaru.

Poznámka: Hra na elektrickou kytaru začíná od 3. ročníku po předchozím absolvování dvou ročníků Hry na kytaru.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na elektrickou kytaru

I. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy pro 1. a 2. ročník Hry na kytaru.

3. ročník

Žák:

- dokáže popsat nástroj
- ovládá základy hry trsátkem
- dokáže zahrát akordy v I. poloze (dle jeho fyzických dispozic)
- dovede číst z notace a kytarových tabulatur
- zvládá orientaci na hmatníku do V. polohy
- učí se hrát jednoduché doprovody k písním

4. ročník

Žák:

- rozvine hru trsátkem
- hraje vybrané stupnice dur a moll
- zahraje různé rytmické varianty akordických doprovodů
- uplatní znalosti v technice levé ruky (legato, příraz, odtah)
- dokáže zahrát akordický doprovod k několika písním zpaměti, dle jeho aktuálních dispozic

5. ročník

Žák:

- hraje vybrané stupnice dur, moll a pentatoniku
- zahraje doprovody v power chordech
- zná styly jako je rock, blues či metal
- uplatní akordické doprovody k písním
- hraje akordy v polohách s pomocí bareé

6. ročník

Žák:

- rozvine techniku jak pravé tak levé ruky
- zahraje známé kytarové riffy
- uplatní hru pentatonik a jejich figury
- používá elementární improvizaci (Bluesová 12)
- uplatní akordické doprovody v polohách, zahraje jejich rytmické obměny

7. ročník

Žák:

- se orientuje ve stupnicích
- uplatní doprovody různých žánrů (folk, metal, rock, blues)
- zná akordické značky, podle svých schopností je využívá
- rozvine dle svých schopností elementární improvizaci
- zahraje známá kytarová sóla

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- zná stupnice durové, mollové, církevní, pentatoniku
- uplatní probrané stupnice v improvizaci
- zvládá dokonaleji doprovody pomocí power chordů a tvarově složitějších akordů
- zná bluesovou 12, bluesovou improvizaci, improvizaci v různých stylech
- zvládá dokonaleji hru trsátkem (rest stroke)
- se orientuje v počítačových programech pro elektrickou kytaru
- rozezná kytarové aparáty a efekty

3. a 4. ročník

Žák:

- rozvine technické dovednosti (sweep picking)
- uplatní získané dovednosti v doprovodné hře pomocí akordů
- zahraje akordické arpeggio
- používá akordové značky a hraje podle nich
- se orientuje v různých žánrech
- zahraje doprovody a sóla v rámci různých stylů
- spoluvytváří vlastní sóla a doprovody
- umí používat citar pro a další programy na počítač, vyzná se v kytarovém příslušenství (aparáty, efekty atd.)

Hra v kapele

I. STUPEŇ

4. ročník

Žák:

- využívá instrumentálních znalostí a dovedností získaných v individuální výuce
- dbá prostřednictvím sluchové sebekontroly na kvalitu tónu
- si vytvoří návyk pravidelných zkoušek
- si je vědom spoluzodpovědnosti za kvalitu hry celého kolektivu
- uplatní dovednosti doprovodné hry (akordy)
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

5.–7. ročník

Žák:

- využívá instrumentálních znalostí a dovedností získaných v individuální výuce
- zvládá svůj part při současném znění dalších hlasů
- uvědomuje si obohacení zvuku vícehlasé hry
- přistupuje samostatně ke studiu partu
- zlepšuje dovednosti ve hře sólové a doprovodné kytary
- uplatní své schopnosti hry z paměti během zkoušek
- dokáže zvládnout jednoduché hry doprovodů z listu (akordy)
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje své vědomosti a dovednosti získané v individuální výuce
- klade důraz na rytmickou preciznost, kultivovanost tónu a výraz
- dokáže při interpretaci projevit své hudební citění a fantazii
- má zájem o poznávání nových skladeb a jejich správnou interpretaci
- kvalitněji hraje z listu (akordy)
- dokáže hrát sóla v různých žánrech
- zvládá základy improvizace
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

3. a 4. ročník

Žák:

- uplatňuje své vědomosti a dovednosti získané v individuální výuce
- klade důraz na rytmickou preciznost, kultivovanost tónu a výraz
- dokáže při interpretaci projevit své hudební citění a fantazii
- vybere s pomocí učitele repertoár z různých slohových období a žánrů
- dokáže na základě poslechu nahrávky domácích i světových interpretů vyjádřit vlastní názor na interpretaci
- dokáže interpretovat styly jako je blues, rock, pop či funk
- dokáže komunikovat s ostatními členy souboru během hraní
- dokáže vést zkoušku a ví, jak nacvičit píseň s kapelou bez pomoci učitele
- účinkuje veřejně na různých akcích a koncertech

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.17 Studijní zaměření – Hra na loutnu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na loutnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra - loutna			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na loutnu

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše části nástroje
- ovládá správné držení nástroje
- uvede názvy sborů nástroje
- ovládá základy techniky hry
- ovládá úhoz na prázdných sborech
- zahraje jednoduchý rytmicko-melodický motiv či skladbu z paměti
- chápe rytmický systém loutnové tabulatury
- určí těžké a lehké noty v jednoduchých rytmech
- zahraje stupnici v I. poloze

2. ročník

Žák:

- se orientuje na hmatníku v I. poloze (do 3. pražce nástroje)
- ovládá hru jednoduchého rytmického motivu z paměti
- hraje vícehlas
- zahraje jednoduchou melodii s doprovodem prázdného basového sboru
- koordinuje pohyby prstů levé a pravé ruky
- používá jednoduchý doprovod
- používá základní dynamiku přednesu na elementární úrovni
- hraje rytmické motivy a jednoduché melodické motivy z vybrané loutnové tabulatury (francouzské nebo italské)
- zahraje několik jednoduchých rytmických a rytmicko-melodických motivů z paměti
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti

3. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu
- se orientuje na hmatníku na chanterelle do V. polohy
- využívá osvojené základní návyky a dovednosti a dbá na technickou čistotu techniky pravé ruky
- dbá na plynulost hry
- hraje jednoduché melodie z vybrané loutnové tabulatury
- využívá základních harmonických funkcí při doprovodu

- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- zahraje složitější rytmicko-melodický motiv z paměti
- zahraje jednoduchou skladbu s použitím prázdných basových sborů z paměti
- se uplatňuje v souhře s dalším nástrojem
- je schopen si s pomocí učitele doladit nástroj

4. ročník

Žák:

- synchronizuje prsty pravé i levé ruky
- je schopen zahrát barré hmaty, min. tzv. malé barré
- hraje kadence a využívá jejich znalosti v doprovodech písní
- využívá technické a výrazové prostředky
- hraje jednoduché melodie s doprovodem basu z vybrané loutnové tabulatury
- se orientuje v notovém zápise při hře z listu jednoduché skladby
- dokáže během hry uplatnit naučené rytmicko-melodické motivy
- zahraje alespoň jednu skladbu z paměti
- hraje v komorní hře

5. ročník

Žák:

- se orientuje na hmatníku do V. polohy
- se orientuje ve vybrané loutnové tabulatuře
- umí zahrát dvouoktávovou stupnici a její kadence
- hraje legato, vibrato, zná flažolety
- doprovází podle notace i akordických značek
- popíše a předvede základy improvizace
- dbá na tónovou kulturu při hře a na uvolněnost obou rukou
- rozvíjí a uplatňuje hru rytmických a melodických motivů
- rozumí stavbě nacvičované skladby, vytvoří si hudební představu o celé skladbě
- užívá získané dovednosti v komorní hře
- je schopen si s pomocí učitele naladit nástroj

6. ročník

Žák:

- popíše další loutnovou tabulaturu
- hraje kadence a vytvoří vlastní doprovod k jednoduché písni
- zvládá prstovou techniku střední obtížnosti (rozklady, pasáže, výměna poloh, apod.)
- si sám naladí nástroj
- respektuje hlavní zásady při interpretaci skladeb různých slohových období a žánrů
- užívá dynamického odstínění přednesu
- realizuje vlastní hudební představy ve skladbách, které hraje
- nacvičí alespoň jednu skladbu z paměti
- si zhodnotí s pomocí učitele vlastní provedení skladby

7. ročník

Žák:

- ovládá základní prstovou techniku střední obtížnosti, hraje s tónovou kulturou
- hraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- ovládá hru ve vybrané loutnové tabulatuře
- hraje jednoduchý doprovod groundu z basového klíče podle zásad bassa continua
- se zapojuje do hry s jinými nástroji dle svých interpretačních schopností
- dokáže zhodnotit vlastní výkon a porovnat s výkony ostatních
- předvede svůj absolventský repertoár

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- používá znalosti a dovednosti získané předchozím studiem I. stupně
- zvládá nové technické prvky, prstovou techniku vyšší obtížnosti
- udržuje rovnováhu mezi technickou a výrazovou složkou hry
- hraje stupnice v různých rytmických a dynamických variantách v rychlejším tempu
- ovládá interpretační dovednosti a návyky a uplatňuje je jako sólista, doprovodný hráč nebo člen souboru ve škole i mimo školu
- zhodnotí vlastní výkon v sólové, komorní i souborové hře

3. a 4. ročník

Žák:

- je schopen detailní práce při studiu nové skladby
- hraje z listu pohotověji
- je schopen vlastní stylově čisté interpretace skladeb na základě poslechu nahrávek známých loutníků
- předvede svůj absolventský repertoár

Komorní hra

I. STUPEŇ

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá instrumentálních znalostí a dovedností získaných v individuální výuce
- dbá prostřednictvím sluchové sebekontroly na kvalitu tónu
- má vytvořen návyk pravidelných zkoušek
- si je vědom spoluzodpovědnosti za kvalitu hry celého kolektivu
- může být na základě svého zájmu a svých schopností zařazen do souboru renesančních louten
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

5.–7. ročník

Žák:

- využívá instrumentálních znalostí a dovedností získaných v individuální výuce
- zvládá svůj part při současném znění dalších hlasů
- uvědomuje si obohacení zvuku vícehlasé hry
- přistupuje samostatně ke studiu partu
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

I

I. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- uplatňuje své vědomosti a dovednosti získané v individuální výuce
- klade důraz na rytmickou preciznost, kultivovanost tónu a výraz
- dokáže při interpretaci projevit své hudební cítění a fantazii
- má zájem o poznávání nových skladeb a jejich správnou interpretaci
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

3. a 4. ročník

Žák:

- uplatňuje své vědomosti a dovednosti získané v individuální výuce
- klade důraz na rytmickou preciznost, kultivovanost tónu a výraz
- dokáže při interpretaci projevit své hudební cítění a fantazii
- vybere s pomocí učitele repertoár z různých slohových období a žánrů
- dokáže na základě poslechu nahrávky domácích i světových interpretů vyjádřit vlastní názor na interpretaci
- účinkuje veřejně na různých akcích a koncertech

Poznámka:

Žáci naší školy, kteří navštěvují předmět Komorní hra, tvoří věkově smíšenou skupinu v rámci I. a II. stupně. Toto uspořádání vychází z kapacitních možností kytarového oddělení. Žák může být na základě svého zájmu a svých interpretačních schopností zařazen do souboru renesančních louten.

Zvuková tvorba

I. STUPEŇ

4.–5. ročník

Žák:

- dokáže jednoduše vysvětlit podstatu, jak vzniká a jak se šíří
- rozpozná zvuk od tónu, rozpozná rozdíly ve výšce a intenzitě zvuku
- rozliší barevně odlišné zvuky a především tónbr různých nástrojů
- používá při své práci na základní úrovni dostupnou výpočetní techniku a vhodné periferie, včetně příslušných nahrávacích programů

6.–7. ročník

Žák:

- je schopen pořídit zvukový záznam pomocí dostupné techniky
- dokáže zpracovat nahraný zvukový záznam (kopírování, střih, úprava a export)
- používá různé zvukové formáty s ohledem na účel nahrávky (vhodný nosič, požadavky interpreta)
- vzhledem k prostoru správně volí nastavení nahrávací techniky a rozmístění nástrojů

II. STUPEŇ

1.–2. ročník

Žák:

- je schopen pořídit zvukový záznam pomocí dostupné techniky
- dokáže soustředěně sledovat určitou zvukovou stopu v kompozicích s větším nástrojovým obsazením
- zná normy platné pro zákonnou ochranu autorského díla a respektuje je
- umí přehrát vytvořený záznam na běžně užívaných nosičích a zařízeních
- dokáže samostatně vytvořit zvukový záznam bez neopravitelných chyb v úrovni signálu

3.–4. ročník

Žák:

- orientuje se v běžných obsazeních vokálních i instrumentálních ansámbků a má povědomí o ladění a rozsahu nástrojů a pěveckých hlasů
- je schopen vytvořit audiovizuální záznam z představení a koncertu
- umí verbalizovat postupy své tvorby
- používá pokročilejší editační techniky (mix, prolínání zvuků a videa, synchronizace zvuku a videa apod.)

Poznámka:

Předmět Zvuková tvorba je na naší škole pojat v intencích modulu B vzdělávacího zaměření Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba podle RVP (modul B – Technika záznamu, zpracování a reprodukce zvuku).

Výstupy nepovinného předmětu Zvuková tvorba jsou pro další vybraná studijní zaměření shodné s výše uvedenými výstupy, proto je jinde v textu již neuvádíme. Zvukovou tvorbu učíme ve smíšených ročnících.

5.18 Studijní zaměření – Hra na akordeon

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na akordeon	1	1	1	1*)	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Od 4. ročníku studia žák hraje na větší akordeon.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na akordeon

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zvládá sezení, držení, upevnění nástroje a postavení obou rukou
- zvládá základy vedení měchu
- čte noty v G klíči ($c^1 - c^3$)
- čte noty v F klíči
- zvládá souhru obou rukou
- zná základní basy a akordy C, G, D, F
- hraje stupnice C, G, D, F dur přes jednu oktávu zvlášť, hraje kvintakordy pravou rukou
- používá základní dynamiku – p - f
- rozlišuje základní druhy tempa – pomalu - rychle
- zahraje snadné cvičení melodie ve standardním basu
- hraje akordický doprovod – staccato

2. ročník

Žák:

- zvládá základní dovednosti (správné sezení, držení rukou, držení nástroje..)
- užívá rozšířené polohy v rozsahu oktávy – posun ruky
- hraje dvojhmatové tercie
- dovede zahrát legato, staccato, tenuto
- dokáže zahrát stupnice C, G, D, F dur přes jednu oktávu rovným pohybem, hraje příslušné kvintakordy a jejich obraty rovným pohybem
- používá akordický doprovod dur s kvintovým a terciovým basem
- zahraje z paměti snadné lidové písně

3. ročník

Žák:

- zvládá základní dovednosti a návyky, zvládá měchovou techniku podle značek
- nasazuje a ukončuje tón správně, je schopen sluchové kontroly
- rozlišuje základní druhy tempa
- zvládá základy agogiky
- orientuje se ve hře synkop a tečkovaného rytmu
- hraje durové stupnice do 4 posuvek přes jednu oktávu legato, staccato rovným pohybem, tříhlasé akordy s obraty tenuto, staccato, legato rovným pohybem
- hraje stupnice a, e, d moll harmonické a melodické, jejich akordy s obraty pravou rukou

- je schopen transponovat snadné písně
- zahraje z listu lidové písně na úrovni 1. ročníku
- podle svých schopností zahraje jednoduché skladby z paměti
- zvládá základy komorní souhry s učitelem

4. ročník

Žák:

- používá dokonaleji měchovou techniku
- dokáže používat vhodné rejstříky
- hraje durové stupnice přes 2 oktávy a příslušné akordy rovným pohybem (do 5 posuvek)
- hraje mollové stupnice přes 2 oktávy a příslušné akordy rovným pohybem, pravou rukou od bílých kláves do 2 křížků a 3 be
- zahraje melodické ozdoby – příraz, nátryl
- tvoří doprovody k jednoduchým durovým písním podle akordových značek
- transponuje snadné lidové písně
- hraje skladbu s prvky polyfonie
- dokáže zahrát z listu skladby na úrovni 2. ročníku

5. ročník

Žák:

- zvládá hru dvojhmatů v obtížnějších cvičeních
- uplatňuje náročnější registrační techniku v přednesových skladbách
- vede měch plynule a odlišuje několik úrovní dynamiky
- hraje všechny durové stupnice v rozsahu dvou oktáv rovným pohybem v rychlejším tempu, všechny mollové od bílých kláves rovným pohybem a s příslušnými akordy
- hraje chromatickou stupnici v pravé ruce
- dokáže zahrát tříhlasý kvintakord durový a mollový, zná prstoklad čtyřhlasého kvintakordu v pravé ruce

6. ročník

Žák:

- užívá bohatší měchovou techniku
- dokáže používat rejstříkování v pravé a levé ruce
- hraje durové stupnice protipohybem přes 2 oktávy, legato, staccato, čtyřhlasý akord s obraty, dominantní septakord v pravé ruce
- hraje mollové stupnice rovným pohybem v rychlejším tempu, čtyřhlasé akordy s obraty
- zahraje chromatickou stupnici v levé ruce
- dokáže zahrát složitější melodické ozdoby
- hraje jednodušší skladby z paměti, zahraje z listu skladby na úrovni 3. ročníku
- reprodukuje lehčí polyfonní skladby
- rozlišuje a hraje skladby různých stylů a žánrů

7. ročník

Žák:

- hraje probranými způsoby stupnice s akordy
- užívá měchovou artikulaci a střídavý měch
- zvládá označení a používání rejstříků
- ovládá základní vztahy v tónině – T, D, S

- zahraje z listu skladby na úrovni 4. ročníku
- podílí se na výběru repertoáru
- nacvičí skladbu samostatně
- je schopen zhodnotit vlastní výkon
- nastuduje repertoár na absolventské vystoupení

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- využívá všechny dosud získané znalosti a dovednosti
- zvládá chromatickou stupnici rovným pohybem
- hraje durové stupnice rovným pohybem v dělených terciích
- zahraje velký rozklad dur, moll, dominantní septakord dohromady a zmenšený septakord pravou rukou
- vytvoří doprovod dle akordových značek
- zahraje vybrané skladby různých stylů a žánrů z paměti

3. a 4. ročník

Žák:

- dokáže zahrát všechny durové i mollové stupnice rovným pohybem a protipohybem přes 2 oktávy, legato, staccato
- dokáže nastudovat samostatně přiměřeně těžkou skladbu
- interpretuje přednesovou skladbu dle vlastního, vnitřního založení
- vyjádří vlastní názor na svůj výkon, dokáže posoudit interpretaci vlastní i svých spolužáků
- je schopen se profilovat ve zvoleném žánru
- nastuduje repertoár na absolventský koncert

Komorní hra

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- zvládá základní návyky v komorní hře
- se snaží o přesnost v souhře s ostatními hráči
- kvalitněji uplatňuje rytmické a intonační cítění

6. a 7. ročník

Žák:

- v rámci svého věku je schopen zodpovědnosti za společnou práci, je schopen tolerance
- uplatňuje získané návyky při aktivní tvořivé reprodukční činnosti
- hraje různé hudebními styly
- se účastní veřejných vystoupení

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- používá získané návyky a dovednosti z 1. stupně komorní hry
- užívá kvalitněji technické a výrazové prostředky
- hraje skladby různých slohových období od barokních suit až po jazz nebo swing

3. a 4. ročník

Žák:

- používá všechny dosud získané hráčské dovednosti (měchová artikulace, technická úroveň, použití dynamiky, agogiky)
- je schopen zodpovědnosti za společnou hru, toleruje členy kolektivu
- dokáže vnímat i ostatní hlasy, díky tomu správně reprodukuje hlavní i vedlejší melodie
- uplatňuje svou aranžérskou nebo kompoziční činnosti

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.19 Studijní zaměření – Hra na cimbál

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na cimbál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Cimbálová muzika											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky:

O zařazení žáka do komorní hry nebo cimbálové muziky rozhoduje učitel na základě žákových schopností a dovedností.

V případě talentovaného žáka lze začít s Komorní hrou nebo s Cimbálovou muzikou i v nižších ročnících.

Součástí hlavního předmětu jsou činnosti Hra z listu, Příprava k souhře, Doprovod a Elementární improvizace, které vyučující za účelem naplnění očekávaných výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím zařazuje do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu na základě individuálních potřeb žáka. Učitel v takovém případě zapíše příslušnou studijní látku do třídní knihy a může daný předmět uvést a klasifikovat na vysvědčení.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na cimbál

I. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- pozná specifikum nástroje
- dovede správně sedět u nástroje a držet paličky, při hře sedí uvolněně
- orientuje se ve strunové soustavě nástroje
- má povědomí o užívání základů pedalizace
- koordinuje hru obou rukou v rámci svých možností
- hraje rytmická a melodická říkadla, lidové písně, krátké skladbičky
- zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň

3. ročník

Žák:

- využívá při hře kromě základních úhozů i hru tremolo
- hraje stupnice a akordy dle potřeby
- hraje technikou jednohlasu, příp. dvojhlasu
- rozliší úhozově melodii a doprovod
- interpretuje jednoduché lidové písně a tance a úpravy melodií operních či drobných skladeb mistrů umělé hudby s ohledem na své technické dovednosti
- vnímá harmonii, transponuje do základních tónin
- dle svých možností samostatně improvizuje

4. ročník

Žák:

- zvládá orientaci ve strunové soustavě v celém rozsahu cimbálu
- uplatňuje správné dovednosti elementární hry
- uvědoměle používá základů pedalizace
- zvládá na vyšší úrovni techniku úhozu
- užívá dvojhlas souběžný, úhoz „žabkou“ a tříhlasé arpeggio v celém rozsahu cimbálu
- používá dynamiku, frázuje a v součinnosti s tím i pedalizuje
- tvoří kultivovaný tón
- hraje legato, portamento a staccato

- ovládá hru vybraných stupnic a akordů
- orientuje se ve stavbě jednoduché písně, chápe pojem fráze
- rozlišuje harmonické odlišnosti a transponuje dle svých možností
- zvládá základy improvizace s využitím dosavadních zkušeností
- zahraje z paměti jednoduché skladby
- vnímá harmonii, transponuje do základních tónin
- dle svých možností samostatně improvizuje

5. ročník

Žák:

- při hře prokazuje základní návyky a dovednosti a základní technické prvky (základní úhozy, paličkoklad a základní ovládání pedalizace)
- hraje podle svých schopností a dovedností z listu
- orientuje se v jednotlivých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- vnímá náladu skladby a tuto náladu vyjádří základními výrazovými prostředky
- užívá elementární návyky lidové hudby a harmonického doprovodu
- hraje v komorním souboru

6. ročník

Žák:

- ovládá stupnice durové i mollové i chromatiku v celém rozsahu nástroje
- hraje dle potřeby čtyřhlasé akordy s obraty rozložené a arpeggio v celém rozsahu nástroje, akordy na vedlejších stupních s obraty, septakordy s obraty a velký rozklad na T, S, D, D7
- umí zahrát kadence v různých tóninách a variantách
- hraje z paměti
- je schopen vlastního hodnocení
- samostatně pracuje s lidovou písní
- dovede vytvořit doprovod k dané melodii a ve správné harmonii
- nastuduje samostatně lidovou píseň pro hru v souboru

7. ročník

Žák:

- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci i vlastní tvorbě
- řeší samostatně základní problémy nástrojové hry (paličkoklad, frázování, pedalizace atd.)
- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- je schopen sluchové sebekontroly
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje
- interpretuje technicky i výrazově správně přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku)
- umí samostatně tvořit základní doprovod lidové písně
- zahraje vlastní doprovod k lidové písně
- hraje lidové písně podle sluchu, spontánně muzicíruje a transponuje harmonický doprovod
- hraje v komorních souborech
- nastuduje samostatně lidovou píseň pro hru v souboru
- nastuduje program na absolventské vystoupení

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- se orientuje samostatně v notovém zápisu
- interpretuje kultivovaně náročnější skladby různých slohových období
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- využívá možností nejrůznějších médií ke konfrontaci názorů
- hraje v souboru

3. a 4. ročník

Žák:

- ovládá náročnější techniku hry (rychlé tempo v jednohlasém a dvojhlasém provedení, kvalitní tremolo, kombinaci pizzicata a úhozu, flažolety, akordovou techniku, dynamiku, pedalizaci) dle osobního maxima
- hraje z listu přiměřeně složité skladby
- řeší samostatně problémy paličkokladu, frázování a výrazových prostředků při nácvičku skladeb, vybere skladby k nastudování
- využije při hře z paměti znalosti o výrazu, formě a obsahu hrané skladby
- vytvoří si vlastní názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb klasické, soudobé a lidové hudby
- zvládá hru jak sólo, tak s klavírním doprovodem i v instrumentálních uskupeních
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí
- nastuduje program na absolventské vystoupení

Komorní hra

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- užívá základních návyků a dovedností z individuálního studia
- spolupracuje se svým spoluhráčem v intonaci, rytmu, dynamice a celkovém přednesu a pokouší se variovat svou hru v kolektivu dle svých možností
- pochopí princip souhry s ostatními

6. a 7. ročník

- umí samostatně tvořit základní doprovod lidové písně
- užívá všech hudebně výrazových prostředků
- zpívá při instrumentální interpretaci lidové písně

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- dokáže odlišit stylově různé oblasti hudby lidové i hudby ovlivněné lidovou písní
- je schopen vyjádřit názor na společnou interpretaci skladeb
- využívá všech hudebně výrazových prostředků
- je schopen studovat z listu

3. a 4. ročník

Žák:

- dovede vytvořit doprovod k dané melodii a ve správné harmonii
- připraví samostatně lidovou píseň pro hru v souboru
- harmonicky cítí a transponuje do základních tónin

Cimbálová muzika

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- užívá základních návyků a dovedností z individuálního studia
- spolupracuje se svým spoluhráčem v intonaci, rytmu, dynamice a celkovém přednesu a pokouší se variovat svou hru v kolektivu dle svých možností
- pochopí princip souhry s ostatními

6. a 7. ročník

- umí samostatně tvořit základní doprovod lidové písně
- užívá všech hudebně výrazových prostředků
- zpívá při instrumentální interpretaci lidové písně

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- dokáže odlišit stylově různé oblasti hudby lidové i hudby ovlivněné lidovou písní
- je schopen vyjádřit názor na společnou interpretaci skladeb
- využívá všech hudebně výrazových prostředků
- je schopen studovat z listu

3. a 4. ročník

Žák:

- dovede vytvořit doprovod k dané melodii a ve správné harmonii
- připraví samostatně lidovou píseň pro hru v souboru
- harmonicky cítí a transponuje do základních tónin

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.20 Studijní zaměření – Hra na bicí nástroje

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na bicí nástroje

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- drží správně tělo, umí sedět za malým bubínkem
- zvládá základy správného držení paliček
- hraje jednoduché úderly pravou i levou rukou, následně ruce střídá (bez rytmu)
- umí uvolnit zápěstí i předloktí v rámci svých možností
- se orientuje při hře celých, půlových, čtvrtových not
- dokáže jednoduché cvičení zahrát v dynamických odstínech (f, p)
- dbá na správnost spojení techniky hry a čtení not

2. ročník

Žák:

- zvládá na vyšší úrovni techniku hry na malý buben
- dbá na správné držení paliček a správné držení těla
- orientuje se při hře celých, půlových, čtvrtových a osminových not
- hraje jednodušší etudy na malý buben v dynamických odstínech
- dokáže pojmenovat jednotlivé části bicí soupravy
- zvládá základy techniky hry nohou
- rozpozná základní značky speciální notace bicí soupravy (malý buben, velký buben, hi-hat)
- dokáže zahrát na bicí soupravu v podobě jednoduchého doprovodu (koordinace horních a dolních končetin)
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu
- dbá na přesnost rytmického projevu

3. ročník

Žák:

- dodržuje zásady správného sezení, držení paliček a postavení nohou
- používá dokonaleji techniku hry na malý buben (využije zápěstí i předloktí)
- se orientuje v šestnáctinových hodnotách
- zná základy hry paradiddle (kombinace střídavých a dvojitých úderů)
- zvládá na vyšší úrovni techniku hry na bicí soupravu
- pozná čtyřtaktovou frázi s breakem
- se orientuje v jednoduchém notovém zápisu
- vnímá náladu skladby a volí podle ní vhodné výrazové prostředky

4. ročník

Žák:

- ovládá různé techniky hry na malý buben
- pozná základy techniky hry akcentů
- orientuje se v triolovém zápisu
- zahraje základní typy rytmických doprovodů hudebních směrů a stylů
- používá dokonaleji hru všemi končetinami
- se orientuje ve složitějším notovém zápisu
- uplatní schopnost vnímání nálady skladby a podpoří ji vlastní osobitou interpretací pomocí různých výrazových prostředků (dynamika, pohyb těla, použití příslušného typu úderu nebo doprovodu)

5. ročník

Žák:

- hraje technická cvičení ke zvýšení pohyblivosti rukou i nohou
- má povědomí o jednoduchém přírazu a tlakovém víru
- plně ovládá čtení speciálních značek notace bicí soupravy
- koordinuje pohyb rukou a nohou při hře na bicí soupravu
- hraje rytmické doprovody v základním tvaru i v jednoduchých variacích (možnost použít doprovod CD)
- dokáže použít breaky s příslušnými technickými prvky
- vnímá frázi, má dokonalejší rytmické cítění

6. ročník

Žák:

- zná princip hry not v sextolách
- ovládá techniku hry na malý buben rozšířenou o rytmizované víření
- zvládá dle svých možností nezávislost rukou a nohou při hře na bicí soupravu
- hraje rytmické doprovody s jednoduchými výrazovými prvky
- rozpozná náladu skladby a dokáže použít vhodné prostředky pro interpretaci
- improvizuje jednoduše na daná témata
- má povědomí o stavbě bicí soupravy

7. ročník

Žák:

- zvládá pokročilejší techniky hry na malý buben
- chápe princip hry single paradiddle a dokáže alespoň jeden z nich v pomalém tempu zahrát
- hraje rytmické doprovody se složitějšími technickými a výrazovými prvky
- dokáže zahrát z listu jednodušší etudu na malý buben nebo skladbu na bicí soupravu
- hraje složitější party různých hudebních žánrů
- improvizuje na daná témata a dokáže zahrát jednoduché open solo
- doprovodí svým osobitým způsobem podklad CD či hudební těleso

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- využívá různé techniky při hře na malý buben i bicí soupravu
- hraje složitější technické prvky (akcenty, přírazy, tlakový vír, paradiddles)
- zná základy techniky double roll

- zvládá dokonaleji koordinaci rukou a nohou
- realizuje své myšlenky při doprovodu hudebního podkladu
- zvládá aplikovat varianty paradiddle v jednoduchém groove či breaku
- hraje složitější party různých hudebních žánrů (pop, rock)
- hraje na percuse (conga, bonga)
- využije prstové techniky při hře na malý buben i bicí soupravu
- hraje složitější party různých hudebních žánrů (pop, rock, latin)

3. a 4. ročník

Žák:

- zahraje na malý buben jednoduchý, dvojitý a trojitý příraz, tlakový vír v různých tempích a hodnotách not, složité kombinace paradiddle rozložené do všech končetin
- užívá při hře na bicí soupravu obtížnější technické a výrazové prvky
- zvládá vzájemně nezávislé ovládání rukou i nohou
- hraje z listu obtížnější kompozice
- hraje složitější party různých hudebních stylů (pop, rock, latin, funk)
- realizuje vlastní hudební myšlenky
- improvizuje na dané téma
- si upevňuje doposud získanou techniku hry na malý buben
- fixuje při hře na bicí soupravu obtížnější technické a výrazové prvky
- má povědomí o dalších často využívaných hudebních stylech (jazz, afro-cuban rytmy, latinsko-americké rytmy)
- dokáže doposud získané zkušenosti využít k doprovodu různých hudebních uskupení i hráčů

Souborová hra

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- uplatňuje schopnost vnímání nálady skladby
- zná si širokou paletu perkusních nástrojů s ohledem na svůj věk
- zvládá základní návyky v komorní hře
- uplatňuje skupinové rytmické cítění s ohledem na svůj věk

6. a 7. ročník

Žák:

- hraje jednoduchá open sóla
- si je vědom odpovědnosti ke kolektivu
- disponuje bohatšími hudebními obzory
- účastní se veřejných vystoupení

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- užívá získané návyky a dovednosti z 1. stupně komorní hry
- dokáže improvizovat na dané téma v delším úseku skladby, a to v různých stylech a žánrech
- zná interpretační způsoby soudobých hudebních žánrů a stylů

3. a 4. ročník

Žák:

- dokáže poslouchat své spoluhráče a spolupracovat s nimi
- používá všechny získané hráčské dovednosti (vyspělá technická úroveň, použití dynamiky, agogiky)
- je samostatný v hudebním myšlení
- je schopen zodpovědnosti za společnou hru a toleruje ostatní členy kolektivu

Orchestrální hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Orchestrální hru studijního zaměření Hra na trubku.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.21 Studijní zaměření – Sólový zpěv

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Sólový zpěv	1*)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Ansámblový zpěv											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

*) Výuku uskutečňujeme ve skupině dvou žáků.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Sólový zpěv

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zvládá správný pěvecký postoj
- chápe polohu jazyka a tvar dutiny ústní pro správné tvoření tónu při zpěvu
- intonuje čistě v možnostech svého hlasového rozsahu
- zvládá přiměřeně základy pěvecké dechové techniky
- zpívá z paměti
- zpívá lidové písně při zachování dětského přirozeného projevu

2. ročník

Žák:

- uplatňuje správně dosud získané pěvecké dovednosti
- užívá techniku pěveckého dýchání dle svých schopností
- rozlišuje písně v durové a mollové tónině
- orientuje se ve stavbě jednodušší písně, chápe pojem hudební fráze
- prokazuje melodickou a rytmickou samostatnost při dvojhlasém zpěvu s učitelem
- zpívá vybrané písně s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- zvládá měkké nasazení tónu
- hospodaří s dechem, prodlužuje výdech
- nastupuje intonačně a rytmicky jistě na začátku melodie
- dbá na funkční ovládnutí mluvidel, tvoří správně vokály, zachovává jejich zvukový charakter
- dokončuje výslovnost každé koncové souhlásky
- používá staccato a legato, dynamiku (p, mf, f)
- interpretuje lidové a umělé písně odpovídající jeho pěveckým schopnostem s doprovodem klavíru, zpívá a capella

4. ročník

Žák:

- zvládá větší hlasový rozsah dle svých hlasových možností
- zvukově vyrovnává vokály
- užívá pěveckou výslovnost (dělí slova na otevřené slabiky)

- vyslovuje pečlivě a srozumitelně souhláskové shluky
- reaguje na změny tempa
- dokáže spojit notový zápis písně s hudební představou
- správně frázuje
- zpívá z paměti rozsáhlejší písně
- zpívá dvojhlasé písně a kánony s učitelem
- účinkuje na veřejných vystoupeních školy

5. ročník

Žák:

- uplatňuje teoretické vědomosti v pěvecké praxi
- dbá na kvalitní tvoření tónu
- prokazuje prohloubené žeborně brániční dýchání, zpívá jedním dechem i delší fráze
- zpívá intonačně čistě, zazpívá s jistotou mollové písně, zpívá z not
- užívá plynulou kantilénu
- dokáže vystihnout náladu a charakter skladby
- udrží se ve svém hlase ve dvojhlasé (popř. trojhlasé)
- uplatňuje pěvecké dovednosti v komorním zpěvu

6. ročník

Žák:

- zvládá základy dechové techniky
- užívá správné postavení dutiny ústní při tvorbě hlavového tónu
- dokáže rozlišit měkké hlasové nasazení, tvrdé a dyšné
- spojuje a vyrovnává vokály dle svých schopností
- zvládá agogiku v kratších melodiích a jednodušších písních
- orientuje se v pěvecké partituře
- zpívá písně s cizojazyčným textem
- při interpretaci písní uplatňuje vlastní fantazii a představivost
- zpívá písně a skladby různých stylů a žánrů s ohledem na své pěvecké dovednosti

7. ročník

Žák:

- používá hlavový tón, kultivovaně a správně svůj hlas
- spojuje hlavovou a hrudní rezonanci
- zpívá výšky s lehkostí, dbá na nosnost a barevnou krásu tónu
- dovede používat apoggio
- užívá vhodně pěvecká gesta a mimiku
- zvolí správně hudebně výrazové prostředky při interpretaci písní a skladeb různých stylů a žánrů
- zpívá s doprovodem různých nástrojů (klavír, kytara, housle, flétna), zpívá a capella
- nastuduje repertoár k absolventskému vystoupení

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- užívá dosud získané pěvecké dovednosti a návyky
- tvoří správně hlavový tón
- orientuje se samostatně v pěvecké partituře
- zpívá stupnicové běhy v rychlejším tempu
- zpívá písně s cizojazyčným textem
- interpretuje písně s korepeticí různých nástrojů
- uplatňuje se v komorním pěveckém seskupení

2. ročník

Žák:

- zvládá celistvost fráze, zpívá s kantilénou
- zpívá vybrané melodické ozdoby
- interpretuje správně náročnější skladby různých slohových období dle svých pěveckých schopností
- využívá internetové, televizní a rozhlasové zdroje
- dokáže posoudit vlastní pěvecký výkon

3. ročník

Žák:

- intonuje rozložené akordy v durové a mollové tónině
- intonuje čistě při zpěvu a capella
- utvoří k hlavnímu hlasu jednoduchý druhý hlas, dbá na harmonii základní melodie
- využívá dle svých schopností doprovod karaoke
- zvládá technicky i výrazově zpěv skladeb z oboru populární hudby a černošské spirituály
- zhodnotí a vyjádří svůj názor na poslouchanou vokální nebo vokálně instrumentální hudbu

4. ročník

Žák:

- používá uvědoměle pěvecké návyky a dovednosti
- odlišuje výrazově a stylově interpretované skladby
- má povědomí o základních dílech písňové, operní a muzikálové tvorby
- nastuduje repertoár k absolventskému vystoupení

Komorní zpěv

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- získává základní návyky v komorním zpěvu
- zpívá vícehlasé skladby různých období a žánrů odpovídající jeho hlasovým možnostem
- je schopen veřejného vystoupení

6. a 7. ročník

Žák:

- užívá vhodně výrazové prostředky k interpretaci vícehlasých písní a skladeb
- zpívá kánon a dvojhlasé písně s učitelem nebo jiným žákem
- zvládá zpěv přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- orientuje se v základních interpretačních rozdílech mezi jednotlivými stylovými obdobími

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- dodržuje zásady hlasové hygieny
- zpívá dvojhlasé písně v terciích nebo sextách s učitelem nebo jiným žákem
- se udrží ve dvojhlasé a capella

- volí adekvátní výrazové prostředky za základě porozumění hudbě a textu
- udrží se ve dvojhlase s doprovodem klavíru

3. a 4. ročník

Žák:

- se orientuje ve vícehlasé pěvecké partituře
- udrží se v trojhlase s doprovodem klavíru
- se udrží ve vícehlase a capella
- v souzvucích rozlišuje konsonanci a disonanci

Ansámblový zpěv

I. STUPEŇ

4. a 5. ročník

Žák:

- získává základní návyky v ansámblovém zpěvu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- zpívá intonačně čistě, zazpívá s jistotou mollové písně, zpívá z not

6. a 7. ročník

Žák:

- užívá vhodně výrazové prostředky k interpretaci vícehlasých písní a skladeb
- zpívá kánon a dvojhlasé písně s učitelem nebo jiným žákem
- zpívá písně s cizojazyčným textem
- zvládá zpěv přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- dodržuje zásady hlasové hygieny
- zpívá dvojhlasé písně v terciích nebo sextách s učitelem nebo jiným žákem
- se udrží ve dvojhlase i trojhlase s doprovodem klavíru
- se orientuje ve vícehlasé pěvecké partituře

3. a 4. ročník

Žák:

- podílí se na přípravě a organizaci společných vystoupení
- rozvíjí zodpovědnost, toleranci a smysl pro společnou práci
- dokáže plynule vést frázi a užívat dynamické možnosti

Poznámka:

Žáci naší školy navštěvující předměty Komorní zpěv a Ansámblový zpěv tvoří specifickou heterogenní skupinu jdoucí napříč ročníky I. a II. stupně. Toto členění vychází z kapacitních možností pěveckého oddělení. Oba zmíněné předměty lze substituovat předmětem Sborový zpěv.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.22 Studijní zaměření – Sborový zpěv

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámka: Předmět sborový zpěv vyučujeme ve smíšených ročnících.

Výstupy Hudební nauky viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Sborový zpěv

V předmětu Sborový zpěv pěstujeme návyky kultivovaného kolektivního zpěvu, smysl pro krásu fráze a kantilény, a to při zachování charakteru dětského hlasu, jeho lehkosti a přirozenosti. Sborovým zpíváním rozvíjíme hudebnost žáků, prohlubujeme jejich zájem o kolektivní hudební činnosti a vytváříme u nich vztah k národním pěveckým tradicím.

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák

- zvládá pěvecký postoj (správné, přirozené držení těla)
- tvoří tón přirozeně, zdravě (volně otvírá ústa, volně spustí čelist)
- se správně nadechuje (rychle, neslyšně), zadrží dech, správně vydechuje (pozvolna)
- dodržuje základní rytmické hodnoty, udržuje stejné tempo
- rozlišuje základní dynamiku (p – mf)
- vyslovuje srozumitelně vokály a dokončuje koncové konsonanty
- pamatuje si melodii, zpívá čistě unisono s doprovodem (v rozsahu $c^1 - c^2$)
- zpívá z paměti lidové a umělé písně odpovídající věku a možnostem sboru
- rozumí a reaguje na dirigentské gesto (zdvih, taktovací schéma 2/4, 3/4, 4/4, uzavření)

2. ročník

Žák

- zvládá pěvecký postoj
- správně tvoří tón (přirozeně, lehce)
- se neslyšně nadechuje a plynule vydechuje, hospodaří s dechem
- správně odměřuje rytmické hodnoty, dodržuje tempo písně
- dbá na správnou výslovnost vokálů a konsonantů
- chápe základní technické údaje pro zpěv (tónina, počáteční tón, takt)
- zvládá písně v elementární dvojhlasé úpravě s doprovodem, zpívá s prožitkem
- začne zpívat na základě srozumitelného dirigentského gesta
- chápe význam své pravidelné účasti ve výuce

3. ročník

Žák

- správně tvoří tón, zvládá širší hlasový rozsah ($c^1 - e^2$)
- zvládá žebně – brániční dýchání, hospodaří s dechem
- dbá na kvalitu vokálů, vyslovuje pečlivě sykavky a shluky konsonantů
- chápe techniku pěveckého legata
- vnímá vztah počátečního tónu a melodie písně k dané tónině

- dovede provést tempové a dynamické změny podle dirigentského gesta
- zazpívá čistě a capella v unisonu
- udrží se ve svém hlase v jednoduché dvojhlasé písni s doprovodem
- si je vědom vlastní kázně při veřejném vystoupení

4. ročník

Žák

- měkce nasazuje tón (postavení dutiny ústní, oválné napětí rtů)
- prodlužuje dech, chápe frázi jako hudební větu a správně frázuje
- provádí přesně tečkovaný rytmus
- dodržuje pěveckou výslovnost
- začne zpívat s intonační i rytmickou jistotou a představou správného tempa
- dovede prožít a hlasem vyjádřit náladu písni
- zná taktovací techniku a řídí se jí, spolupracuje s dirigentem

5. ročník

Žák

- uvědoměle tvoří tón, dbá na krásu tónu, zpívá polohlasem
- zvládá techniku krátkého vdechu (přidech)
- váže tóny pro celistvost fráze (détaché), zvládá techniku pěveckého legata
- interpretuje správně rytmus synkopy
- zvládá píseň s většími intonačními skoky
- zpívá a capella intonačně čistě a jistě
- udrží se ve svém hlase ve dvojhlasu a capella
- chápe rozdíl mezi frází a kantilénou
- vyzná se ve stavbě interpretované skladby

6. ročník

Žák

- používá hlavový tón, dbá na lehkost výšek, nosnost tónu
- zvládá hlasový rozsah $a_m - f^2$
- zazpívá čistě intonační skoky, zpívá z not jednodušší písň
- ovládá uvědoměle dechové ústrojí (používá břišní svaly)
- správně artikuluje, dbá dle svých pěveckých možností na vyrovnávání vokálů
- zvládá agogiku zpívané písň
- vnímá harmonickou stránku zpívané skladby
- dovede posoudit vlastní pěvecký výkon
- uvědomuje si nutnost vlastní kázně při nácviu skladeb

7. ročník

Žák

- používá získané pěvecké dovednosti automaticky
- dbá na vyrovnání hlasových rejstříků
- zvládá vybrané výrazové prostředky
- zazpívá s jistotou svůj part ve vícehlasé skladbě s doprovodem
- správně interpretuje svůj part ve sborových skladbách různých stylů a žánrů
- se orientuje ve sborové partituře, sluchově rozpozná hlasy vícehlasé skladby
- zhodnotí provedení sborové skladby
- si je vědom kolektivní sounáležitosti a odpovědnosti za společný pěvecký výkon, je platným členem pěveckého sboru

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák

- zpívá hlavovým tónem, mezza voce
- dovede využít svůj hlasový rozsah a vyrovnávat hlasové rejstříky
- uvědoměle užívá dechovou techniku
- správně pěvecky artikuluje a vokalizuje
- zvládá intonovat z not
- dovede samostatně zazpívat svůj pěvecký part ve vícehlasé skladbě a capella
- reaguje na harmonické změny ve skladbě
- orientuje se ve vícehlasé sborové partituru

3. a 4. ročník

Žák

- automaticky používá pěvecké dovednosti a návyky
- ovládá základní rejstřík výrazových prostředků
- zpívá z listu vybrané skladby
- dovede samostatně nastudovat svůj pěvecký part
- interpretuje intonačně čistě a stylově svůj pěvecký part ve sborových skladbách různých stylů a žánrů s doprovodem i a capella
- aktivně spolupracuje v kolektivu pěveckého sboru
- dokáže posoudit pěvecký výkon sboru

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.23 Studijní zaměření – Hra na harfu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na harfu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámka: O zařazení žáků do komorní hry rozhoduje učitel na základě interpretační zralosti žáka.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na harfu

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zná svůj nástroj a jeho zvuk
- zvládá základní návyky a dovednosti – správné sezení u harfy, uvolněné držení těla, správné postavení rukou, jejich koordinace
- provádí různá cvičení na správné a uvolněné držení těla a rukou, na uvolněné prsty
- hraje každou rukou zvlášť, postupně s návazností rukou, eventuálně i oběma rukama dohromady
- hraje pouze 2. prstem, postupně 1. - 3. prstem, případně i prstem 4.
- hraje podle sluchu
- orientuje se na strunách harfy
- orientuje se v notovém zápise, hraje noty a pomlky celé až osminové, čte noty v houslovém a basovém klíči v přiměřeném rozsahu
- při hře aplikuje techniku vkládání prstů
- užívá správný prstoklad
- používá dvouhmaty, eventuálně také trojhmaty
- hraje cvičení na přípravu stupnic a akordů
- hraje snadné písně s jednoduchým doprovodem
- je schopen hrát jednoduché písně podle sluchu
- hraje snadné skladby formou harfového dua s učitelem

2. ročník

Žák:

- dbá na správné postavení rukou a prstovou techniku
- hraje všemi 4 prsty
- zvládá základy techniky hraní arpeggia
- používá dvouhmaty a trojhmaty
- je schopen číst a používat noty a pomlky celých až šestnáctinových not
- dbá na kvalitu tónu
- rozlišuje náladu jednotlivých skladeb a písní
- tvoří v rámci skladby různé dynamické rozdíly
- hraje jednoduché skladby a písně z listu
- hraje jednoduché skladby ve formě harfového dua s učitelem nebo jiným žákem

3. ročník

Žák:

- užívá dokonaleji své návyky a dovednosti hry na harfu
- dovede s pomocí učitele vytvářet vlastní prstoklady
- dbá na kvalitu tónu
- hraje stupnice dur a jejich tónické akordy
- hraje arpeggia 3 prsty
- používá při hraní různé moderní techniky
- žák je schopen tvořit při hraní skladeb a etud dynamické rozdíly
- zvládá dokonaleji souhru obou rukou
- vyjádří dle svých schopností vlastní hudební názor
- elementárně zhodnotí své a cizí hudební výkony
- hraje skladby různých hudebních období
- hraje jednoduché skladby z listu
- je schopen hrát v komorní hře s jinými hudebními nástroji formou jednoduchých doprovodných partů

4. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu
- hraje akordy a arpeggia všemi 4 prsty
- kvalitněji užívá probrané technické prvky
- je schopen samostatně tvořit vlastní prstoklady
- zvládá dokonaleji souhru obou rukou
- hraje adekvátně ke svému věku a již nabytým hudebním zkušenostem jednotlivé skladby a etudy s odpovídajícím výrazem
- je schopen hrát adekvátně obtížné skladby z listu
- je schopen adekvátně ke svým schopnostem hrát v komorní hře s jinými nástroji
- je schopen adekvátně ke svým schopnostem zhodnotit své i jiné hudební výkony

5. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu, aby hrál bez pazvuků
- hraje stupnice, včetně akordu D7
- zvládá technicky náročnější hru
- samostatně tvoří vlastní prstoklady
- hraje náročnější a obsáhlejší přednesové skladby
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- zvládá probrané technické prvky
- hodnotí své i jiné hudební výkony

6. ročník

Žák:

- samostatně přistupuje k tvůrčímu zpracování studovaných skladeb s ohledem na své interpretační schopnosti
- hraje stupnice dur v rozsahu 2 – 3 oktáv s ohledem na možnosti nástroje, event. hraje stupnice také v sextách a decimách
- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- je schopen hrát v komorní či souborové hře v různém nástrojovém obsazení
- hodnotí hudební výkony své i jiných interpretů

7. ročník

Žák:

- užívá své technické dovednosti hry na harfu
- žák je schopen již ve větší míře samostatně přistupovat k uměleckému ztvárnění jednotlivých skladeb
- žák je schopen hrát v komorní či souborové hře v různém nástrojovém obsazení
- hraje z listu skladby přiměřeně obtížné
- hodnotí svou interpretaci i hudební výkony v rámci vlastního poslechu skladeb
- ukončí studium I. stupně veřejným absolventským vystoupením

II. STUPEŇ

1.–3. ročník

Žák:

- uplatňuje získané technické dovednosti a návyky hraní na harfu
- užívá prohloubené interpretační schopnosti k hudebnímu ztvárnění daných skladeb
- podílí se na výběru repertoáru
- dle svých schopností hraje technicky a interpretačně náročnějším skladbám
- hraje v komorních ansámblech eventuálně v orchestrálních uskupeních
- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- je schopen doprovázet melodické nástroje dle svých technických možností
- hodnotí své hudební výkony i hudební výkony jiných interpretů

4. ročník

Žák:

- vybere společně s učitelem repertoár
- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- interpretuje danou skladbu dle svého vlastního, vnitřního založení
- hraje v komorních ansámblech a orchestrálních uskupeních
- ukončí studium II. stupně veřejným absolventským vystoupením

Komorní hra

I. STUPEŇ

3.–6. ročník

Žák:

- využívá svých interpretačních znalostí a technických dovedností z individuální formy studia
- hraje skladby různých období a obtížností přiměřených svému věku a dovednostem
- zvládá poslouchat při hraní své spoluhráče
- zodpovědně spolupracuje na vytváření společného díla
- zodpovídá za společné dílo s ohledem na svůj věk

7. ročník

Žák:

- využívá svých interpretačních znalostí z individuální a komorní formy studia
- hraje skladby různých období a obtížností přiměřené svým dovednostem
- zodpovědně spolupracuje na vytváření společného díla

II. STUPEŇ

1.–3. ročník

Žák:

- hraje technicky a foremně obtížnější skladby dle svých schopností
- orientuje se v partiturách
- doprovází dle svých interpretačních možností mladší spolužáky

4. ročník

Žák

- žák hraje technicky a foremně obtížné skladby podle svých schopností
- je schopen doprovázet mladší žáky a přizpůsobit se jejich hře
- plně vnímá své spoluhráče a je schopen na ně reagovat

Souborová hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Souborovou hru studijního zaměření Hra na příčnou flétnu.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.24 Studijní zaměření – Hra na kontrabas

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kontrabas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra			1	1	1	1	1				
Souborová hra											
Orchestrální hra					2	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinné předměty:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Cimbálová muzika			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra	1	1									
Souborová hra											
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámka: Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do komorní, souborové hry a orchestrální hry od nižších ročníků, o zařazení žáka rozhoduje komise složená z pedagogů smyčcového oddělení.

Žáci naší školy, kteří navštěvují předmět Komorní hra, Souborová hra a Orchestrální hra, tvoří věkově smíšenou skupinu v rámci I. a II. stupně. Toto uspořádání vychází z kapacitních možností smyčcového oddělení.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2.studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na kontrabas

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- sedí/ stojí správně a přirozeně u nástroje, uvolněnou pravou rukou drží smyčec
- zvládá přechody přes struny podle svých možností
- hraje v půlové nebo 1. poloze
- zahraje z paměti lidovou píseň nebo kratší skladbičku pizzicato nebo arco

2. ročník

Žák:

- má zažité správné návyky při držení nástroje a smyčce
- hraje všemi částmi smyčce, ovládá hru polovinou a celým smyčcem,
- se orientuje půlové a 1. poloze
- čte noty v basovém klíči
- s pomocí učitele použije základní dynamické odstínění piano, mezzoforte, forte
- zahraje z paměti vybrané písně nebo krátké skladby
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

3. ročník

Žák:

- rozumí základním tempovým označením
- tvoří pravou rukou při tahu smyčce plynulejší výměny u žabky a špičky, používá smyky détaché a legato po jedné struně
- má intonační jistotu v půlové a 1. poloze, podle svých schopností se orientuje v poloze 2.
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky

- je schopen podle individuálních schopností zahrát z paměti jednoduchou skladbu s doprovodem klavíru
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

4. ročník

Žák:

- tvoří kvalitnější tón, používá smyky détaché, martellé, legato s přechodem z jedné struny na druhou
- má intonační jistotu v půlové až 2. poloze, poznává další polohy, dbá na správnou intonaci
- vzhledem ke svým schopnostem používá vibrato a dynamiku
- dle svých možností hraje z listu jednodušší skladby
- zapojuje se v souborové a komorní hře

5. ročník

Žák:

- tvoří poměrně kvalitní tón s využitím naučené dynamiky z předešlých ročníků, předvede uvolněnou pravou ruku při výměně smyku
- využívá různé druhy smyků
- se orientuje na hmatníku v dosud probraných polohách
- dbá na kvalitu tónu a intonační jistotu a přesnost
- správně postupuje při domácím cvičení
- zvládá ladění nástroje
- hraje a poznává skladby různých stylových období a žánrů
- pokračuje ve zdokonalování při hře z listu a v souhře s ostatními nástroji

6. ročník

Žák:

- věnuje zvýšenou pozornost kvalitě tónu a sám dbá na správnou intonaci a sluchovou sebekontrolu, vibrato používá i ve vyšších polohách
- používá rychlejší tempa, náročnější rytmy a smykové kombinace
- využívá širšího spektra barevného a dynamického odstínění tónu
- dovede samostatně nastudovat skladbu, která je přiměřená jeho technickým možnostem
- se stále více uplatňuje v souborové a komorní hře

7. ročník

Žák:

- využívá při hře základní smyky, jejich kombinace a smyky vyšší obtížnosti, používá všechny části smyčce ve všech dynamických odstínech a používá vibrato
- provádí plynule výměny do všech probraných poloh, zvládá základní dvojhmaty, akordy a melodické ozdoby
- se orientuje v zápisu interpretovaných skladeb, rozeznává základní členění hudební formy, tóninové vztahy a stavbu melodie
- pod vedením učitele vytvoří vlastní hudební představy a vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, přichází s vlastními podněty pro prstoklady, dynamiku a frázování
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- pod vedením učitele si utvoří vlastní hudební představy a je schopen vnímat odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- využívá při hře všechny možnosti barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu a obtížnější způsoby smyku
- samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu
- využívá plynulé výměny do poloh, zvládá základní dvojhmaty, akordy a melodické ozdoby
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- je členem do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku a způsobu interpretace skladeb

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru
- zapojuje do studia skladeb všechny zvládnuté technické, smykové i výrazové prvky
- orientuje se v notovém zápise a na hmatníku, samostatně řeší prstokladové varianty, kontroluje intonaci
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku a způsobu interpretace skladeb

Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra

Výstupy se shodují s výstupy pro Komorní, Souborovou a Orchestrální hru studijního zaměření Hra na housle.

Nepovinné předměty:

Cimbálová muzika

I. a II. STUPĚŇ

Výstupy jsou shodné s výstupy předmětu Cimbálová muzika studijního zaměření Hra na cimbál.

Komorní a souborová hra

I. STUPĚŇ

Výstupy jsou shodné s výstupy předmětu Komorní a Souborová hra studijního zaměření Hra na housle, s ohledem na individuální interpretační možnosti žáka.

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.25 Studijní zaměření – Hra na lesní roh

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Nepovinný předmět:											
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2				
Zvuková tvorba				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámka: Při nedostatečné fyzické vyspělosti žáka v 1. ročníku ZUŠ (8 let) lze pokračovat ve hře na zobcovou flétnu, viz výstupy studijního zaměření Hra na zobcovou flétnu, po dobu prvního pololetí (tzn. žák musí zvládnout učební látku celého 1. ročníku Hry na lesní roh za II. pololetí 1. ročníku) i po dobu celého školního roku (tzn. žák musí zvládnout učební látku prvního i druhého ročníku Hry na lesní roh během 2. ročníku studia Hry na lesní roh). Žáci mohou být zařazeni na základě svých interpretačních dovedností do orchestrální hry již od 3. ročníku. O zařazení žáků do orchestrální hry rozhoduje učitel.

Výstupy Hudební nauky a nepovinného předmětu Sborový zpěv viz kapitola 5.2. studijní zaměření Hra na klavír.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na lesní roh

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- na základě vzoru svého učitele získává vztah k nástroji a k hudbě vůbec
- zná jednotlivé části nástroje, zná správné držení nástroje
- má správné držení těla při hře na nástroj
- zvládá základní dechová cvičení pro nácvik dýchání do bránice
- zvládá samostatné nasazení tónu na slabiku „tá“
- dle individuálních schopností zvládá hraní dlouhých hodnot na čtyři až osm dob
- rozsah žáka je v rozmezí tónů c1- g1
- chápe pojem notová osnova, houslový klíč, takt a taktová čára
- rozpozná noty a pomlky v celých, půlových a čtvrt'ových hodnotách
- zvládá vyteskat zapsaný rytmický útvar složený z čtvrt'ových, půlových a celých hodnot

2. ročník

Žák:

- umí zahrát sólově i se svým učitelem nebo spolužákem; společné muzicírování mu dělá radost
- ví, že škola pořádá koncerty, večírky a je motivován k aktivní účasti
- má osvojené správné držení těla při hře na nástroj
- bezpečně ovládá nasazení tónu na slabiku „tá“
- je schopen hry legato v intervalech velké tercie
- uplatňuje dýchací cvičení při tvorbě tónu
- zahraje jednoduchá nátlaková cvičení pro zlepšení kvality tónu
- zvládá hraní dlouhých hodnot až na 12 dob
- rozsah žáka je v rozmezí jedné oktávy
- dle svých individuálních schopností rozliší dynamickou škálu p - mf
- rozpozná noty a pomlky osminové
- zvládá vyteskat zapsaný rytmický útvar včetně osminových not

- zahraje jednoduchou melodii z paměti dle svého rozsahu
- náladě a charakteru skladby umí přizpůsobit tempo a dynamiku
- zahraje s jednoduchým doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- má povědomí o kulturním životě města
- má představu o uplatnění svého nástroje v komorní i orchestrální oblasti
- v dialogu s učitelem zhodnotí svůj výkon v hodině, na vystoupení atd.
- zvládá dýchání do bránice
- je schopen hry legato v intervalech č. kvarty
- v rámci svých individuálních možností umí zahrát staccato
- zahraje náročnější nátisková cvičení pro zlepšení kvality tónu
- umí zahrát durovou stupnici a její kvintakord v rozsahu jedné oktávy podle možností svého rozsahu
- rozsah žáka je v rozmezí tónů c1- c2
- zná notu čtvrtovou s tečkou
- žák umí přečíst a zahrát noty s posuvkou
- žák zahraje jednoduchou melodii z paměti dle svého rozsahu
- je schopen souhry s učitelem, se spolužákem; umí zahrát s doprovodem klavíru

4. ročník

Žák:

- má oblíbené interprety a skladatele různých stylů a žánrů, dokáže samostatně vyhledat potřebné informace a popř. i jednoduše interpretovat jejich nejznámější melodie
- samostatně používá nátisková cvičení pro zlepšení své nátiskové kondice
- je schopen hry legato v intervalech č. kvinty
- umí zahrát staccato
- rozliší dynamickou škálu p- mf-f, umí zahrát crescendo a decrescendo
- umí zahrát durovou, mollovou stupnici a jejich kvintakord v rozsahu jedné oktávy
- podle možností svého rozsahu
- pracuje na rozšíření rozsahu
- zná a používá ritardando, accelerando
- používá akcenty
- zná triolu
- seznámil se s drobnými skladbami období baroka, klasicizmu a 20. století
- umí zahrát s doprovodem klavíru, spolupracuje při korepetici
- na základě zvážení pedagoga a potřeb může být zapojen do orchestrální a komorní hry

5. ročník

Žák:

- samostatně a účelně používá nátisková cvičení pro zlepšení své nátiskové kondice
- žák je schopen hry legato v rozsahu větším než č. 4
- je schopen hry staccato na vyšší úrovni
- má propracovanou dynamickou škálu p – mf – f, včetně crescendo a decrescenda
- umí zahrát durovou, mollovou stupnici a jejich kvintakord do 4# do 4b v rozsahu jedné oktávy podle možností svého rozsahu
(rozsah žáka je v rozmezí tónů g – e2)
- dle svých individuálních dispozic a dle svého rozsahu zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň nebo melodii

- zná pojem fráze, zná a umí zahrát synkopu a noty šestnáctinové
- pracuje na zlepšení kvality tónu
- samostatně se podílí na nastudování skladby, dle charakteru skladby dokáže navrhnout tempo, dynamiku a svůj názor obhájí
- zná skladby rozdílných žánrů
- dle možností muzicíruje s učitelem i v kolektivu (se spolužáky, kamarády, popř. i s rodiči); uvědomuje si svoji důležitost a zodpovědnost a má radost ze společného muzicírování

6. ročník

Žák:

- zná nejnámější skladby svého nástroje, jejich autory a místo v hudební literatuře
- na základě poslechu (nahrávka, koncert) umí interpretované skladby samostatně zhodnotit
- aktivně používá nátisková cvičení pro zlepšení kvality tónu
- umí zahrát staccato, je schopen hry legato v rozsahu č.5, popř. i větším
- pracuje na rozšíření své dynamické škály
- umí zahrát durovou, mollovou stupnici do 5# do 5b a jejich tónický kvintakord a dominantní septakord v rozsahu podle svých nátiskových možností
- dle svých individuálních možností cítí fráze
- pomocí technických cvičení umí zlepšit techniku hry
- zvládá rychlejší tempa, přesnější nasazení tónu
- podle svých schopností a představ si vybere na doporučení učitele přednesovou skladbu, kterou je schopen interpretovat s doprovodem; samostatně navrhne dynamickou a agogickou výstavbu skladby, volí adekvátní tempo, stylově správně ji interpretuje
- je schopen souhry s učitelem; dokáže hrát s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje, umí se doladit, orientuje se ve svém partu, zná hudební „narážky“ pro nástup, reaguje na změny tempa, výrazu, umí se zvukově přizpůsobit druhému hráči
- chápe pojem slova transpozice
- dle svých individuálních dispozic umí transponovat jednoduchou melodii

7. ročník

Žák:

- aktivně se zapojuje do hudebního dění školy i města
- samostatně muzicíruje, dle svých indiv. možností zahraje oblíbené melodie a skladbičky
- ovládá správné držení těla i nástroje, práci s dechem a jazykem
- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- je schopen hry legato i staccato na odpovídající úrovni
- dle svých možností používá dynamickou škálu v rozmezí pp-ff
- umí zahrát durovou, mollovou stupnici do 6# do 6b a jejich tónický kvintakord a dominantní septakord v rozsahu podle svých nátiskových možností
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, dokáže ji vystavět po stránce dynamické, agogické; má pojem o stylové interpretaci.
- ovládá elementární transpozici úměrně svým schopnostem, umí transponovat jednoduchou melodii
- uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem

- umí zahrát s doprovodem klavíru, samostatně pracuje při korepetici
- studium ukončuje veřejným absolventským vystoupením

II. STUPEŇ

1. a 2. ročník

Žák:

- zná stěžejní díla svého nástroje, umí je zasadit do kontextu hudebních dějin
- dle svých zájmů vyhledává koncerty a kulturní akce, využívá také média, internet apod.
- samostatně ovládá nátisková a dechová cvičení pro udržování a zvyšování nátiskových dispozic
- samostatně se nátiskově připravuje na veřejná vystoupení
- orientuje se v notové osnově, zná grafické hudební značky a významy italského hudebního názvosloví, týkajícího se dynamiky, tempa a výrazu, a samostatně je používá
- dbá na intonační čistotu, dokáže pohotově odstranit intonační nedostatky
- adekvátně k žánru a charakteru skladby přizpůsobuje technické a výrazové prostředky
- dokáže vhodně přizpůsobit tempo, dynamiku, kvalitu tónu
- zvládá základy různých druhů frázování (klasické, swingové...)
- zvládá nastudovat technicky i rozsahově náročnější díla, orientuje se v jejich formě
- má ve svém repertoáru skladby různých hudebních období (baroko, klasicismus, romantismus....)
- zná typické znaky skladeb různých slohových období, dle typických znaků skladbu správně zařadí do příslušného období
- má vlastní názor na jednotlivá hudební díla, umí jej obhájit a teoreticky podložit
- aktivně se podílí na výběru skladeb pro svůj repertoár
- hraje ve školních orchestrech, dokáže se uplatnit i v různých hudebních souborech mimoškolních

3. a 4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácvičku a interpretaci skladeb
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- vytvoří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru
- studium zakončuje veřejným absolventským vystoupením

Orchestrální hra

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Orchestrální hru studijního zaměření Hra na trubku (kapitola 5.12).

Zvuková tvorba

Výstupy jsou shodné s výstupy pro Zvukovou tvorbu studijního zaměření Hra na kytaru (kapitola 5.14).

5.24 Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin organizujeme pro žáky s hlubším zájmem o obor a předpokládáme, že budou studovat na středních a vysokých školách uměleckého nebo pedagogického zaměření. Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin navrhuje učitel. Žák na konci každého pololetí skládá zkoušku, kdy prokáže opodstatněnost svého studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Tento výkon posuzuje tříčlenná zkušební komise a jeho výsledek zapisuje do protokolu a katalogu. Navýšení individuální výuky o 4 vyučovací hodiny schvaluje ředitel školy. Pro žáka vytvoříme individuální studijní plán s rozsáhlejším vzdělávacím obsahem, který vložíme jako přílohu do třídní knihy.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na nástroj	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Sólový zpěv											
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní zpěv											
Orchestrální hra											
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Ve výtvarném oboru pracujeme s prostředky výtvarného umění. Vytváříme práce rozvíjející především vizuální a haptické vnímání žáků. Tvorba výtvarných děl není však samoučelná. Vnímáme ji v širších výchovných a vzdělávacích souvislostech.

Ne z každého našeho žáka se stane výtvarník. Těch bude nejspíš menšina – ať profesionálů či amatérů. Ale všichni budou žít v jednom světě – složitém, snad až chaotickém, přeplněném informacemi, vjemy, nabídkami, reklamami, zbožím i uměleckými díly nejrůznější kvality. Aby se v takovém světě člověk zorientoval, dokázal v něm žít svobodně a uměl převzít odpovědnost za stopy, které po sobě zanechává, potřebuje na své cestě průvodce. Průvodcem mu mohou být například rodiče, učitelé, přátelé, školy, knihy, obrazy a vůbec umělecká díla. Chceme být takovým průvodcem. Proto považujeme za důležité pojmenovat v úvodu obecné principy našeho přístupu k oboru, k výuce, k žákům, k výtvarnému umění a umění vůbec, ke světu a člověku v něm. Jsou pro nás základním východiskem a promítají se do všech vyučovaných předmětů.

Výtvarná tvorba je pro nás způsobem, jak poznávat svět a sebe sama v něm. Učí nás vnímat svět v souvislostech, z různých úhlů pohledu, se zapojením všech smyslů. Vede nás k uvědomění si vnějšího a vnitřního zraku a k rozlišování obrazů vnějšího světa a vnitřních obrazů, vizí a snů. Zprostředkovává nám dva přístupy k poznávání světa. V situacích soustředění, ponoření, prožitku a úžasu poznáváme svět zevnitř. Využíváme-li odstup, nadhled a pojmenování jevů, poznáváme svět zvenku. Učí nás rozpoznávat dvě roviny světa: svět viditelný, smyslově poznatelný (svět k ověření) a svět neviditelný, tušený (svět k uvěření). A vede nás k poznání, že svět má svá tajemství, že ne všechna dokážeme rozluštit a že tajemství má své místo ve vesmíru i v umělecké tvorbě. A že je to tak v pořádku.

Skupinová výtvarná výchova rozvíjí schopnost vzájemné komunikace. Žák si všímá toho, co vytvořili druzí kolem něj, učí se jim naslouchat i sdělit, co sám vnímá, cítí a co si myslí. Vnímá odlišný výraz práce své, spolužáků a jiných výtvarných umělců, pojmenovává ho i svůj vztah k němu. Na základě této zkušenosti si uvědomuje mnohost pohledů, názorů a cest a jedinečnost cesty své. Žák mívá i příležitost pracovat v týmu, učí se spolupracovat, diskutovat, domlouvat se na záměru, plánu a způsobu provedení, argumentovat, naslouchat druhým i obhajovat své řešení.

Výtvarná výchova se dotýká rovněž umělecké komunikace, která v sobě zahrnuje vzájemné vztahy tvůrce, uměleckého díla a diváka. Dochází k jakémusi koloběhu, v němž se neustále střídají a doplňují procesy vnímání a vytváření. Žák se učí soustředit a vnímat své obrazy, představy, vize, nápady, myšlenky. Následně je ztvárňuje, zobrazuje, zachycuje, zpřítomňuje, vyjadřuje v nějaké výtvarné formě. A potom znovu vnímá, co vytvořil, ověřuje si čitelnost, sdělnost, srozumitelnost svého díla. Porovnává hotové dílo s původní představou, naslouchá i druhým divákům a vnímá, co oni objevili v jeho díle. Zjišťuje, že druzí můžou najít významy, které on sám jako autor do svého díla vědomě neukládal. Chápe tak, že komentáře druhých mohou být obohacením jeho díla a rozšířením jeho možností.

Výtvarná výchova je příležitostí k rozvíjení tvořivého myšlení žáků. Podporujeme u nich chuť a odvahu hrát si, experimentovat, hledat různá řešení a zkoušet nové cesty. Nebát se udělat chybu. Vedeme je k poznání, že chyba je důležitou zkušeností a krokem na cestě. Osobní zkušenost upřednostňujeme před předkládáním hotových návodů a jednoznačných řešení.

Při výtvarné tvorbě a při pozorování uměleckých děl se žáci učí rozpoznávat jejich obsah a formu, rozlišovat námět a téma díla. Postupně chápou, že stejné či podobné náměty můžou působit jiným výrazem a sdělovat tak jiný obsah. A že naopak stejné či podobné téma může být sděleno v různých námětech a různými formálními prostředky. A v tom že spočívá jedinečnost každého díla a jeho tvůrce. Uvědomují si, že pod povrchem díla je možné objevovat skryté významy, a že oni sami jako diváci mohou dílo dotvářet tím, co v něm sami objeví. A také poznávají, že ne vše může být hned a všem stejně srozumitelné.

Výše popsaná východiska se promítají do vzdělávacího obsahu výtvarného oboru, členěného do vzájemně provázaných oblastí Výtvarné tvorby a Recepce a reflexe výtvarného umění. V naší škole realizujeme základní studium I. a II. stupně ve studijním zaměření Všeobecná výtvarná tvorba a ve studijním zaměření Tvorba podle modelu, a to ve vyučovacích předmětech Plošná tvorba, Prostorová tvorba a v Předmětech volitelné tvorby.

V předmětu Plošná tvorba žáky učíme poznávat výtvarný jazyk, který se vyjadřuje body, liniemi, tvary, barvami a světlem. Hledáme prvky výtvarného jazyka v reálném světě (linie větvíček stromů, světlo pronikající vikýřem pudy...). Učíme žáky vnímat vlastnosti a různorodost těchto vyjadřovacích prostředků a pozorovat proměny jejich vztahů na obrazové ploše (otázky kompozice). Vedeme žáky k tomu, aby si nejdříve formou hry a experimentování výtvarný jazyk „osahávali“, později ho cíleně využívali k co nejuvýstižnějšímu výtvarnému vyjádření vlastního tvůrčího záměru, své vnitřní představy. Námětem výtvarné práce může být cokoli ze světa přírody či civilizace, svět mýtů a pohádek, svět našich emocí a prožitků. Zvláštní pozornost věnujeme zobrazování viděné skutečnosti (iluzivní, neiluzivní). Umožňujeme žákům pracovat různými výtvarnými technikami z oblasti kresby, malby a grafiky. Žáci se setkají i s oblastí písma.

V předmětu Prostorová tvorba se o něco mění vyjadřovací prostředky výtvarného jazyka. Ke slovu se hlásí třetí rozměr - místo bodu nastupuje plocha, na významu nabývá objem. Vedeme žáky k tomu, aby v tomto předmětu nevnímali pouze zrakem, ale i hmatem. Nejčastěji pracujeme s hlinou včetně její povrchové úpravy (leštění, glazování...). Dalšími oblíbenými materiály je papír, lepenka, drát, nitě, provazy, dřevo a špejle. Ze sádry žákům ukazujeme možnosti odlévání a vytváření forem. Učíme žáky kaširovat. Pomáháme jim zvládat práci s náradím a nejrůznějšími nástroji.

Předměty volitelné tvorby rozšiřují nabídku výtvarných činností o další oblasti včetně některých řemesel. Zahrnujeme do nich konceptuální tvorbu, sbírky, fotografii, film, loutkářství, scénografii, masku, textil a oděv, šperk, košíkářství, řezbářství, knižní vazbu a ruční papír. V široké škále činností, s nimiž se výběrově žáci seznámí, podporujeme jejich možnou budoucí profilaci a usnadníme jim volbu obsahu absolventské práce. V nižších ročnících vybírá volitelné předměty učitel, ve vyšších ročnících se na volbě podílí i žák. Ve volitelné náplni umožňujeme žákům nahlédnout do jiných uměleckých oblastí a pracovat více s jejich výrazovými prostředky (zvuk, hudba, pohyb, slovo, literární text).

Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění prostupuje všemi předměty, není zvlášť klasifikovaným předmětem. Snažíme se být žákům průvodci na cestě poznávání, vnímání a prožívání vizuálního díla, porovnáváme, jak jednotliví autoři výtvarně předávají své sdělení divákům, s jakými tématy se na nás obracejí. Sledujeme jak umělci pracují s výtvarným jazykem a konfrontujeme jejich postupy s hledáním vlastního výtvarného výrazu žakovských prací. Zařazováním výtvarných úkolů vedoucích k nefigurativnímu řešení se snažíme vést žáky k pochopení cest k tomuto způsobu uměleckého vyjádření. Organizujeme pro žáky výjezdy do muzeí, galerií a dílen, kde se žáci mohou setkat s originálem výtvarného díla, případně jeho autorem. Podporujeme žáky v tom, aby se v dospělosti neuzavírali před světem vizuálního umění, včetně toho nejsoučasnějšího a stali se citlivými a otevřenými návštěvníky výstav a výtvarných akcí.

Do výtvarného oboru přijímáme zájemce od 6 let věku na základě přijímacího řízení, které probíhá v červnu v učebnách výtvarného oboru. Termín přijímacího řízení vyhlášíme v květnu, a to na webových stránkách školy a v Choceňském zpravodaji.

Nově přijatí žáci starší šesti let jsou po úspěšném přijímacím řízení zařazeni, pokud možno, do skupiny žáků odpovídajícího věku.

Žáci ukončí poslední ročníky obou stupňů tvorbou absolventské práce, kterou vystaví na výstavě.

Ve výtvarném oboru vyučujeme na I. i II. stupni ve smíšených ročnících.

6.1 Přípravné studium – Studijní zaměření – Přípravná výtvarná výchova

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Plošná tvorba	1	1
Prostorová tvorba	0,5	0,5
Předměty volitelné tvorby: Loutkářství Maska Textil a oděv Šperk Knižní vazba	0,5	0,5

Poznámka :

Všechny předměty se vyučují v předmětových blocích časově řazených za sebou podle nutné návaznosti metodických kroků a tematické souvislosti. Vzhledem k časové náročnosti některých výtvarných postupů jsou hranice mezi hodinovými dotacemi jednotlivých předmětů dostupné v závislosti na tematickém plánu toho kterého školního roku.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Plošná tvorba

1. a 2. ročník

Žák:

- odvázně experimentuje s kreslířskými a malířskými nástroji a materiály
- dokáže zkoumat stopy a otisky různých nástrojů
- objevuje možnosti bodů, linií, tvarů, barev a písmen, jejich vztahy a proměny
- zaznamená smyslové vjemy, obrazy z vnějšího i vnitřního světa
- je schopen prezentovat své výstupy (např. formou výstavy, instalace, komentáře)

Prostorová tvorba

1. a 2. ročník

Žák:

- odvázně experimentuje s materiály a nástroji: hlína, plastelína, papír, karton, lepenka, drát, špejle, provaz
- dokáže zkoumat stopy a otisky různých předmětů a nástrojů v hlíně
- dokáže objevit možnost papíru vystoupit ze své plochy a dovede vytvořit prostorový objem nebo rozčlenit prostor
- všimne si proměny světla v souvislosti s proměnou prostoru, světla zvenku a zevnitř objektů, soch a nádob
- má zkušenost s modelováním dutého i plného tvaru (miska, zvířecí figura)
- je schopen prezentovat své výstupy (např. formou výstavy, instalace, komentáře)

Loutkářství

1. a 2. ročník

Žák:

- umí vytvořit jednoduchou plošnou loutku a oživit ji v akci, buď v plošném obraze nebo v jednoduchých papírových kulisách
- má zkušenost s tím, že obyčejný předmět se může stát divadelní postavou (tužka, krabička, špejle) a také krajinou, prostředím pro jednání postav (krabice, židle, stůl)
- má zkušenost s tím, že kreslířský či malířský nástroj (tužka, uhel, štětec, houba) se může stát divadelní postavou a následná kresba či malba je stopou po události

Maska

1. a 2. ročník

Žák:

- má zkušenost s tvorbou papírové masky nebo škrabošky, zakrývající pouze část obličeje jako prostředku ke hře s proměnou sebe sama

Textil a oděv

1. a 2. ročník

Žák:

- dokáže vnímat haptické vlastnosti textilních materiálů (hebkost, hrubost, lesk) a umí je použít v jednoduché textilní koláži nebo jako doplněk k pracím z jiných materiálů

Šperk

1. a 2. ročník

Žák:

- dovede experimentovat s přírodninami i výtvarným materiálem, umí z nich vytvářet barevné a tvarové kombinace, které by mohly sloužit ke zdobení člověka

Knižní vazba

1. a 2. ročník

Žák:

- umí poskládat listy do dvojlistů a poskládat dvojlisty do složky, propíchat hřbet a ušít notýsek

Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

Pro celistvost učebního obsahu předmětů studijního zaměření Přípravná výtvarná výchova zařazujeme výstupy Recepce a reflexe výtvarného umění, přestože tato vzdělávací oblast prostupuje všemi výše uvedenými předměty

Žák:

- na základě pozorování krajiny, soch a architektury v okolí školy a výtvarným zpracováním viděných motivů umí vidět své okolí jinými očima, než jsou oči běžného chodce
- má zkušenost s návštěvou výstavy
- chápe to, že stejný námět různí autoři zpracovali rozdílným způsobem a že jako divák má k různým zpracováním různý vztah (jinak na něj působí)
- má zkušenost s tím, že pod viditelným (slyšitelným) povrchem lze objevovat skryté významy, že on sám jako divák může dílo dotvářet tím, co v něm sám objeví

6.2 Základní studium

6.2.1 Studijní zaměření – Všeobecná výtvarná tvorba

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Plošná tvorba	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Prostorová tvorba	0,5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Předměty volitelné tvorby:											
Konceptuální tvorba											
Sbírky											
Film											
Loutkářství											
Scénografie											
Maska											
Textil a oděv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Šperk											
Knižní vazba											
Ruční papír											
Fotografie *)											
Košikářství *)											
Řezbářství *)											

Poznámka :

Všechny předměty se vyučují v předmětových blocích časově řazených za sebou podle nutné návaznosti metodických kroků a tematické souvislosti. Vzhledem k časové náročnosti některých výtvarných postupů jsou hranice mezi hodinovými dotacemi jednotlivých předmětů propustné v závislosti na tematickém plánu toho kterého školního roku. Mezi povinné předměty patří Plošná tvorba a Prostorová tvorba. Dále si žák může zvolit jeden z předmětů volitelné tvorby. Pokud si žádný z těchto volitelných předmětů nezvolí, navyšuje se mu časová dotace 0,5 hodiny k jednomu z povinných předmětů.

*) Předměty jsou volitelné od 4. ročníku I. stupně a jsou součástí předmětů volitelné tvorby.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Plošná tvorba

I. STUPEŇ:

1.–4. ročník

Žák:

- umí zacházet se základními kreslířskými a malířskými nástroji a materiály (tužka, uhlí, tuš, pastel, pero, štětec, tempera, akvarel) a využívá je při zobrazování zvolených námětů
- rozpozná výraz různých linií, tvarů a barev a využívá ho při tvorbě
- má zkušenost s tím, že různě vedená gesta ruky vytvářejí na papíře linky a skvrny různého výrazu
- rozpozná proměnlivost výrazu obrazu při různém uspořádání prvků v jeho ploše (kompozice)
- chápe rozdíl mezi plochou a prostorem
- dokáže se inspirovat vnějšími i vnitřními obrazy, i podněty z jiných uměleckých oblastí (slovem, zvukem, hudbou, pohybem, gestem)
- má zkušenost s klasickými náměty ve výtvarné tvorbě (figura, portrét, zátiší, krajina) a zároveň umí objevit a tvořivě zpracovat náměty neobvyklé
- má zkušenost s pozorováním předmětu (figury, krajiny) z různých úhlů pohledu, z dálky a zblízka, při různém osvětlení

5.–7. ročník

Žák:

- rozumí pojům kresba, malba, grafika a má zkušenost s jejich technikami
- rozumí pojům bod, linie, tvar, barva, plocha, prostor a užívá je jako stavební prvky výtvarných děl a tvořivě s nimi pracuje
- rozumí pojům rovnováha, nerovnováha, symetrie, asymetrie, kontrast, řád, chaos, vertikála, horizontála, diagonála, rytmus, struktura, ornament jako vyjádření vztahů a způsobu uspořádání jednotlivých stavebních prvků obrazu a dokáže je vědomě využít ve své tvorbě
- rozumí pojmu výraz a dokáže ho pojmenovat a záměrně hledat při své tvorbě
- chápe souvislost mezi vnitřním pocitem autora, gestem jeho ruky a výslednou linií či skvrnou na papíře a má zkušenost s takovým záznamem
- má zkušenost s iluzivním zobrazováním – jako projevem snahy zachytit prostorový vjem na dvourozměrné ploše: modelace objemu tělesa světlem a stínem, lineární a barevná perspektiva, zmenšování objektů v dálce
- dokáže si zvolit formát pro svůj obraz a umístit tvar do formátu, chápe, že poměr velikosti tvaru a formátu a způsob jeho umístění ovlivňuje celkový výraz obrazu
- rozumí pojmu proporce, má zkušenost s proměnou proporcí tvaru, s deformací a dokáže pojmenovat proměnlivý výraz
- chápe princip postupu od celku k detailu a dokáže si promyslet na začátku práce celkovou kompozici či tvar svého obrazu
- rozumí pojům znak, symbol a vědomě s nimi pracuje
- zná princip vývoje písma jako cesty od obrázků k jednoduchým znakům
- dokáže zjednodušit tvar nějakého předmětu či figury do podoby jednoduchého znaku

Prostorová tvorba

1.–4. ročník

Žák:

- má zkušenost se základními materiály a nástroji vhodnými k členění prostoru a k vytváření prostorových objektů: hlína, sádra, papír, karton, lepenka, kaširovaný papír, drát, špejle
- rozlišuje plochu a prostor, vnější a vnitřní prostor, všímá si vztahu hmoty, prostoru a světla
- má zkušenost s tvarováním sochy z jednoho kusu materiálu (vytahování z hlíny) i s vytvářením prostorových objektů spojováním jednotlivých pevných částí (princip stavebnice) a s členěním prostoru pomocí stěn, zdí a pater (bludiště, domečky, modely inspirované architekturou)
- má zkušenost s modelováním nádoby, zvířecí a lidské figury
- dokáže se inspirovat modelem i vytvářet volné práce z představy

5.–7. ročník

Žák:

- rozumí pojům plocha, prostor, vnitřní a vnější prostor, objem, reliéf, socha, architektura
- má zkušenost s různými způsoby vytváření prostorových objektů, např. s modelováním, tvarováním na kostru, kaširováním na formu, odléváním do sádrových forem, tvarováním linie v prostoru, tvarováním plochy v prostoru, spojováním pevných dílů, předmětů
- má zkušenost s různými způsoby modelování nádoby, např. s modelováním z hliněného plátu do formy, tvarováním v ruce, s lepením stěn z plátů, stáčením stěn z válečků do spirály
- modeluje lidskou a zvířecí figuru a hlavu, geometrické i organické tvary, buduje a člení vnitřní prostor, vytváří modely inspirované architekturou
- má zkušenost s reliéfní redukcí výšek
- rozumí pojům rovnováha, nerovnováha, symetrie, asymetrie, kontrast, řád, chaos, vertikála, horizontála, diagonála, rytmus, struktura, ornament jako vyjádření vztahů a

způsobu uspořádání jednotlivých stavebních prvků sochy, objektu či budovy a dokáže je vědomě využít ve své tvorbě

- rozumí pojmu výraz a dokáže ho pojmenovat a záměrně hledat při své tvorbě
- chápe princip postupu od celku k detailu a dokáže si promyslet na začátku práce celkovou kompozici či tvar svého objektu, sochy či stavby
- ve figurativní sochařské tvorbě rozlišuje popisné a stylizované zobrazení a dokáže složitý tvar zjednodušit do podoby prostorového znaku

Konceptuální tvorba

1.–4. ročník

Land-art

Žák:

- reaguje na (nejen) přírodní prostor, a ozvláštňuje ho (např. obrazce z podzimního listí), vlastní výtvarné dílo s ním dává do kontextu

Body-art:

Žák:

- využívá své tělo nebo jeho části jako základní prvek výtvarného díla – (např. barvení částí těla do barvy s vybraným prostorem – maskování, mimikry)

5.–7. ročník

Žák:

- má povědomí o tom, že umělecké dílo nemusí mít nutně materiální charakter, může jím být i myšlenka a jakákoli forma sdělení myšlenky je možná
- uvědomuje si, že osvobozením díla od hmotné podoby může jít konceptuální umělec za hranice možného, proto stačí informace o plánovaném díle

Land-art:

Žák:

- dokáže reagovat na přírodní prostor, vytvářet na místě díla z dostupného materiálu, kterými vstupuje s místem do dialogu
- zasahuje do tohoto prostoru, zasazuje do něj vlastní dílo, přičemž pracuje se změnou měřítka, s kontrastem přírodního a umělého, nebo harmonií přírodního s přírodním

Body-art:

Žák:

- experimentuje s otisky těla, přičemž tělo je nástrojem i prostorem tvorby - využívá tělo jako ožvlou sochu

Akční tvorba:

Žák:

- se podílí na plánování, přípravě, popř. se účastní happeningu – události, hry, děje probíhajícího v čase ve více či méně veřejném prostoru, jehož smyslem je narušení běžného dění v místě, oživení stereotypu

Sbírký

1.–4. ročník

Žák:

- je schopen shromáždit sbírku jednotlivin podle zadaného kritéria (např. na základě podobnosti tvaru, shody barvy...)

5.–7. ročník

Žák:

- je schopen shromáždit sbírku jednotlivin podle několika zadaných kritérií (na tematickém základě, na základě asociací, neobvyklosti a podivnosti – kabinety kuriozit), volbu předmětů komentuje

Fotografie

5.–7. ročník

Žák:

- prostřednictvím digitálních fotografických záběrů výtvarně vidí a cíleně zaznamená výseky skutečnosti (naš svět a v něm body, linie, tvary, barvy, světla a stíny)
- vnímá struktury, materiály a jejich vlastnosti (např. prosvítání, odlesky...), vědomě najde jejich vztahy, a tak užívá prvky výtvarného jazyka
- sleduje dobré kompoziční řešení záběrů
- vědomě pracuje s celkem, detailem, následně s výřezem
- vzniklé fotografie druhotně žánrově třídí a přiřazuje např. k reklamní, žánrové, módní... fotografii
- nachází nebo komponuje předměty, prostory, objekty, materiály, které nasvěcuje, a sleduje proměnu (deformaci) tvaru a atmosféry s proměnou světla
- fotograficky dokumentuje výtvarné akce, dočasné práce a instalace
- pomocí fotografického hledáčku najde motiv pro následnou práci v jiné výtvarné technice
- sestaví foto-komiks - příběh ve sledu fotografií
- vytvoří fotografii inspirovanou reprodukcí obrazu

Film

1.–4. ročník

Žák:

- dokáže zaznamenat příběh formou komiksových oken
- má zkušenost s filmovou animací (kresba, malba, plastelína, hlína, plošný obrázek, jednoduchá prostorová loutka) a chápe princip skládání jednotlivých statických obrázků a proměnu v pohyblivý film

5.–7. ročník

Žák:

- umí zaznamenat scénář formou komiksu
- zná pojmy detail a celek a využívá je při záznamu příběhu
- ve spolupráci s učitelem a dalšími spolužáky dokáže vytvořit jednoduchý film (animovaný, hraný, dokumentární záznam nějaké události...)
- má zkušenost s ozvučením filmu, dokáže vytvořit jednoduchý zvukový plán k filmovým obrazům

Loutkářství

1.–4. ročník

Žák:

- umí vytvořit plošnou loutku, jednoduché kulisy a spolupracovat s ostatními při tvorbě jednoduché divadelní akce či pohyblivého obrazu
- má zkušenost se stínovou loutkou, umí vytvořit jednoduchou stínoherní akci
- umí oživit předmět pohybem i zvukem, objevuje charakterové vlastnosti věcí jako divadelních postav
- dokáže využít prostředí a běžné předměty jako krajinu pro loutkářské akce
- umí oživit tužku, štětec či jiné výtvarné nástroje jako jednající postavy (pohybem i zvukem)

5.–7. ročník

Žák:

- všechny předchozí zkušenosti a dovednosti užívá v týmu, dokáže spolupracovat při objevování a vytváření divadelních postav, jejich charakterů a vztahů
- je schopen objevit, zkoumat a využít další technické možnosti a druhy loutek (pohyblivé prvky u plošných loutek, marioneta, spodová loutka, maňásek)

Scénografie

1.–4. ročník

Žák:

- vytvoří jednoduchý prostor pro část příběhu, text dětské básničky, písničky jako obraz prostředí (prostor může být použit jako kulisa pro divadelní ztvárnění)

5.–7. ročník

Žák:

- vytvoří scénérie inspirované přírodním prostorem, prostorem budovaným člověkem, prostorem mýtickým nebo odkazujícím na existenci v budoucnosti, prostorem původně dvojrozměrného obrazu
- pracuje s osvětlením
- je schopen vytvořit atmosféru scény

Maska

1.–4. ročník

Žák:

- vytvoří papírovou nebo kaširovanou obličejovou masku s plastickými částmi
- při konečné úpravě využívá kombinace malířských technik s prací s jinými materiály (příze, provaz, kůže, peří,...)
- vnímá masku jako možnost proměny
- má povědomí o užívání masek k magickým obřadům (inspirace africkou, americkou, asijskou maskou) nebo k divadelním představením (antika)
- dokáže čerpat z vlastní zkušenosti s domácí tradicí masopustních masek

5.–7. ročník

Žák:

- při tvorbě masky dokáže respektovat parametry lidské tváře nebo naopak pracovat vědomě s jejich nadsázkou, případně deformací pro vyjádření zamýšleného výrazu
- má zkušenost s „maskováním“- maskou bez masky, líčením líčidly a barvami na obličej jako tématický spoj s nadpřirozeným světem, nebo odkaz na rituální líčení, či maskování ve smyslu utajení (mimikry zvířat, maskování vojáků a bojovníků)

Textil a oděv

1.–4. ročník

Žák:

- textilem dotvoří prostorové práce z jiných materiálů
- zvládne jednoduché šití
- zvládne techniku vyvazované batiky, malby na hedvábí technikou zapouštění barev do mokrého podkladu
- vyrobí jednoduché sádrové razítko k potiskování barvené látky a jeho užitím si uvědomuje zákonitosti vzniku opakujícího se vzoru
- má zkušenost s přípravnými technikami ke tkaní plátňovou vazbou na lepenkovém rámu (papírový materiál nebo hadrový provaz), ví o pojmech osnova a útek

5.–7. ročník

Žák:

- umí vytvořit na látku batiku prošíváním skladů nebo krytím voskem
- zvládne utkat malý gobelín či ručně vyvázat koberec na lepenkovém nebo dřevěném rámu, ví o existenci různých druhů vazeb
- zvládá malbu na hedvábí na suchý podklad s oporou kontury
- vyrobí šablony na tupování nebo stříkání barvy (popř. odbarvovače) na textil
- zná rozdíl mezi umělými a přírodními materiály (ví z jakých přírodních surovin jsou vyrobeny), dokáže postihnout rozdíl mezi ruční prací a strojovou výrobou
- z vlastní zkušenosti odvodí funkce oděvu a konfrontuje je s funkcemi oděvu v minulosti
- ví o rozdílu mezi konfekcí a autorskou tvorbou, zná pojem móda
- navrhne a vytvoří oděvní doplněk případně části oděvu, s proměnou sebe sama, s proměnou oděvu na základě improvizací z kusů látek a různých materiálových doplňků (ztvární lidské charaktery, literární postavy...)
- dokáže experimentovat s netradičními materiály pro oděv (papír, přírodniny, kov, plast, různé odpadové materiály...)

Šperk

1.–4. ročník

Žák:

- vytvoří drobná díla, v nichž využívá znalosti materiálů a technik z jiných předmětů – pálená, povrchově upravovaná hlína v kombinaci s kůží nebo provazem, textilní materiál, drát, skleněné a dřevěné korálky, netradiční materiály

5.–7. ročník

Žák:

- vytvoří šperk a určí příležitost k jeho použití i kombinaci s oděvem
- má při vytváření vlastního šperku povědomí o historicky používaných šperkařských materiálech (drahé kovy, kameny, sklo, perly, smalt), o specifickém výběru materiálu a o přístupu ke zdobení v lidovém prostředí a v životě přírodních národů

Košikářství

5.–7. ročník

Žák:

- má zkušenost se základním košíkářským materiálem a nářadím, chápe princip vyplétání dna a stěny (osnovní a vyplétací pruty) a dokáže uplést jednoduchou ošatku

Řezbářství

5.–7. ročník

Žák:

- má zkušenost se základním řezbářským materiálem a nářadím, chápe princip tvorby sochy ubíráním hmoty
- dokáže pomocí nožů a dlát opracovat jednoduchý tvar, případně vytvořit objekt spojováním jednotlivých opracovaných tvarů (i jiných než dřevěných prvků)

Knižní vazba

1.–4. ročník

Žák:

- umí poskládat listy do dvojlistů a poskládat dvojlisty do složky, propíchat hřbet a ušít notýsek
- zná další způsoby vytváření knihy: japonská vazba, leporelo

5.–7. ročník

Žák:

- zná princip výroby papíru a jeho souvislost se směrem vláken papíru
- rozumí pojmům: gramáž papíru, (papír, karton, lepenka), lámání papíru, list-dvojlíst-složka
- zná způsob sešívání dvojlístů ve složkách – šití ve hřbetu a sešívání jednotlivých listů – japonská vazba
- umí poskládat papír do leporela
- umí nařezat, slepit a potáhnout desky

Ruční papír

1.–4. ročník

Žák:

- ví o postupu výroby papíru a má zkušenost s výrobou recyklovaného papíru

5.–7. ročník

Žák:

- rozumí principu výroby papíru (suroviny, příměsi, papírovina, síto, odvodnění, lisování)
- má zkušenost s výrobou recyklovaného papíru
- s vytvořenými listy dál tvořivě pracuje, případně je kombinuje s jiným materiálem

Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

Pro celistvost učebního obsahu předmětů studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba zařazujeme výstupy Recepce a reflexe výtvarného umění, přestože tato vzdělávací oblast prostupuje všemi výše uvedenými předměty.

1.–4. ročník

Žák:

- najde inspiraci pro vlastní tvorbu ve výtvarných dílech umělců různých míst, epoch a dobových směrů, rovněž i v dílech literárních a hudebních
- umí vyhledat (v reprodukcích knih a katalogů) díla, která svým námětem nebo formou jsou blízká jeho vlastnímu dílu
- má zkušenost s různými možnostmi zpracování téhož námětu či s různými možnostmi využití stejné techniky
- chápe, že různou formou lze sdělovat stejný obsah (aniž by používal dané pojmy), a zároveň že každá forma má svůj osobitý výraz a dokáže ho pojmenovat
- má zkušenost s návštěvou galerie
- vnímá krajinu, architekturu a sochy v okolí školy a města, vybírá si motivy, inspiruje se jimi pro svou tvorbu, pojmenuje jejich výraz a svůj vztah k nim

5.–7. ročník

Žák:

- má povědomí o tom, že umělecká díla jednotlivých oblastí, epoch a skupinových směrů mají jisté společné rysy po formální i obsahové stránce
- vnímá je, pojmenovává jejich výraz, inspiruje se jimi
- zná, vnímá a využívá výrazové prostředky výtvarného umění (i jiných uměleckých oborů)
- rozumí pojmům bod, linie, tvar, barva, plocha, prostor, zvuk, tón, gesto, pohyb, slovo a chápe je jako stavební prvky uměleckých děl
- má-li možnost volby, dokáže si vybrat způsob sdělení, který je mu nejbližší, nebo který považuje pro sdělení daného obsahu za nejuvýstižnější
- uvědomuje si, že i díla stejného námětu zpracovaná stejnou formou působí různým výrazem a v tom že spočívá jedinečnost každého díla i jeho tvůrce

- uvědomuje si, že pod povrchem díla je možné objevovat skryté významy
- má zkušenost s návštěvou galerie a s tvořivým zpracováním vjemů a zážitků z uměleckých děl
- vnímá krajinu, architekturu a sochy v blízkém regionu, vybírá si motivy, inspiruje se jimi pro svou tvorbu, pojmenovává jejich výraz a svůj vztah k nim

II. STUPEŇ

Plošná tvorba

1.–3. ročník

Žák:

- rozumí pojmům výraz, výrazové prostředky, kompozice, obsah a forma, námět a téma, figurativní a nefigurativní tvorba a vědomě je používá ve své tvorbě
- zná principy lineární a barevné perspektivy
- rozpozná proporce, deformace tvaru
- využívá zvětšení a zmenšení tvaru, vizování, volbu formátu, detail a celek
- dokáže vybrat motiv, umístit ho do formátu
- využívá modelace objemu v kresbě i malbě
- dokáže graficky upravit text
- samostatně řeší výtvarné problémy, volí téma, námět i techniku díla

4. ročník

Žák:

- rozlišuje plošné a prostorové způsoby zobrazování a jejich výrazové možnosti (i v souvislosti s různým způsobem zobrazování v dějinách výtvarné kultury)
- rozlišuje různé způsoby zobrazování podle míry věrnosti pozorované skutečnosti (iluzivní a popisné zobrazení, zjednodušení, stylizace, symbol, znak, metafora)
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Prostorová tvorba

1.–3. ročník

Žák:

- rozumí pojmům výraz, výrazové prostředky, kompozice, obsah a forma, námět a téma, figurativní a nefigurativní tvorba a vědomě je používá ve své tvorbě
- rozlišuje různé způsoby zobrazování podle míry věrnosti pozorované skutečnosti (iluzivní a popisné zobrazení, zjednodušení, stylizace a znak)
- má zkušenost s vytvářením sochy podle modelu při zachování jeho velikosti, zvětšení či zmenšení tvaru, se zachováním proporcí, i s deformací tvaru
- rozlišuje tvary jednoduché a členité, klidné a dynamické, geometrické a organické, vyhloubené a vypouklé a vědomě jejich možnosti využívá při své tvorbě
- samostatně řeší výtvarné problémy, volí téma, námět i techniku

4. ročník

Žák:

- je schopen posoudit své dílo v kontextu vlastního tvůrčího růstu
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Konceptuální tvorba

1.–3. ročník

Akční tvorba:

Žák:

- vytvoří plán popř. veřejně uskuteční performanci - tvůrčí čin ve skutečném čase a přirozeném prostředí, spojující postupy divadelní, taneční, hudební, literární a výtvarné

4. ročník

Žák:

- v diskusi osvětlí svůj záměr a zhodnotí vyústění akce (ve vztahu k vlastním očekáváním a k reakci veřejnosti)
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Land-art:

1.–3. ročník

Žák:

- dokáže vědomě pracovat s krajinnými a přírodními prvky, přičemž reaguje na jejich charakter
- při tvorbě v přírodním prostoru dovede využít nejen to, co v krajině vidí, to, v jakých souvislostech o ní přemýšlí, ale i to, co o ní ví

4. ročník

Žák:

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Body-art:

1.–3. ročník

Žák:

- užívá tělo nejen jako místo a prostředek tvorby, ale i jako zdroj nové zkušenosti
- je schopen o této nové zkušenosti mluvit při diskusi v kolektivu

4. ročník

Žák:

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Instalace:

1.–3. ročník

Žák:

- je schopen připravit pro vybraný prostor kupením, vrstvením, opakováním sestavu výtvorů nebo předmětů, která nese význam (obsah)
- prověří v kolektivní diskusi, zda obsah, který instalaci vtiskl, je čitelný pro diváka

4. ročník

Žák:

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Sbírky

1.–3. ročník

Žák:

- samostatně shromáždí sbírku jednotlivin podle vlastních kritérií, třídí ji do podskupin, volbu předmětů komentuje a obhájí

4. ročník

Žák:

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Fotografie

1.–3. ročník

Žák:

- samostatně pracuje na vlastních fotografických řadách a cyklech svázaných tematicky nebo mapováním určitého výrazového prostředí
- orientuje se v druzích fotografické tvorby a vybere si některý druh, kterému se věnuje soustředěně (výtvarná, reportážní, dokumentární, reklamní, módní fotografie)

4. ročník

Žák:

- komponuje fotografie s inspirační oporou na vybrané umělecké slohy, směry či tvorbu vybraných umělců
- má povědomí o významných českých fotografech
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Film

1.–3. ročník

Žák:

- umí vytvořit obrazový scénář
- rozumí pojmům celek, polocelek a detail a používá je při tvorbě scénáře
- zaznamená různé úhly pohledu na zobrazovanou situaci
- vytvoří zvukový scénář a realizuje ho
- má zkušenost s prací s filmovou kamerou, s vedením záběru
- má zkušenost s prací s počítačovým programem – střih, zvuk, titulky
- rozlišuje film animovaný, loutkový, ploškový, kreslený, hraný, dokumentární, film jako příběh a film jako záznam události
- rozumí pojmům námět, téma, scénář, režie, střih

4. ročník

Žák:

- spolupracuje v týmu, je schopen domluvit se na záměru, námětu, prostředcích, postupu a je schopen najít si v týmu svou roli
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Loutkářství

1.–3. ročník

Žák:

- oživí vytvořené i improvizované loutky (pohybem i zvukem)
- zná a využívá principy smyslových vjemů loutek, fází akce, vytvoří charaktery postav a vztahy mezi více postavami
- dokáže vystavět loutkovou etudu s pointou
- spolupracuje v týmu

4. ročník

Žák:

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Scénografie

1.–3. ročník

Žák:

- navrhne a vytvoří scény inspirované vztahy mezi lidmi a dramatickými životními situacemi s užitím symboliky tvarů a barev
- vnímá světlo jako samostatný prvek, kterým se dá budovat divadelní prostor

4. ročník

Žák:

- má povědomí o nejvýznamnějších osobnostech našeho scénografického výtvarnictví a o některých typech divadelního prostoru (např. antický amfiteátr, barokní kukátko)
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Maska

1.–3. ročník

Žák:

- při vlastní tvorbě vnímá masku v širších souvislostech jako změnu sebe sama, vyjádření určitého lidského charakteru nebo naopak prostředek schování sebe sama před ostatními lidmi

4. ročník

Žák:

- si při tvorbě masky uvědomuje, že do práce na ní vstupují sociální a kulturně historické kontexty (např. symbolika barev, čitelnost grimas)
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Textil a oděv

1.–3. ročník

Žák:

- samostatně navrhuje textil nebo oděv na zadané nebo vlastní téma a realizuje je adekvátní technikou
- využívá vlastní zpracování textilu k tvorbě oděvních částí
- zná vazbu keprovou a atlasovou
- umí ručně utkat vzorek dvojvazného kelimu

- při tvorbě oděvu pracuje s fenoménem originality jako protipólu k většinové unifikaci oděvu ovlivněnou módními vlnami (oděv jako výtvarný artefakt)
- vyjadřuje pomocí tvorby oděvu svoji identitu

4. ročník

Žák:

- má povědomí o proměnách oděvu v jednotlivých slohových a historických obdobích, o odlišnostech daných kulturou, klimatem, dostupností surovin
- má povědomí o tvorbě autorských modelů a modelových kolekcí oděvních návrhářů, v souvislosti s tím uvažuje o „nositelnosti“ oděvu
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Šperk

1.–3. ročník

Žák:

- dokáže vytvořit šperk ze samostatně vybraného materiálu, a to ve smyslu užitého uměleckého předmětu nebo jako samostatný artefakt, blížící se vyzněním spíše volné tvorbě

4. ročník

Žák:

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Košikářství

1.–3. ročník

Žák:

- má zkušenost se základním košíkářským materiálem a nářadím, chápe princip vyplétání dna a stěny (osnovní a vyplétací pruty) a dokáže uplést ošatku
- základní principy, které pochopil, dokáže použít i při volné tvorbě s využitím košíkářské techniky, či její kombinací s dalším materiálem (dřevo, hlína, lepenka)

4. ročník

Žák:

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Řezbářství

1.–3. ročník

Žák:

- má zkušenost se základním řezbářským materiálem a nářadím, chápe princip tvorby sochy ubíráním hmoty, má zkušenost s různou kvalitou řezu ve vztahu směru řezu a směru vláken
- dokáže pomocí nožů a dlát opracovat jednoduchý tvar, případně vytvořit objekt spojováním jednotlivých opracovaných tvarů (i jiných než dřevěných prvků)

4. ročník

Žák:

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Knižní vazba

1.–3. ročník

Žák:

- zná princip výroby papíru a jeho souvislost se směrem vláken papíru
- rozumí pojmům gramáž papíru, (papír, karton, lepenka), lámání papíru, list-dvojlist-složka
- zná způsob sešívání dvojlistů ve složkách, šití ve hřbetu a sešívání jednotlivých listů – japonská vazba
- umí poskládat papír do leporela
- umí nařezat, slepit a potáhnout desky
- dokáže sešít knižní blok a vlepit ho do desek

4. ročník

Žák:

- je schopen vytvářet svoje vlastní knižní vazby či objekty na základě zkušeností z tohoto předmětu a jejich kombinací s jinými výtvarnými technikami
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Ruční papír

1.–3. ročník

Žák:

- rozumí principu výroby papíru (suroviny, příměsi, papírovina, síto, odvodnění, lisování)
- má zkušenost s výrobou recyklovaného papíru
- s vytvořenými listy dál tvořivě pracuje, kombinuje je s jiným materiálem

4. ročník

Žák:

- na základě první zkušenosti vymyslí vlastní projekty, dokáže kombinovat knihařské řemeslo s objektovou, akční či konceptuální tvorbou a pracovat s myšlenkou času, proměny, recyklace...
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

Pro celistvost učebního obsahu předmětů studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba zařazujeme výstupy Recepce a reflexe výtvarného umění, přestože tato vzdělávací oblast prostupuje všemi výše uvedenými předměty.

1.–3. ročník

Žák:

- orientuje se v hlavních rysech vývoje uměleckých slohů a směrů
- rozlišuje pojmy originál a reprodukce uměleckého díla

- má zkušenost s výrazovými prostředky současného výtvarného umění
- rozumí pojmům obsah, forma, námět, téma, výraz, výrazové prostředky
- chápe princip konceptuálního umění, které v extrémní podobě uvažuje o čisté myšlence bez formy
- rozumí pojmům figurativní a nefigurativní tvorba
- dokáže rozlišit námět a téma v uměleckém díle
- chápe, že stejné či podobné náměty můžou působit jiným výrazem a sdělovat tak jiná témata a že naopak stejné téma může být sděleno v různých (figurativních i nefigurativních) námětech a různými formálními prostředky
- má-li možnost volby, vybírá si prostředky sobě a svému tématu nejbližší

4. ročník

Žák:

- dokáže si samostatně vybrat téma své práce, zvolit vhodné výrazové prostředky, práci obhájit a prezentovat na veřejnosti
- umí využít při vnímání a hodnocení svého okolí (dům, město, krajina) zkušenost a citlivost získané vlastní výtvarnou prací a setkáváním s výtvarným uměním
- dokáže v nabídce regionálních, domácích (popř. zahraničních) kulturních akcí najít pro sebe ty nejzajímavější a je ochoten podělit se v diskusi o své postřehy a svůj zážitek

6.2.2 Studijní zaměření – Tvorba podle modelu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Plošná tvorba	1	1,5	1,5	1,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Prostorová tvorba	0,5	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Předměty volitelné tvorby: Konceptuální tvorba	0,5	0,5	0,5	0,5	*)	*)	*)	*)	*)	*)	*)
Sbírky											
Film											
Loutkářství											
Scénografie											
Maska											
Textil a oděv											
Šperk											
Knižní vazba											
Ruční papír											
Fotografie **)											
Košikářství **)											
Řezbářství **)											

Poznámky :

Všechny předměty se vyučují v předmětových blocích časově řazených za sebou podle nutné návaznosti metodických kroků a tematické souvislosti. Vzhledem k časové náročnosti některých výtvarných postupů jsou hranice mezi hodinovými dotacemi jednotlivých předmětů prostupné v závislosti na tematickém plánu toho kterého školního roku.

Studijní zaměření Tvorba podle modelu si žáci mohou zvolit od 5. ročníku I. stupně.

*) Pro studijní zaměření Tvorba podle modelu je na I. i II. stupni výběr a realizace práce z náplně předmětů volitelné tvorby dobrovolná. Pokud se žák rozhodne pro realizaci práce v některém z předmětů volitelné tvorby, zmenší se týdenní hodinová dotace v předmětu Plošná tvorba o 0,5 hodiny. Tento časový prostor bude věnován na tvorbu ve vybraném volitelném předmětu.

**) Předměty jsou volitelné až od 5. ročníku I. stupně a jsou součástí předmětů volitelné tvorby s dotací 0,5 (vztahuje se k nim poznámka *).

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Plošná tvorba, Prostorová tvorba, Předměty volitelné tvorby

I. STUPEŇ

1.–4. ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy pro 1.- 4. ročník studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

Plošná tvorba

5.–7. ročník

Žák:

- rozumí pojmům kresba, malba, grafika a má zkušenost s jejich technikami
- rozumí pojmům bod, linie, tvar, barva, plocha, prostor a vnímá je jako stavební prvky výtvarných děl a tvořivě je používá
- rozumí pojmům výraz, rovnováha, nerovnováha, symetrie, asymetrie, kontrast, řád, chaos, vertikála, horizontála, diagonála, rytmus, struktura, ornament a chápe je jako vyjádření vztahů a způsobu uspořádání jednotlivých stavebních prvků obrazu
- rozumí pojmům znak, symbol a vědomě je použije
- umí si správně postavit model (dobře kompozičně sestavit zátiší) pro studijní práci a adekvátně ho nasvítit, aby podpořil modelaci
- adekvátně zvolí formát, respektuje ho, dbá na správné usazení motivu do jeho rámce
- v kresbě využívá modelaci světlem a stínem, dbá na jejich zákonitě střídání při budování plasticity modelu

- v černobílé kresbě má na paměti, že kromě stínů a světél zprostředkovává i barevnost modelu
- zná základy perspektivního zobrazování rotačních a kubických těles (v protikladu od perspektivy významové)
- v zobrazení umí zachovávat poměry a proporce modelu, umí je poměřit technikou vizování
- v zobrazení dokáže zachovávat funkčnost a logickou stavbu modelu
- ztvární drapérii podle svých individuálních schopností
- je schopen postupovat od celku k detailu
- dokáže pracovat se šrafurou
- v pastelů a malbě dovede využít optické působení barev pro výstavbu prostoru ve dvojrozměrném zobrazení (teplé – studené, syté – ředěné, kontrasty doplňkových barev)
- umí se vyjádřit ve valérové malbě
- má zkušenost se stylizací, s cestou od iluzivního zobrazení ke zjednodušení, zkratce, znaku
- je schopen autokorekce, zná kritéria podle kterých vyhledává případné nesrovnalosti ve výtvarném ztvárnění skutečnosti
- se ve skupině aktivně podílí na dílčích i konečných korekcích a na diskusích nad dílem

Prostorová tvorba

5.–7. ročník

Žák:

- rozumí pojům plocha, prostor, vnitřní a vnější prostor, objem, reliéf, socha, architektura
- má zkušenost s modelováním – přidáváním měkké, tvárné hmoty (hlína, modelína), ubíráním hmoty dlátem, nožem (sádra, sádropísek)
- zvládá modelovat podle modelu při zachování jeho tvarové charakteristiky
- dodržuje vzájemné poměry s proměnou měřítka
- má zkušenost s modelováním nádoby a modelováním reliéfu (ví o problému redukce výšek)
- rozumí pojům rovnováha, nerovnováha, symetrie, asymetrie, kontrast, řád, chaos, vertikála, horizontála, diagonála, rytmus, struktura, ornament, vnímá je jako vyjádření vztahů a způsobu uspořádání jednotlivých stavebních prvků sochy, objektu či budovy a dokáže je vědomě využít ve své tvorbě
- rozumí pojmu výraz
- chápe princip postupu od celku k detailu a dokáže si promyslet na začátku práce celkovou kompozici či výsledný tvar
- ve figurativní sochařské tvorbě rozlišuje popisné a stylizované zobrazení a dokáže složitý tvar zjednodušit do podoby prostorového znaku

Předměty volitelné tvorby

5.–7. ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy volitelných předmětů pro 5.-7. ročník studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

Pro celistvost učebního obsahu předmětů studijního zaměření Tvorba podle modelu zařazujeme výstupy Recepce a reflexe výtvarného umění, přestože tato vzdělávací oblast postupuje všemi výše uvedenými předměty.

Výstupy jsou shodné s výstupy této oblasti pro studijní zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

II. STUPEŇ

Plošná tvorba

1.–3. ročník

Žák:

- rozumí pojmům výraz, výrazové prostředky, kompozice, obsah a forma, námět a téma, figurativní a nefigurativní tvorba a vědomě je využívá ve své tvorbě zná principy lineární a barevné perspektivy
- rozlišuje plošné a prostorové způsoby zobrazování a jejich výrazové možnosti (i v souvislosti s různým způsobem zobrazování v dějinách výtvarné kultury)
- rozpozná proporce, deformace tvaru
- využívá zvětšení a zmenšení tvaru, vizování, volbu formátu, detail a celek
- dokáže vybrat motiv, umístit ho do formátu
- dokáže graficky upravit text
- dovede kvalitněji zobrazit viděný svět
- dovede využívat modelace objemu v kresbě i malbě
- ví, že i práce podle modelu v sobě nese individuální rozdíly ve výrazu a rukopisu
- klade důraz na citlivost a kvalitu linie
- je schopen kresbou charakterizovat materiálovou a fyzikální podstatu modelu (měkkost, tíha, lesk, průsvitnost...)
- kreslí architekturu, její detaily jak v exteriéru tak interiéru
- zachycuje menší urbanistické celky, přičemž důsledně dbá na pravidla perspektivního zobrazení

4. ročník

Žák:

- má zkušenost se zobrazením lidské figury (statické, v pohybu) a portrétu
- má přehled o vývoji zobrazení lidské figury v dějinách umění (vliv kánonů, náboženských pravidel...)
- uplatňuje znalost základních proporcí lidské figury a jejich rozdílů u dospělých a dětí
- má povědomí o opěrné a svalové soustavě
- rozlišuje různé způsoby zobrazování podle míry věrnosti pozorované skutečnosti (iluzivní a popisné zobrazení, zjednodušení, stylizace, symbol a znak, metafora)
- samostatně přistupuje k náplni výuky ve výběru námětů a techniky s ohledem na vlastní (popř. profesní) směřování
- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Prostorová tvorba

1.–3. ročník

Žák:

- je schopen vytvořit hliněnou plastiku podle sádrového nebo živého modelu, zachovat její proporce, případně poměry při zmenšování

4. ročník

Žák:

- je schopen proměny přístupu k modelu v závislosti na dosažení určitého výrazu – deformace tvaru, groteska...
- dokáže proměňovat přístup k výstavbě prostorového díla stylizací inspirovanou různými historickými obdobími v dějinách umění, využije k tomu i méně tradiční materiály

- dokáže nasbírané zkušenosti využít a samostatně je aplikovat do procesu vlastní tvorby, pokud se rozhodne v tomto předmětu vytvořit absolventskou práci
- svoji práci dokáže realizovat, slovně obhájit a prezentovat na veřejnosti

Předměty volitelné tvorby

Výstupy jsou shodné s výstupy volitelných předmětů pro 1.–3. a 4. ročník II. stupně studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

Pro celistvost učebního obsahu předmětů studijního zaměření Tvorba podle modelu zařazujeme výstupy Recepce a reflexe výtvarného umění, přestože tato vzdělávací oblast prostupuje všemi výše uvedenými předměty.

Výstupy jsou shodné s výstupy této oblasti pro 1.–3. a 4. ročník II. stupně studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

6.3 Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno žákům s hlubokým zájmem o obor a žákům mimořádně nadaným. Žáci mohou do tohoto typu studia nastoupit od 6. ročníku I. stupně. Studium je realizováno týdně ve dvou blocích: základním a rozšiřujícím. Těžištěm práce v rozšiřující části je tvorba podle modelu, a to v kresbě, malbě a modelování. Práce v rozšířeném studiu může být i přípravou na umělecké školy nebo na střední a vysoké školy, na nichž probíhají v rámci přijímacího řízení talentové zkoušky. V takovém případě kromě společné práce v ročníku sestavíme pro žáky individuální plán podle okruhu požadavků z jednotlivých škol.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Plošná tvorba	1	1,5	1,5	1,5	1,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Prostorová tvorba	0,5	1	1	1	1	1,5	1,5	1	1	1	1
Předměty volitelné tvorby: Konceptuální tvorba	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Sbírky											
Film											
Loutkářství											
Scénografie											
Maska											
Textil a oděv											
Šperk											
Knižní vazba											
Ruční papír											
Fotografie **)											
Košičkářství **)											
Řezbářství **)											

Poznámka :

Všechny předměty se vyučují v předmětových blocích časově řazených za sebou podle nutné návaznosti metodických kroků a tematické souvislosti. Vzhledem k časové náročnosti některých výtvarných postupů jsou hranice mezi hodinovými dotacemi jednotlivých předmětů prostupné v závislosti na tematickém plánu toho kterého školního roku.

*) V rozšiřující části Studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je na I. i II. stupni výběr a realizace práce z náplně Předmětů volitelné tvorby dobrovolná. Pokud se žák rozhodne pro realizaci práce v některém z Předmětů volitelné tvorby, zmenší se týdenní hodinová dotace v předmětu Plošná tvorba o 0,5 hodiny. Tento časový prostor bude věnován na tvorbu ve vybraném volitelném předmětu.

***) Předměty jsou volitelné od 4. ročníku I. stupně a jsou součástí předmětů volitelné tvorby s dotací 0,5 (vztahuje se k nim poznámka *).

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPĚŇ

1.–5. ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy pro 1.- 5. ročník studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

Plošná tvorba

6.–7. ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy Plošné tvorby pro 5.-7. ročník studijního zaměření Tvorba podle modelu, a to od pátého výstupu.

Prostorová tvorba

6.–7. ročník

Žák:

- zvládá modelovat podle modelu při zachování jeho tvarové charakteristiky
- dodržuje vzájemné poměry s proměnou měřítko
- využívá působení světla na prostorové dílo
- má zkušenost s modelováním reliéfu (ví o problému redukce výšek)

Předměty volitelné tvorby

Výstupy jsou shodné s výstupy Předmětů volitelné tvorby pro 4.-7. ročník studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

Pro celistvost učebního obsahu předmětů Studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin zařazujeme výstupy Recepce a reflexe výtvarného umění, přestože tato vzdělávací oblast postupuje všemi výše uvedenými předměty

1.–5. ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy pro 1.- 5. ročník studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

6.–7.ročník

Žák:

- v návaznosti na vlastní studijní tvorbu dokáže rozeznat základní výtvarné techniky a umělecké žánry
- umí charakterizovat umělcovu práci se základními výrazovými prostředky
- má přehled o posloupnosti uměleckých slohů
- ví, že vznik uměleckého díla souvisí se společensko-historickou situací
- zamýšlí se nad tématy, která pro něho přinášejí určitý námět uměleckého díla
- na sebe nechá působit umělecké dílo a je schopen své vjemy a pocity sdělit ostatním
- v diskusi nad dílem si potvrzuje individuální rozdílnost vnímání téhož díla, což ho obohacuje o nové poznání a vede ho k přijetí názorů druhých

II. STUPEŇ

Plošná tvorba

1.–3. a 4.ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy Plošné tvorby pro 1.–3. a 4. ročník II. stupně studijního zaměření Tvorba podle modelu, a to od devátého výstupu.

Prostorová tvorba

1.–3. a 4.ročník

Výstupy jsou shodné s výstupy Prostorové tvorby pro 1.–3. a 4. ročník II. stupně studijního zaměření Tvorba podle modelu

Předměty volitelné tvorby

Výstupy jsou shodné s výstupy pro 1.–3. a 4. ročník II. stupně studijního zaměření Všeobecná výtvarná tvorba.

Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

Pro celistvost učebního obsahu předmětů Studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin zařazujeme výstupy Recepce a reflexe výtvarného umění, přestože tato vzdělávací oblast postupuje všemi výše uvedenými předměty.

1.–3.ročník

Žák

- se umí orientovat ve společensko-historickém vývoji a vidí souvislosti se vznikem uměleckého díla
- má přehled o zásadních uměleckých směrech 20. století

- srovnává díla z různých slohových období, uměleckých směrů a současných uměleckých projevů, aktivně se zajímá o tendence v současném umění

4. ročník

Žák:

- dokáže pro vlastní tvorbu využít svou zkušenost ze setkání s uměleckým dílem, přičemž samostatně zvolí i zpracuje inspirační zdroje

6.4 Studium pro dospělé

Ve výtvarném oboru organizujeme studium pro dospělé. Výuku uskutečňujeme ve smíšených ročnících II. stupně v rozsahu tří vyučovacích hodin týdně. Pro studenta vypracujeme individuální plán.

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Pozorujeme-li dítě v každodenním životě, vidíme, že jeho pohyb je protkán řadou tanečních projevů spojených vždy s určitým výrazem - jásavé rozběhnutí ve volném prostoru, veselý výskok, poskoky, zatočení. Ve spojení s hudbou se pak radostný dětský projev silně umocňuje. Touha po pohybu, hra, taneční pohyb z pocitu vnitřní radosti jsou přirozenou součástí dětského života a přivádějí nás přímo k výchozímu bodu poslání tance ve výchově.

Pohyb dítěte předškolního věku je jednoduchým projevem celého organismu a naším úkolem v Přípravné taneční výchově je tento pohyb formou pohybových her a hravých cvičení kultivovat.

Příchodem do školy nebo jinou změnou v životě ucelený a harmonický pohybový projev často mizí a můžeme ho opět probudit dlouholetou taneční činností. Proto ve vyučovacím předmětu Taneční průprava u dítěte cíleně rozvíjíme harmonický pohyb, zvyšujeme celkovou pohyblivost, pružnost, obratnost a pohybovou koordinaci a postupně ho dovedeme k uvědomělému ovládnutí jednotlivých částí těla.

Na činnosti taneční průpravy přímo navazujeme předmětem Současný tanec, využíváme jeho specifika k formování kultivovaného a přirozeného pohybu žáka. V taneční technice učíme žáky uvědoměle řídit pohyb z těžiště a orientovat se ve svém těle, vypracovat vedený pohyb, svihy, vlny, impulsy a skoky. Vedeme žáky k samostatnému řešení prostorových, rytmických a výrazových úkolů, k vyjádření hudebního obsahu a hledání individuálního slovníku, k citlivému pohybovému vyjádření soudobé hudby a vlastních námětů.

Za samozřejmou a nezbytnou součást tance považujeme taneční improvizaci. V předmětu Improvizace a tvůrčí činnost nám nejde pouze o výuku taneční techniky, nýbrž o propojení kvalitních technických dovedností s tvůrčí uměleckou činností. Prostřednictvím tance vytváříme trvalé vztahy mezi myšlením, emocemi a pohybem, tvarujeme žákovu osobnost. Takto chápaný tanec je také velmi účelným výchovným prostředkem.

Specifickými prostředky Lidového tance rozvíjíme taneční techniku a taneční projev žáků, prohlubujeme a rozšiřujeme jejich hudební cítění, smysl pro taneční formu a jemnou pohybovou souhru. Učíme žáky zvládnout základní kroky a charakteristické české a moravské lidové tance. Vedeme je k citlivému a přesnému vyjádření tempa, rytmu, dynamiky a výrazu lidové písně i lidové hudby v nejrůznějších úpravách. Učíme žáky chápat kořeny a podstatné rysy naší národní kultury.

Taneční techniku žáků rozvíjíme specifickými prostředky předmětu Klasický tanec. Upevňujeme správné držení těla, zdokonalujeme pohyby dolních a horních končetin, prohlubujeme pohybovou koordinaci, rovnováhu, smysl pro přesnou formu a čistotu vedení pohybu. Učíme pohybové kázni, vytrvalosti a vůli.

V Taneční praxi a Taneční praxi a práci se souborem připravujeme taneční choreografie k veřejným vystoupením a soutěžím, dáváme žákům možnost samostatně dotvořit drobné taneční kompozice a následně i jejich choreografie.

Oblast Recepce a reflexe tanečního umění prostupuje všemi předměty studijního zaměření Taneční tvorba, není proto zvlášť klasifikována. Žáky tanečního oboru vedeme k vnímání a prožívání tanečního díla, k orientaci v různých oblastech tanečního umění, k porozumění pohybovému a tanečnímu názvosloví a schopnosti ho používat. Učíme je porovnávat autorská sdělení a sledovat jak jednotliví tvůrci pracují s tanečním námětem a jaké taneční prvky používají k vyjádření obsahu díla. Snažíme se, aby žáci na základě umělecké inspirace hledali vlastní cestu k vyjádření námětu ve své choreografické výpovědi, aby si uvědomovali propojenost vědomostní, pohybové a emocionální stránky tanečnicka.

Do Tanečního oboru přijímáme žáky od 4 let na základě přijímacího řízení, které se koná v první polovině měsíce června. Přijímací řízení probíhá formou vyučovací hodiny, kde zjistíme hudební a taneční předpoklady žáka ke studiu. Termín přijímacího řízení oznamujeme vždy na webových stránkách školy, v Choceňském zpravodaji a plakáty na vývěsních plochách města Choceň. Přijímáme i starší žáky, zařazujeme je podle věku k jejich vrstevníkům. Tito žáci musí prokázat přiměřenou dovednost, aby mohli postoupit i do následujícího ročníku.

Žák do vyššího ročníku postupuje na základě zvládnuté látky v daném ročníku a od 4. ročníku I. stupně na základě ročníkové práce, kde prezentuje svou tvorbu. Žák ukončí studium I. a II. stupně absolventskou choreografií předvedenou na veřejném vystoupení.

Vedeme žáky k tomu, aby alespoň 2x ročně vystoupili, a to především na Skorofestivalu tance a hudby, který taneční obor ZUŠ Choceň pořádá, a na tanečních přehlídkách.

Studium pro dospělé v tanečním oboru neorganizujeme. V tanečním oboru vyučujeme na I. a II. stupni ve smíšených ročnících. Klavírní doprovod, podle možností, zařazujeme od 1. do 4. ročníku I. stupně.

7.1 Přípravné studium – Studijní zaměření – Přípravná taneční výchova

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Přípravná taneční výchova	1	1
Taneční praxe		1

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravná taneční výchova

1. a 2.ročník

Žák:

- vnímá své tělo a přemýšlí o správném provedení pohybu
- rozlišuje jednotlivé formy pohybu z místa (chůze a běh přirozený, chůze sunná, na pološpičkách, krok bočně, poskočný krok, ..)
- vnímá kvalitu práce ve dvojici a ve skupině
- si uvědomuje jednoduché prostorové rozvržení (dopředu, dozadu, nahoru, dolů, kruh, jednoduché půdorysné dráhy, rovnoměrné rozmístění v prostoru)
- rozlišuje vztahy se spolužáky ve dvojici, trojici a ve volné skupině
- vyjádří pohybem kvalitu tónu, vzestupnou a sestupnou melodii, výšku tónu a sílu zvuku, reaguje na tempo
- rozezná základní formální uspořádání drobných hudebních celků (předehra, mezihra, dohra)

Taneční praxe

2. ročník

Žák:

- ve skupině interpretuje se zpěvem jednoduché lidové a dětské písně a říkanky
- zvládá improvizálně ztvárnit jednoduché zadání (růst květin, vítr,..)

7.2 Základní studium – Studijní zaměření – Taneční tvorba

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční průprava	1	1									
Současný tanec			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lidový tanec			0,5	1	1	1	1				
Klasický tanec			0,5	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Improvizace a tvůrčí činnost								1	1	1	1
Taneční praxe	1	1	1	1	1	1	1				
Taneční praxe a práce se souborem								1	1	1	1

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Taneční průprava

I. STUPEŇ:

1. a 2. ročník

Žák:

- vnímá správné držení těla v základních polohách, na místě i v pohybu
- vykazuje ve stoji vzpřímeném celkový postoj s tendencí vzhůru, s vahou na přední části chodidel
- vnímá při pohybu zaktivování břišních svalů a zpevnění svalů hýžďových
- pracuje aktivně se švihovým a vedeným pohybem dolních i horních končetin
- pracuje se svalovou skupinou nožní klenby a chodidel
- rozezná nevytočené a vytočené pozice dolních končetin
- si uvědomuje pohyby páteře (úklon, zaoblení, prohnutí, rotace, oblý předklon, úklon a záklon)
- používá při pohybu z místa plynulou chůzi nebo běh vpřed a vzad v různém tempu a taktu, ve dvojicích, trojicích nebo volně skupině žáků, a to v přímých nebo oblých drahách
- zvládá poskočný krok vpřed i vzad se silnějším odrazem
- používá cval bočný a vpřed s otočením
- prokazuje obratnost (kotoul vpřed, vzad, „svíčka“)
- použije při pohybu v prostoru krok přísunný, polkový a poskočný, třídobou chůzi
- rozlišuje charakteristická tempa a rytmy chůze, běhu, cvalu, kroku poskočného (citlivě vyjádří tleskáním nebo hrou na jednoduché rytmické nástroje)

Současný tanec

I. STUPEŇ:

3. a 4. ročník

Žák:

- uplatňuje správné držení těla v pohybu na místě i z místa, ve skupině, s rekvizitou a s partnerem
- si uvědomuje ovládání jednotlivých svalových skupin
- koordinuje pohyb celého těla tak, aby pohybový projev byl harmonický
- zvládne pohybem vyjádřit rytmické, dynamické a prostorové cítění
- provede v krátkých pohybových vazbách v různých polohách plynulý pohyb
- zvládne jednoduché frázování s hudbou

5.–7. ročník

Žák:

- zvládá impulzivní pohyb vedený z pánve

- pracuje uvědoměle s těžištěm svého těla (centrálním pohybem)
- zvládne točení a velké skoky v prostorových vazbách
- reaguje na různé podněty hudby
- hodnotí dodržování zásad optimálního postavení těla při provánění pohybových úkonů

II. STUPEŇ

1.–3. ročník

Žák:

- provádí pohyb ve větší technické a obsahové náročnosti
- je schopen analýzy a syntézy pohybu
- uvědomuje si svůj pohyb v čase a prostoru, vnímá vnější a vnitřní prostor

4. ročník

Žák:

- vytváří si svůj individuální slovník pohybů
- má smysl pro formu a základy taneční kompozice
- hodnotí dodržování zásad optimálního postavení těla při provánění pohybových úkonů

Lidový tanec

I. STUPEŇ:

3. a 4. ročník

Žák:

- zvládne základní prvky dětských lidových her a tanců se zřetelem k jejich typickému stylu provedení (pérování, podřepy, podupy, potlesky,..)
- pracuje se základními prvky českých lidových tanců (krok poskočný, dvojposkočný, sousedský, polkový, patošpičkový..)

5.–7. ročník

Žák:

- se učí obtížnější české lidové tance (třásák, krok mazurkový, obkročný, skočný)
- orientuje se v moravských písních a tancích
- zvládne základní kroky vybraných tanců

Klasický tanec

I. STUPEŇ:

3. a 4. ročník

Žák:

- má povědomí o správném držení těla u tyče i na volnosti
- se učí základním pozicím dolních i horních končetin
- zvládne postavení čelem i bokem k tyči, na volnosti postavení čelem
- provede cviky v V. pozici dolních končetin
- zvládá základní port de bras

5.–7. ročník

Žák:

- pracuje důkladně s tanečními prvky grand-plié, rond de jambe, buttemet frapé, atd.
- zvládá různé druhy skoků
- zvládá dovednosti jednotlivých prvků u tyče i na volnosti a základní pózy
- koordinuje pohyb dolních, horních končetin a hlavy
- užívá základní odborné názvosloví

II. STUPEŇ

1.–3. ročník

Žák:

- cvičí u tyče i na volnosti v rychlejším tempu
- dbá na čistotu provedeného pohybu
- provádí technicky náročnější vazby prvků úměrné svým schopnostem

4. ročník

Žák:

- vnímá a zhodnotí choreografické dílo klasického tance
- užívá odborné názvosloví a pojmosloví z oblasti techniky pohybu a taneční tvorby

Improvizace a tvůrčí činnost

II. STUPEŇ

1. - 3. ročník

Žák:

- improvizuje technikami z různých oblastí tanečního umění a dbá na čistotu jejich provedení
- dokáže reagovat na různé impulzy k improvizaci (smysly, pocity, nálady, podněty hudby, zážitky,..)

4. ročník

Žák:

- použije improvizaci k hledání osobitého pohybového vyjádření pro autorskou tvorbu
- hodnotí vlastní přístup k tvorbě

Taneční praxe

I. STUPEŇ:

1. a 2. ročník

Žák:

- dovede vyjádřit s pomocí použitého náčiní náladu drobné hudební skladby nebo zadaného námětu
- spolupracuje na tvorbě jednoduché lidové taneční hry a vnímá její komunikační obsah

3. a 4. ročník

Žák:

- dodržuje optimální postavení celého těla
- uplatňuje a hodnotí své pohybové dovednosti v taneční choreografii
- prokáže rozvoj pohybové fantazie na základě improvizace
- zvládá v kolektivu pohybovou a prostorovou souhru
- podílí se na tvorbě taneční kompozice
- si uvědomuje principy správného držení těla v pohybu a uplatňuje je ve své choreografické tvorbě
- dovede vyjádřit své hudební a prostorové cítění a orientuje se v dané hudební předloze

5.–7. ročník

Žák:

- interpretuje zadaný pohybový úkol
- rozpozná kultivovaný pohyb, uplatní bezprostřední emoce a pravdivý projev ve vlastní i cizí choreografii
- přistupuje tvořivě ke ztvárnění hudebních i nehudebních podnětů

- uvědomuje si principy prováděného pohybu a uplatňuje je ve svém pohybovém vyjádření
- vnímá a hodnotí komunikační obsah choreografického díla
- hodnotí vlastní projev realizovaný v rámci tanečního vystoupení a jeho přípravy

Taneční praxe a práce se souborem

II. STUPĚN

1.–3. ročník

Žák:

- uplatňuje své znalosti z tanečních technik v kolektivní práci a při interpretaci choreografií
- vytvoří choreografie za spolupráce s učitelem, vnímá jejich obsah a emocionálně je interpretuje

4. ročník

Žák:

- uvědomuje si odpovědnost za společné cíle
- je schopen podílet se na návrzích kostýmů a scény
- vnímá a zhodnotí choreografické dílo, diskutuje o něm, názory a postoje vyjadřuje na základě promyšlených argumentů
- hodnotí vlastní přístup k realizaci společného choreografického díla
- vnímá neoddělitelnost vztahů mezi intelektuální, emocionální a fyzickou stránkou člověka

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

V literárně-dramatickém oboru prostřednictvím tvořivých činností rozvíjíme umělecké vlohly žáků směrem k divadelnímu a slovesnému projevu. Vzdělávacím obsahem oboru ovlivňujeme schopnost žáků vzájemně spolupracovat ve skupině a vytvořit si zodpovědný vztah k sobě a okolí. Vedeme žáky k získání komunikačních dovedností a vysoké míry empatie, které uplatní v občanském i profesním životě.

Základem naší výuky je dramatická hra, při které pracujeme s výrazovými prostředky dalších druhů umění (např. literárního, výtvarného, hudebního a tanečního) v jejich vzájemném propojení. Dramatickou hrou rozvíjíme žakovu schopnost vnímat, vytvářet i sdělovat v čase a prostoru lidské vztahy, jednání a učíme žáky tvořivě přistupovat k zadané předloze. Hru realizujeme na tématech, která zohledňují individuální dispozice žáků.

Součástí výuky je také individuální práce se zvoleným učivem (poezie, próza, monolog, dialog, námět, téma). Pro tuto činnost volíme přiměřené literární a dramatické předlohy uměleckých a myšlenkových kvalit, které se žáci při hlubším seznamování s literaturou učí rozeznávat a hodnotit. Při výuce dbáme na kulturu projevu a na vědomé a tvořivé uplatňování základních výrazových prostředků pro sdělování.

Vzdělávací obsah literárně-dramatického oboru je členěn do dvou vzájemně provázaných oblastí. Oblast Interpretace a tvorba realizujeme ve vyučovacích předmětech Dramatická průprava, Dramatika a slovesnost, Přednes. Druhá oblast Recepce a reflexe literárního a dramatického umění prostupuje všemi předměty studia, není tudíž zvlášť klasifikovaným předmětem.

Do literárně-dramatického oboru přijímáme žáky na základě přijímacího řízení, které se koná v červnu. Přijímací řízení probíhá formou krátkého individuálního výstupu žáka. Termín přijímacího řízení oznamujeme na webových stránkách školy a v Choceňském zpravodaji.

Do přípravného ročníku jsou přijímáni žáci od 6 let. Do 1. ročníku postupují a přijímáme žáky 7-leté. Umožňujeme studium i starším žákům, zařazujeme je do skupin jejich vrstevníků. Musí ale prokázat přiměřenou dovednost, aby mohli v daném ročníku působit. Pro žáky 14-leté a starší, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia, organizujeme přípravné studium. Příprava trvá jeden školní rok v rozsahu 2 vyučovacích hodin, předměty jsou totožné s předměty 7. ročníku I. stupně. Po roční přípravě postupují studenti do 1. ročníku II. stupně.

Žák postupuje do vyššího ročníku na základě zvládnuté látky daného ročníku. Žák ukončí studium I. a II. stupně absolventským veřejným vystoupením.

Vyučujeme převážně ve smíšených ročnících. Vedeme žáky k tomu, aby alespoň jedenkrát ve školním roce veřejně vystoupili. Studium pro dospělé v literárně-dramatickém oboru neorganizujeme.

8.1 Přípravné studium – Studijní zaměření – Přípravná dramatická výchova

Učební plán:

	1. ročník
Přípravná dramatická výchova	2

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Přípravná dramatická výchova

1.ročník

Žák:

- se podílí na vytvoření přátelského kolektivu
- se aktivně účastní dětských her
- při hrách se žáky spolupracuje

8.2 Základní studium – Studijní zaměření – Interpretace a tvorba

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Dramatická průprava	2	2									
Dramatika a slovesnost			2	2	2	2	2	2	2	2	2
Přednes			0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Dramatická průprava

I. STUPEŇ

1.–2. ročník

Žák:

- si uvědomuje vlastní identitu v kolektivu
- chápe důležitost vzájemné spolupráce ve skupině
- udrží jednoduchý rytmus a dynamiku v pohybu a řeči
- citlivěji reaguje na smyslové vjemy
- se orientuje v základních pravidlech dramatické hry
- pečlivě dodržuje pravidla her

Dramatika a slovesnost

I. STUPEŇ

3.–4. ročník

Žák:

- disponuje bohatší slovní zásobou
- je schopen kultivovanějšího mluvního projevu
- zvládá a používá vhodné pohybové prvky
- dodržuje další osvojená pravidla dramatické hry
- je schopen hlubšího partnerského a skupinového kontaktu
- vnímá etické problémy a řeší je
- se orientuje v základech dramatické improvizace
- subjektivně zhodnotí vlastní práci i druhých

5.–7. ročník

Žák:

- uvědoměle pracuje se základními výrazovými prostředky a prvky divadelního jazyka
- zvládne svou roli při realizaci dramatického tvaru
- je schopen pracovat samostatně
- umí zacházet s rekvizitou při interpretaci textu, vlastní tvorby či improvizaci
- předvede jednoduchou slovní improvizaci na základě vlastního námětu
- zvládá základy dramatické improvizace
- písemně zaznamená drobný jevištní útvar
- kultivovaně vyjádří své myšlenky a názory prostřednictvím dramatického jednání
- aktivně se účastní diskuse ve skupině
- zvládne pravdivě jednat sám za sebe v různém prostředí a situaci
- je schopen skupinu vést i přizpůsobit se jí
- podílí se na kvalitnější skupinové souhře a spolupráci
- tvoří se spolužáky krátké dramatické tvary
- objektivně zhodnotí svou práci i práci skupiny
- dovede posoudit dramatické i literární dílo
- má povědomí o kulturním dění
- předvede osvojené dramatické a slovesné dovednosti v absolventském vystoupení

II. STUPEŇ

1.–2. ročník

Žák:

- je schopen pro vlastní dramatickou tvorbu vyhledávat témata v literárních předlohách
- pro sdělování správně používá základní výrazové prostředky
- prokazuje hlubší dovednosti v přednesovém a dramatickém projevu a při tvorbě charakteru postavy
- je schopen přirozeně jednat v jevištní roli
- se aktivně účastní při tvorbě divadelního tvaru
- utvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární nebo dramatické tvary
- vnímá divadlo jako svébytné syntetické umění

3.–4. ročník

Žák:

- rozumí dramatickému tvaru a experimentuje v různých jeho formách
- se vyjadřuje stylizovaným projevem v různých žánrech
- vytvoří text z hlediska tématu, obsahu a formy
- si je vědom zákonitostí výstavby dramatu a dokáže je uplatnit
- aktivně a s využitím svých vědomostí se podílí na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace
- se orientuje v divadelních a literárních žánrech
- zhodnotí kulturní dění, orientuje se v jeho charakteru
- předvede získané dovednosti na absolventském vystoupení

Přednes

I. STUPEŇ

3.–4. ročník

Žák:

- zvládá dechová a hlasová cvičení
- správně artikuluje
- používá jednoduché výrazové prostředky
- při interpretaci uplatňuje dosud získané mluvní dovednosti
- rozlišuje charakter jednotlivých postav interpretovaného textu
- dovede vyjádřit jednoduchý podtext

5.–7. ročník

Žák:

- uvědoměle pracuje se základními výrazovými prostředky
- uplatňuje výrazové varianty při řečovém cvičení
- dokáže správně zvolit vhodné interpretační prostředky pro vyjádření myšlenky a emocí
- promyšleně používá osvojené odborné mluvní dovednosti
- při ztvárnění textu využívá vlastních interpretačních dovedností
- tvořivě pracuje na dramatickém výstupu – na monologu či dialogu
- dokáže posoudit vlastní přednes i svých spolužáků
- samostatně i ve spolupráci se spolužáky tvoří literární nebo dramatické tvary

II. STUPEŇ

1.–2. ročník

Žák:

- uvědoměle používá výrazové prostředky dokumentární slovesnosti a vybraných literárních žánrů a dovede s nimi autorsky pracovat
- je schopen vhodným přednesem vyjádřit osobní vztah k obsahu textu
- zajímá se o práci druhých, dokáže ji zhodnotit
- samostatně vybere předlohu pro vlastní tvorbu

3.–4. ročník

Žák:

- zvolí vhodnou předlohu pro autorskou tvorbu a samostatně, způsobem sobě vlastním, ji realizuje formou přednesu nebo literárního zpracování
- uplatňuje získané vědomosti a osvojené dovednosti při hodnocení dramatického nebo literárního díla a při hodnocení způsobu jejich provedení
- přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je
- je schopen sebereflexe

9 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami upravuje vyhláška č. 73/2005 Sb.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší ZUŠ omezeno tím, že škola sídlí v památkově chráněném objektu, a proto se zde nedají provádět speciální stavební úpravy.

Obsah jednotlivých předmětů individuálně upravíme na základě vyjádření školského poradenského zařízení v souladu s očekávanými výstupy jednotlivých studijních zaměření a reálnými vzdělávacími možnostmi těchto žáků. Výstupy vzdělávání žáků s LMP se řídí dokumentem RVP ZV.

10 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků upravuje vyhláška č. 73/2005 Sb.

Pro žáky mimořádně nadané (podle vyjádření školského poradenského zařízení) zajistíme v ZUŠ Choceň individuální podmínky pro rozvoj jejich talentu. Výuku organizujeme formou studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin (řešeno v příslušných kapitolách uměleckých oborů). Obsah výuky uzpůsobíme podle učebních plánů tohoto typu studia a vytvoříme pro žáky rozsáhlý individuální vzdělávací plán, zpravidla na jeden školní rok.

Žák může prokázat své mimořádné nadání výsledky své tvorby nebo zkouškou před komisí, která rozhodne o studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, rozhodnutí schválí ředitel školy. Na konci každého pololetí složí žák zkoušku, vystaví díla své tvorby, předvede vlastní tvorbu, tím potvrdí plnění individuálního plánu.

11 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

V ZUŠ Choceň hodnotíme výsledky vzdělávání žáků podle §3, vyhlášky č.71/2005 Sb. a dle zákona č. 561/2004 Sb.

Žáka hodnotíme především z důvodů motivačních. Při hodnocení znalostí a dovedností žáka zastáváme princip pozitivního hodnocení, zohledňujeme jeho individualitu a osobní pokrok.

Hodnotíme podle těchto kritérií:

Žák:

- splní výstupy vyučovacích předmětů v rámci svého věku a osobnostního maxima
- je při vyučování aktivní, snaživý, soustředěný, zajímá se o studium
- se na výuku pravidelně připravuje a výsledky domácí přípravy uplatní při výuce
- účinkuje na školních, třídních a ročníkových vystoupeních, prezentuje svou tvorbu na školních výstavách
- uplatní získané dovednosti a zúročí individuální interpretační a tvůrčí pokrok na třídních, interních nebo veřejných vystoupeních, na postupových zkouškách, v ročníkové práci, vystavením svého výtvaru
- promýšlí společně s učitelem nejvhodnější pracovní postupy, případně s ohledem na věk a vývojový stupeň svých dovedností je schopen sám tvořivě řešit úkoly a problémy
- spolupracuje v kolektivu při plnění úkolů

Způsob hodnocení :

Ve všech uměleckých oborech hodnotíme činnost žáka pravidelně na každé hodině ústní formou. Na konci 1. a 2. pololetí ve všech uměleckých oborech klasifikujeme žáka známkou, kterou ohodnotíme jeho práci a výkony za celé pololetí. Do hodnocení klasifikačními stupni zahrnujeme nejen určitou úroveň, na jaké žák zvládne úkoly z daného předmětu, ale i jeho přístup k dění ve výuce, jeho nadšení, soustředění, snahu a kooperaci s ostatními.

Vysvědčení vydáváme na konci školního roku, za 1. pololetí zhotovíme výpis vysvědčení. Ve výtvarném oboru vydáváme vysvědčení i na konci 1. pololetí. Při ukončení studia I. i II. stupně vystavíme vysvědčení absolventské. V přípravném studiu žákům vysvědčení nepíšeme, pouze potvrzení na konci školního roku. Na závěr přípravného studia vykonají žáci všech oborů postupovou zkoušku do 1. ročníku, forma zkoušky odpovídá specifické daného oboru. Výsledek zaznamenáme do protokolu.

Při hodnocení žáků, kteří plní výstupy vyučovacích předmětů společně pro několik ročníků (v hudebního oboru v předmětech individuální interpretace a tvorby II. stupně a předmětech kolektivní interpretace obou stupňů, v předmětech výtvarné tvorby, v předmětech interpretace a tvorby tanečního oboru a literárně-dramatického oboru) respektujeme především věkové hledisko a osobní zralost žáka pro danou činnost a dovednost, posuzujeme jeho individuální pokrok v dovednostech a tvůrčím rozvoji.

V hudebním oboru klasifikujeme žáka přibližně dvakrát za měsíc, známky zapisujeme do žákovské knížky a třídní knihy. V komorní a souborové hře a nepovinných předmětech klasifikujeme jednou za měsíc, v hudební nauce průběžně a známky zapisujeme do třídní knihy. Výkon žáka u postupových zkoušek klasifikujeme, na základě rozboru vykonané zkoušky o známce hlasujeme. Známkou zaznamenáme do protokolu, katalogu a žákovské knížky. Realizace a podmínky postupových zkoušek jsou v kompetenci předmětových komisí.

Za významnou součást hodnocení považujeme sebehodnocení žáků. Vedeme žáky k tomu, aby zodpovědně posoudili svou pečlivost v domácí přípravě a kvalitu výkonu ve vyučovací hodině nebo na vystoupení. Chceme, aby si uvědomili interpretační nedokonalosti, ale také aby vnímali svůj pokrok v dovednostech a radovali se z úspěchu.

Ve výtvarném oboru má v sobě už samo individuální korigování výtvarných prací při rozhovoru se žákem hodnotící moment. Od počátku vedeme žáky, aby se učili vnímat, prožívat a „číst“ výtvarný jazyk. Velmi tomu napomáhá diskuse nad vlastními díly ve skupině. Žákům při ní pomáháme postupně si osvojovat slovní zásobu, jejíž pomocí se dá o dílu mluvit a hodnotit ho.

Volitelné předměty známkuje nepravidelně. Zvláště ve vyšších ročnících se může stát, že se různí žáci budou věnovat různým volitelným předmětům v různém časovém rozsahu. Někdo se bude delší dobu věnovat jednomu úkolu, někdo vystřídá úkolů, případně i předmětů více. Na tom závisí hodnocení známkou. Někteří žáci mohou být ve stejném pololetí známkováni z volitelné tvorby (v jednom nebo více předmětech) a jiní ne. Žáky s rozšířeným počtem vyučovacích hodin navíc klasifikujeme další známkou pod souborným názvem Rozšířené studium, v níž se promítá práce ve všech dílčích předmětech.

V tanečním oboru hodnotíme žáky průběžně během výuky, ale také dbáme na to, aby žák bych schopen ohodnotit vlastní i spolužákovu taneční tvorbu.

V literárně dramatickém oboru vedeme žáky od nejmladšího věku formou dialogu ke slovnímu hodnocení vlastní práce, ale i spolužáků. Učitel klasifikuje na základě splnění vzdělávacího obsahu daného předmětu.

12 VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Vlastní hodnocení školy provádíme na základě Vyhlášky č. 15/2005 Sb.

Vlastním hodnocením školy průběžně sledujeme výsledky oblastí:

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- výsledky vzdělávání žáků a studentů
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům